

Torsdag den 30. januar 2025 (D)

1

51. møde

Torsdag den 30. januar 2025 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for medlem af Folketinget Christoffer Aagaard Melson (V).

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Christoffer Aagaard Melson (V).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 117 A:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og lov om registrering af køretøjer. (Genindførelse af fradrag for grøn istandsættelse i boligjobordningen og udvidelse af servicefradraget samt justeringer som følge af nedlæggelse af motorekspeditionerne).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(2. behandling 23.01.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 117 B:

Forslag til lov om ændring af arbejdsmarkedsbidragsloven og forskellige andre love. (Unge's fritagelse for arbejdsmarkedsbidrag m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(2. behandling 23.01.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 66:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre bedre hjælp til offentligt ansatte, der har pådraget sig PTSD som led i deres arbejde.

Af Victoria Velasquez (EL) og Kirsten Normann Andersen (SF) m.fl.

(Fremsættelse 15.11.2024).

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 93:

Forslag til folketingsbeslutning om at sidestille andre veteraner med veteraner fra forsvaret.

Af Mette Thiesen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 22.11.2024).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om gasforsyning, lov om Energinet, lov om anvendelse af Danmarks undergrund og lov om planlægning. (Tilslutningsregler for metan og brint, roller og ansvar i forhold til gasforsyningssikkerhed, kommunep lanretningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 15.01.2025).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 118:

Forslag til lov om ændring af strålebeskyttelsesloven. (Radiologisk beredskabsplan og strategier for håndtering af eksisterende bestrålingssituationer m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde).

(Fremsættelse 09.01.2025).

9) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 65:

Forslag til folketingsbeslutning om at undersøge, hvordan man kan tildele ambulancebehandlere og paramedicinere forbeholdte virksomhedsområder.

Af Mike Villa Fonseca (UFG), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Louise Brown (LA) og Per Larsen (KF).

(Fremsættelse 15.11.2024).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Lovforslag nr. L 126 (Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Ændring af ugegrænsen for den fri abort)),

Lovforslag nr. L 127 (Forslag til lov om ændring af lov om sundhedsloven. (Abort uden forældresamtykke eller tilladelse fra Abortnævnet for 15-17-årige)) og

Lovforslag nr. L 128 (Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Oprettelse af et nyt abortnævn m.v.)).

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Lovforslag nr. L 129 (Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2024).

Social- og boligministeren (Sophie Hæstorp Andersen):

Lovforslag nr. L 130 (Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Ændring af reglerne om sociale akuttilbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)).

Helle Bonnesen (KF) og Frederik Bloch Münster (KF):

Beslutningsforslag nr. L 106 (Forslag til folketingsbeslutning om at sikre, at markedsføringsloven ikke rammer ikke-spilrelaterede produkter, og at ansvarlige reklamer tillades).

Christina Olumeko (ALT) og Torsten Gejl (ALT):

Beslutningsforslag nr. B 107 (Forslag til folketingsbeslutning om en ny metode for udvælgelse af lægdommere).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Europaministeren (Marie Bjerre) har meddelt mig, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om udviklingen i EU-samarbejdet.
(Redegørelse nr. R 7).

Redegørelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Redegørelsen vil komme til forhandling i Folketingssalen torsdag den 13. marts 2025.

Fra statsministeren har jeg modtaget brev om,

at det efter statsministerens indstilling ved kongelig resolution af 28. januar 2025 blev bestemt, at ressortansvaret for sager vedrørende strandbeskyttelseslinjen overføres fra ministeren for grøn trepart til miljøministeren.

Meddelelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. nedenfor).

[»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 28. januar 2025 bestemt, at ressortansvaret for sager vedrørende strandbeskyttelseslinje overføres fra ministeren for grøn trepart til miljøministeren.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign: Mette Frederiksen
/Henrik Skovgaard-Petersen«].

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for medlem af Folketinget Christoffer Aagaard Melson (V).

Kl. 10:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Christoffer Aagaard Melson (V) har søgt om orlov fra den 3. februar 2025, jf. forretningsordenens § 41, stk. 4.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse: Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Christoffer Aagaard Melson (V).

Kl. 10:02

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Venstre i Sydjyllands Storkreds, Eva Kjer Hansen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 3. februar 2025 i anledning af Christoffer Aagaard Melsons orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Da det ikke er tilfældet, vil jeg med Tingets samtykke til at udlade afstemning betragte indstillingen som vedtaget.

Den er vedtaget.

(Afstemning om indstillingen om godkendelse af stedfortræderen som midlertidigt medlem af Folketinget er udladt med hjemmel i forretningsordenens § 35, stk. 1).

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 117 A: Forslag til lov om ændring af ligningsloven og lov om registrering af køretøjer. (Genindførelse af fradrag for grøn istandsættelse i boligjobordningen og udvidelse af servicefradraget samt justeringer som følge af nedlæggelse af motorekspeditionerne).
Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(2. behandling 23.01.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:02

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 103 (S, V, DD, LA, SF, M, KF, DF, RV, ALT, SP, Jeppe Søe (UFG), Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 5 (EL), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 117 B:

Forslag til lov om ændring af arbejdsmarkedsbidragsloven og forskellige andre love. (Unge fritagelse for arbejdsmarkedsbidrag m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(2. behandling 23.01.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:03

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, DD, LA, SF, M, KF, EL, DF, RV, ALT, SP, Jeppe Søe (UFG), Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Jeg afventer lige ganske kort, indtil folk stille og roligt har forladt salen, og så går vi i gang med det næste punkt.

Så går vi gang med det næste punkt, og dem, der er i salen, må gerne være stille og rolige, og al snak skal helst foregå lidt stille.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 66:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre bedre hjælp til offentligt ansatte, der har pådraget sig ptsd som led i deres arbejde.

Af Victoria Velasquez (EL) og Kirsten Normann Andersen (SF) m.fl. (Fremsættelse 15.11.2024).

Kl. 10:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Victoria Velasquez, ønsker at give en begrundelse for forslaget. Velkommen.

Kl. 10:05

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Victoria Velasquez (EL):

Tusind tak, formand. Kære alle, det er nu, I skal spidse ører. For vi skal behandle et forslag, som Folketinget burde have vedtaget for lang tid siden. Det handler om, at vi skal have udarbejdet en model, så vi endelig får sikret, at vi får passet på alle dem, som varetager

et højrisikjob for os i det offentlige, og som får ptsd af det, og at vi får beskyttet dem. Og det handler om at se det som en helhed, der ikke kun handler om en erstatning, men som faktisk handler om at forebygge og sætte ind med det samme og også passe på de mennesker, som passer på os.

For mig betyder det ekstra meget, at dem, der har været med til at udarbejde det her beslutningsforslag, er til stede i salen i dag. For det er lige præcis jer, som det handler om, og jeg glæder mig rigtig meget, og vi ser i SF og Enhedslisten rigtig meget frem til en rigtig vigtig og god debat om, hvordan vi kommer videre herfra, men at vi også får handlet på de rigtig gode intentioner, som jeg også ved at vi alle sammen sidder med. Men det er vigtigt, at vi får gjort det.

Så vi ser rigtig meget frem til en god debat, men endnu mere til, at vi får fundet en fælles løsning. Tusind tak.

Kl. 10:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Forhandlingen er hermed åbnet, og den første, der får ordet, er beskæftigelsesministeren. Velkommen, minister.

Kl. 10:07

Forhandling

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for det, formand. Også tak til både SF og Enhedslisten for, at vi står her i dag med et beslutningsforslag, som grundlæggende handler om at passe bedre på dem, der er i vores tjeneste i de jobs, hvor det er mest farligt at være. Det er noget, jeg som beskæftigelsesminister er meget optaget af. Altså, først og sidst vil jeg ønske, at ingen bliver syge af at gå på arbejde, og det skal vi gøre alt, hvad vi kan, for. Men når vi alligevel oplever, at der er mennesker, der udsættes for vold, traumatiske hændelser, når de er på job, skal vi have en samtale om, hvordan vi er der bedst muligt for dem. Det er jeg meget interesseret i hvordan vi bliver bedre til. Det berører mig meget, når der er mennesker inden for nogle af de her faggrupper, der rammes, og det spænder jo bredt, hvis man kigger ud over, hvem der oftest rammes af ptsd. Vi taler tit om vores veteraner, men forslagene i dag går jo i virkeligheden bredere og også på, at vi kigger ind i politi, brandfolk, specialpædagoger, men også en række andre.

Der er ingen tvivl om, at de spiller en ret central rolle i vores samfund, og uden deres indsats ville vi mangle en grundlæggende tryghed og stabilitet og mange andre ting, altså hvis ikke de gik på arbejde. Så fordi mennesker ikke skal blive syge af at gå på arbejde, og når de alligevel gør det, skal vi passe på dem, og fordi vi her taler om mennesker i højrisikjob, som vi nødigt vil undvære, har vi også som samfund et ansvar for at passe godt på dem. Samtidig har vi også, især i vores arbejdsmiljødrøftelser i arbejdsmiljøforligskredsen, været opmærksomme på igennem en periode, at vi ser de her tal gå i den forkerte retning. Vi ser en stigning i anmeldelser af vold og trusler på arbejdspladsen, vi ser en stigning i anmeldelser af arbejds-skadesager, f.eks. på grund af chok som følge af aggression og trusler mod mennesker, og det bekymrer mig virkelig meget. Derfor er hele det fokus, der også ligger i arbejder her med forebyggelse, også helt centralt. Der er mange arbejdspladser, der allerede gør meget, allerede har et fokus på at forebygge vold, og det glæder mig, men jeg tror, at vi kan gøre endnu mere. Hvis skaden så alligevel sker, er det vigtigt, at ens arbejdsgiver er klar, at det omkringliggende samfund gør, hvad der skal gøres for at hjælpe dem, der bliver ramt.

Hvis vi taler ptsd, handler det jo ikke kun om det menneske, der går på arbejde og bliver syg, det handler også om familien rundt om, det kan have nogle ret alvorlige konsekvenser, både i forhold til om man kan fastholde ens arbejde, men jo også relationerne i ens liv og i forhold til ens pårørende. Derfor er jeg oprigtig glad for, at vi deler en ambition her om at blive bedre. Vi har i regeringen,

også bredt set, også tidligere erklæret, at her ville vi gerne gøre det mere. Vi deler ambitionen om at forbedre støtten til vores offentligt ansatte med ptsd. Vi har også rykket på veteranområdet og har også tidligere tilkendegivet, at det også er relevant at have en diskussion om, hvilken hjælp der er til andre faggrupper.

Jeg har også taget initiativ til at mødes med nogle af dem, det handler om, og blive klogere på, hvad det faktisk er, man oplever, hvad det er for en hjælp, der efterspørges. Det vil jeg gøre mere af, men det er også tydeligt for mig, at når jeg ikke kan stå her i dag og være fuldstændig klar på, hvem de her højrisikogrupper er, når jeg ikke kan stå her i dag og være fuldstændig klar på, hvad det er, vi allerede har i spil, som virker, og som vi skal udbrede, så er der brug for, at vi også bliver klogere i den her proces, og der er brug for, at vi også lige kommer et spadestik dybere, så vi ved, at vi rammer rigtigt med den her indsats. Derfor er regeringen også i gang med at se på, hvordan vi kan også starte et analysearbejde om ptsd, sådan at vi som samfund i større omfang hjælper de her faggrupper, der er i risiko for at blive ramt af ptsd som følge af deres arbejde. Det handler som sagt både om, hvem der er i højest risiko for det, så vi rammer rigtigt, men det gælder også om at se på, hvad der allerede bliver gjort, og dermed også hvad det er, der skal bygges ovenpå – det er forskelligt, hvad de forskellige faggrupper får af hjælp i dag – og hvordan vi kan lære af det, der virker. Vi kan se, at hvis man skal gøre det her rigtigt, er der også noget af det, der handler om at komme hurtigt ind, når ting er sket, men også at opspore det, hvor det ikke er én stor hændelse, men oparbejder sig over tid.

Så der er mange forskellige elementer i det her, og jeg kunne rigtig godt tænke mig, at hvis vi som Folketing går ned ad den her vej og også diskuterer en større indsats, at det så også bliver noget af det, vi kan se virker, som vi kommer til at fokusere på. Derfor vil jeg sige, at regeringen ikke kommer til at stemme grønt til det, vi står med i dag, men jeg står her med en klar tilkendegivelse af, at vi gerne vil snakke videre om det. Jeg har ikke engang kunnet få med på talerstolen i dag, hvad det er for nogle faggrupper, vi skulle vælge ud, og jeg tror, vi er nødt til på en eller anden måde – og det siger jo også meget, at vi ikke har den viden – at komme ned i, hvem det handler om, og hvad der skal til, hvad det er, der virker, og hvordan vi så gør det effektivt, og det gælder både i det forebyggende, og også når skaden er sket.

Vi har jo også igennem noget tid diskuteret, hvordan det er, vi forebygger vold på arbejdspladsen. Det har vi inde i vores seneste arbejdsmiljøaftale, og min forventning er, at de initiativer samlet vil styrke den indsats, vi har, der forebygger vold og traumatiske hændelser på arbejdspladsen, inklusive den handlingsplan mod arbejdsulykker, hvor vold, f.eks. i social- og behandlingspsykiatrien er et af de fire prioriterede områder. Der er også ressourcer til bl.a. en indsats i politi, beredskab og fængsler. Så det er jo ikke, fordi der ikke politisk er taget hul på nogle ting her, men jeg er enig med forslagsstillerne i, at vi kan gøre mere, og at vi også bør gøre mere.

Så jeg vil gerne bare afslutningsvis understrege, at vi skal kunne holde til vores arbejdsliv hele livet, og når man går på arbejde og især for vores samfund, altså i offentligt regi, skal vi også passe på dem, der løfter de her vigtige samfundsopgaver hver eneste dag. Derfor ser jeg frem til, at vi drøfter det her videre, og jeg er glad for, at vi havde mulighed for og får mulighed for at drøfte det i dag. Tak for ordet.

Kl. 10:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er par korte bemærkninger. Den første er til fru Victoria Velasquez.

Kl. 10:14

Victoria Velasquez (EL):

Tusind tak for en virkelig, virkelig stærk tale. Jeg synes, det er nogle rigtig vigtige ting, der bliver sagt af ministeren, ligesom der også er i det svar på det folketingsspørgsmål, som vi henviser til i beslutningsforslaget. Det er også derfor, jeg er helt overbevist om, at vi har intentionerne omkring det, og i slutningen af svaret på det her folketingsspørgsmål, vi henviser til, skriver ministeren også, at vi skal tale videre om de faggrupper, som vi ikke er gode nok til at gribe i dag. Ministeren siger også nu i sin tale, at der vil komme en analyse, og det synes jeg er rigtig positivt. Der vil jeg gerne spørge ind til, om den analyse så kunne indebære nogle anbefalinger.

For for os er det ikke det vigtigste, at det lige er det her beslutningsforslag, der bliver vedtaget. Det vigtigste for os er, at der kommer handling, og at vi rent faktisk kommer videre fra intentionerne og frem til rent faktisk at hjælpe de mennesker, det drejer sig om. Så det er godt, hvis det analysearbejde kunne komme med nogle anbefalinger, så vi netop også får set helheden. Og så er jeg ved at få printet VIVE's definition af højrisikojobs ud. Det er i hvert fald dem, vi har taget afsæt i, og som jeg får delt ud til folk her i salen. Tak.

Kl. 10:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 10:16

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Lad os tale videre om det, og bare som en understregning vil jeg sige, at det jo ikke er, fordi jeg ikke godt kan se, at det er mennesker på botilbud, i vores fængsler og i vores politi osv., der er ekstra udsat. Det er ikke, fordi jeg ikke godt har set tal på, at der er nogle af de her faggrupper, der boner ud. Jeg tror alligevel ikke, at jeg kan sige, at jeg sidder med data fra Beskæftigelsesministeriets embedsværk, som er klar til at lægge hånden på kogepladen, i forhold til at vi er helt sikre på, om vi har alle med. Og derfor vil jeg sige, at ja, der ligger data. Vi starter ikke fra nul, men jeg tror alligevel, der er et stykke grundarbejde, der er nødt til at blive gjort, før vi kan lave en samlet opgørelse over, hvem det er, og hvad det er, der virker, og hvad vi så skal gøre.

Kl. 10:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:16

Victoria Velasquez (EL):

Det er også derfor, vores beslutningsforslag ikke, hvilket vi jo ville ønske, går ind og siger, at det her gerne skulle gælde fra i går, men netop siger, at vi gerne vil udarbejde en model. For vi ved heller ikke, hvor meget det f.eks. på kort sigt, siger jeg, vil komme til at koste. Lige nu er det jo rigtig dyrt, og regningen bliver sendt til dem, som får ptsd, og deres familier. Men vi har et rigtig godt arbejde, vi kan arbejde videre på. Det kan blive gjort endnu bedre.

Vil ministeren ikke være med til at se, om den analyse ikke kunne bringe nogle anbefalinger med sig, så vi får handlet på den viden, som vi får lavet, til gavn for dem, det drejer sig om?

Kl. 10:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 10:17

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg har i hvert fald hørt ønsket nu. Jeg tør ikke lige lægge hovedet på blokken, i forhold til præcis hvordan vi får det strikket sammen.

Vi er i gang med at få det sat i gang. Det synes jeg så vil være passende at vi også lige har en drøftelse af. Det kan være, at det her kan komme tilbage i udvalget eller et eller andet.

I forhold til åbenheden fra forslagsstillerne om ikke bare at ville stemme det igennem, men faktisk få gjort noget, vil jeg sige, at det er værdsat. Det synes jeg er positivt.

Kl. 10:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 10:17

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Og tak for ministerens anerkendelse af, at det er et alvorligt problem, når det er sådan, at man bliver ramt af ptsd, og at der også er et behov for, at vi gør en særlig indsats.

Vi ved jo også allerede rigtig meget om, hvad der virker, fordi vi jo har arbejdet intenst med det i forhold til eksempelvis veteraner, og det er jo nogle af de samme håndtag, man skal dreje på for at hjælpe nogle af de mennesker, der bliver ramt af ptsd, fordi de er udsat for ulykker, kriser, vold, eller hvad det nu måtte være af mange forskellige kriseagtige situationer ude i det øvrige samfund. Derfor ville jeg egentlig også have ønsket, at ministeren var mere imødekommende i forhold til at sige, at vi skal have fundet ud af, hvordan vi hjælper de mennesker.

384 mennesker har allerede fået anerkendt ptsd på botilbud siden 2005, så vi ved jo godt, hvem nogle af dem er. Det kan også være i psykiatrien, men det kan såmænd også være andre steder, hvor en social- og sundhedshjælper i en nattevagt står med en brand og ikke kan hjælpe en borger ud. Der er mange situationer, hvor man kan blive bragt i en krisesituation, der får psykiske konsekvenser. Så giver det ikke mening at finde ud af, hvordan vi hjælper de mennesker, når skaden er sket, uagtet at vi skal forebygge?

Kl. 10:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 10:19

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Det mener jeg til fulde, og jeg står her med et meget stort ønske om, at vi forebygger mest muligt, fordi det jo kan være ødelæggende for et liv. Jeg står heller ikke og påstår, at det tror jeg vi kommer til at kunne. Vi kommer nok desværre aldrig til at komme derhen, hvor ingen mennesker bliver syge af at gå på arbejde, og derfor er vi nødt til at gøre begge dele. Vi skal gøre det sådan, at det er så få som muligt, men de mennesker, der så gør det, skal selvfølgelig også opleve at blive grebet bagefter.

Kl. 10:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:19

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg er jo helt enig i, at man skal prøve at forebygge, hvor man overhovedet kan forebygge, og nogle steder er de såmænd også rigtig, rigtig gode til det. Det kan være lidt bekosteligt, men det er virkelig også bekosteligt på den anden side, hvis det er sådan, at skaden først er sket.

Derfor synes jeg også, det giver mening at have en aftale om eller en model for, hvordan vi hjælper mennesker, når skaden er sket. Det er både for at hjælpe folk hurtigt tilbage igen, men også måske som inspiration til arbejdspladserne til, hvordan man måske kunne forebygge i fremtiden. Så jeg håber, at ministeren vil genoverveje

muligheden for at gå i gang nu med at lave en model for, hvordan vi kan løse det her problem.

Kl. 10:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 10:20

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg vil bare endnu en gang også kvittere for, at SF er engageret i den her sag. Det oplever jeg sådan set at ordføreren altid er der, hvor krydsfeltet mellem beskæftigelse og sundhed er, og det er jo der, vi bevæger os lige nu.

Bare for også lige at samle op på det første spørgsmål, spørgeren havde, i forhold til at der er ting, vi ved, vil jeg sige: Ja, for vi har jo faktisk sat en række ting i gang på vores veteranområde, og jeg synes, det ville være kloget af os at prøve at få samlet op på, hvad for noget af det der har virket allerbedst. Så er det selvfølgelig noget af det, vi også skal have kigget ind i i forhold til en politisk handling her, som så selvfølgelig skal finansieres, og det er jo så en anden del af det, men intentionerne deler vi i hvert fald.

Kl. 10:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Mike Villa Fonseca.

Kl. 10:21

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det. Og tak til ministeren for en rigtig god tale. Der er ingen tvivl om, at forebyggelse i det her tilfælde, som vi debatterer i dag, er det vigtigste. Men der er desværre nogle, som allerede er ramt, og de står jo og venter på noget hjælp, så kunne ministeren måske være lidt åben for – for det hører jeg måske ministeren sige – at lave en national analyse?

Jeg har selv forsøgt og prøvet at kortlægge det her en lille smule med spørgsmål til de forskellige ressortområder, og jeg er blevet rimelig meget klogere på det, vil jeg sige. Når man kigger på tallene, er det, i hvert fald når man kigger på den almindelige befolkning, under 1 pct. eller lige omkring 1 pct., hvor det i forhold til andre grupper er 10 pct. og helt op til 20 pct., som faktisk er i højrisikogruppen og har ptsd eller depression og angst. Så kunne ministeren måske være åben for at lave en national analyse på området?

Det kan ministeren måske tage under sine vinger på sit ressortområde og så arbejde videre med, så vi kan få kortlagt rigtigt, hvad for nogle faggrupper det selvfølgelig skal omhandle. Jeg vil gerne sige, at det i forhold til first responders er noget, som man også kender til. Tak.

Kl. 10:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 10:22

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg tror, det er noget a la den vej, vi skal ned ad, og jeg vil også bare kvittere for, at ordføreren selv har grebet arbejdet sådan an. Jeg tror, det vil være rigtig godt, hvis vi får en mere samlet indsats og dermed også står på noget mere solidt, når vi skal have den politiske drøftelse.

Kl. 10:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:22

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det. Kunne ministeren så efterfølgende måske være interesseret i at lave en national handleplan på området, så vi – når vi har fundet ud af, hvad for nogle grupper det er, og har fået kortlagt, hvem der er i risiko, og hvem der er ramt – også kommer hen imod eksempelvis et nationalt center, hvor man kan mødes og få specialiseret, tværfaglig hjælp?

For det er svært at forstå, hvad det er, folk har været udsat for, hvis man ikke selv har oplevet det, og der er nogle, der er ramt. Så kunne ministeren være interesseret i måske at prøve at arbejde videre med en national handleplan, som måske skulle ende ud i et nationalt center? Tak.

Kl. 10:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 10:23

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

I første omgang står jeg her i hvert fald med en klar intention om at gå ind i den her diskussion med Folketinget og også tage initiativ til, at vi får et bedre grundlag at gøre det på. Vi har jo igennem de sidste 2 år lavet »Handlingsplan mod arbejdsulykker« og haft prioriteringsområder mod vold, også inde i nogle af de her højrisikogrupper.

Som jeg også sagde i min tale, har der både været noget omkring politi, beredskab og fængsel, og der har været noget omkring behandlingspsykiatrien osv. Men den målrettede indsats, vi taler om her i dag, kan vi godt komme længere i forhold til, og det synes jeg vi skal gøre i fællesskab.

Kl. 10:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går i gang med ordførerrækken. Den første er hr. Jens Joel fra Socialdemokratiet.

Kl. 10:24

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det, formand, og tak til forslagsstillerne. I forlængelse af ministerens tale vil jeg også bare starte med at slå fast, at vi selvfølgelig – og det håber jeg er en bred ambition – må arbejde hen imod, at man aldrig bliver syg af at gå på arbejde, og at man ikke kommer til skade. Vi skal selvfølgelig gøre alt, hvad vi kan, for at man ikke bliver syg af at gå på arbejde. Jeg synes også, at det er fair nok at sige, at vi selvfølgelig har en ekstra opmærksomhed på nogle af dem i samfundet, som faktisk passer på os. Vi må også bare erkende, at der er nogle af dem, som står i forreste linje i forhold til at passe på mange af os andre i det her samfund – uanset om det er os eller vores pårørende eller nogle, vi ikke kender – der har en større risiko for at blive ramt af nogle af de her ting.

Jeg kan godt lide det forslag, som er fremsat her, fordi jeg synes, at det har en opmærksomhed på de her ting, og fordi jeg synes, at det er bredt i sin tilgang. I virkeligheden synes jeg at det er styrken i forslaget, at man siger: Jamen det her handler selvfølgelig ikke kun om, hvad vi stiller op, når skaden er sket, og det handler heller ikke kun om, om man kan få det anerkendt, eller hvad for en erstatning man får; det handler også om, hvordan vi forebygger, og hvordan vi sikrer, at man, hvis ulykken sker, kan leve med det bagefter.

Jeg synes også, at det er en styrke ved det her forslag, at man kigger bredt på personalegrupper. I den offentlige debat er det jo tit nogle bestemte grupper, der bliver fremhævet, men man løber også en risiko, når man er på et bosted, og ikke kun, når man er

udsendt af forsvaret eller andet. Derfor synes jeg i virkeligheden, at forslagsstillerne lægger op til at have en seriøs diskussion om det her, hvor vi kan komme et stykke videre end der, hvor vi er i dag.

Det er også på den baggrund, at jeg i forlængelse af det, ministeren siger, siger, at vi i Socialdemokratiet gerne vil arbejde videre med det her. Vi vil også gerne kigge på, om vi i udvalget kan lave en beretning, sådan at vi får sat de ting i gang, der skal gøre, at vi får det brede billede. For vi ved rigtig meget, men vi ved ikke det hele endnu – det gælder både, hvem der skal med, og hvad det er for nogle ting, der virker hvor, og hvad for noget man kan overføre fra det ene til det andet. Ligesom fru Kirsten Normann Andersen sagde før, er der jo noget, man nemt kan omplante fra den ene branche til den anden, men der er sikkert også nogle ting, der er specifikke for de forskellige brancher. Uden at tage ansvaret eller opgaven væk fra arbejdsgiveren tror jeg at vi kan blive bedre til at sikre, at vi tager bedre hånd om både at forebygge og at hjælpe, når skaden måtte være sket.

Altså, vi stemmer ikke for beslutningsforslaget her, for vi vil gerne starte med analysen, men i virkeligheden kunne vi måske enes om i udvalget at sætte det arbejde i gang, med henblik på at vi får et bedre grundlag at tage den politiske diskussion på. Det er vi i hvert fald åbne for at diskutere i udvalget, hvis forslagsstillerne også er det. Jeg tror, at vi heldigvis relativt bredt i Folketinget deler et ønske om at passe på medarbejderne, før skaden måtte ske, men også, efter den er sket.

Vi deler også den ambition om, at det er noget, der er bredere end det, vi har gjort i forhold til forsvaret, og det er også noget, som er bredere end det, som vi skal diskutere senere i dag. Det er heller ikke kun, om man så må sige, beredskabet og de blå veteraner i det offentlige. Det er også nogle af dem, der arbejder på vores velfærdsområder, og som kan komme i klemme og være ude for ting, som sætter sig på sjælen. Det skal vi være bedre til at tage hånd om, og i første led skal vi vide mere om, hvor det er, vi skal sætte ind, og hvad det er af gode erfaringer, der eventuelt kunne virke og kunne flyttes fra det ene område til det andet område. Tak.

Kl. 10:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Jo, der kom lige en der til Victoria Velasquez. Værsgo.

Kl. 10:28

Victoria Velasquez (EL):

Jeg var så koncentreret om at formulere spørgsmålet, at jeg helt glemte at trykke mig ind. Tusind tak det, og også tak for talen og for ønsket om, at vi skal gøre noget. I beslutningsforslaget refererer vi jo bl.a. til den analyse, som Justitsministeriet i sin tid satte i gang, og som blev lavet i 2019 og 2020, om de psykiske belastningsreaktioner. Det var der, hvor det ikke overraskende også kom frem, hvor alarmerende højt tallet er for bl.a. politibetjente og fængselsbetjente. Der er også lavet en ny analyse i 2021, hvor det jo også kom frem, at gruppen er bredere og bl.a. omfatter medlemmer af FOA.

Det, der er min bekymring, er, at der kommer en analyse til, men at vi ikke får handlingen med, og derfor vil jeg gerne spørge, om ordføreren ikke vil være med til at arbejde for, at vi får ind i ministeriets arbejde, at der skal følge anbefalinger med i det analysearbejde, der skal laves, så vi faktisk får en model, som vi kan komme i gang med, i stedet for at vi kun får viden.

Kl. 10:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Jens Joel (S):

Uden at skulle foruddiskontere, hvad analysen skal, kan man jo altid spørge fagfolk, hvad de foreslår at man gør. Jeg tror egentlig, at mit budskab være, at uanset om man får fagfolk til at foreslå ting, eller om man bygger det ind i et kommissorium, så er det jo os som politikere, der er nødt til at tage ansvaret for, hvad det er, vi gør med den viden, vi har. Derfor opfatter jeg ikke det at have den analyse, uanset om den indeholder anbefalinger, eller om den ikke indeholder anbefalinger, som mere eller mindre bindende for det politiske opdrag eller for det krav eller ønske, som jeg hører forslagsstillerne have, nemlig at vi kan komme videre fra analyse til at tage handling på nogle af de her ting.

Så det er ikke, fordi jeg vil udelukke hverken det ene eller det andet. Jeg synes bare, at det vigtige er at sige: Jeg tror stadig væk, at der er ting, vi ved for lidt om til at kunne træffe de rigtige beslutninger, men jeg mener, at uanset om der er anbefalinger med eller ej, er det det politiske ansvar at træffe beslutninger, når man har fået viden til det.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Victoria Velasquez (EL):

Vi skal netop som lovgivere tage det ansvar, fordi vi beder nogle, de offentligt ansatte, om at udføre nogle opgaver. Vi mener, at det her er så vigtig en opgave, at det er noget, vi skal prioritere i fællesskab at betale med vores skattekrone. Men vi tager netop ikke ansvar nok i forhold til at forebygge, og når folk bliver ramt af ptsd. Kan vi så ikke sige, hvornår vi vil tage det ansvar, eller sætte en eller andet form for tidsestimater på? For jeg kan godt forstå det, hvis man bliver frustreret over, at først kommer der den ene rapport, som taler et helt tydeligt sprog om, at der skal gøres noget, og så kommer der en ny analyse, der siger det tydeligt, men der kommer ikke nogen handling. Så hvornår tager vi ansvaret?

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Jens Joel (S):

Den frustration kan jeg virkelig også godt forstå. På arbejdsskadeområdet har vi jo også tidligere diskuteret det. Vi har også haft nogle ting omkring brandfolk og nogle anerkendelser af nogle arbejdsskader. Det er jo rigtigt, at det nogle gange tager tid, og det kan godt være frustrerende, men det er heldigvis ikke rigtigt, at det aldrig fører nogen steder hen. Jeg synes faktisk, vi har flere eksempler på, at vi også laver udredninger, analyser og tidsplaner, som så i sidste ende jo fører til, at vi har en politisk drøftelse af, hvad vi kan gøre ved det her problem for at hjælpe de mennesker, det handler om, bedre, end vi gør i dag.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Fru Kirsten Normann Andersen.

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak for også at anerkende, at vi skal gøre noget. Jeg synes, vi skyder problemet lidt til hjørne, hvis vi bilder os ind, at vi ligesom skal have billedet af, hvad det er, der skal gøres i forhold til det. Altså, ptsd er en psykiatrisk diagnose eller en lidelse, som er

Kl. 10:29 forårsaget af en hændelse, og den er forskellig; det er rigtigt, men jeg tror jo ikke på, at behandlingen skal tage udgangspunkt i, at der er forskellige hændelser, der er årsagen til det. Jeg tror, det er hændelserne, der er årsag til, i hvilken grad vi bliver ramt af ptsd.

Det, der er vigtigt for mig og for SF i det hele taget, er, at vi har en plan for, hvordan vi kan hjælpe mennesker, der bliver ramt af ptsd på grund af deres arbejde – og hurtigt, fordi det er den hurtige indsats, der kan være forskellen på, hvordan jeg kommer tilbage til mit eget liv igen eller til mit job for den sags skyld. Jeg er med på, at den hurtige indsats også koster noget, men det koster også noget at være langvarigt på sygedagpenge eller måske ovenikøbet på livsvarig pension som følge af en arbejdsskade.

Kl. 10:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:33

Jens Joel (S):

Ja, jeg er fuldstændig enig i det, som ordføreren slutter med at sige: at det jo ikke er, fordi den tilstand, vi har i dag, ikke har omkostninger. Den har menneskelige omkostninger for dem, der bliver ramt af det, og den har også samfundsøkonomiske omkostninger, fordi der er ting, vi, om man så må sige, går med og forholder os til for dårligt, og dermed har vi liv, som er mindre integrerede i samfundet – det kunne være på arbejdsmarkedet, men det kan i virkeligheden også være, at man, selv om man aldrig kommer tilbage på arbejdsmarkedet, stadig væk er sundere og dermed har færre udgifter til sundhedssystemer og andre ting senere hen i livet.

Så det er helt rigtigt, at det her ikke er et spørgsmål om, at det at gøre noget koster noget og det ikke at gøre noget koster ingenting. Der er jeg enig med ordføreren, og det er jo også baggrunden for, at vi siger, at det sådan set både er menneskeligt, men også politisk fornuftigt at handle på det her.

Kl. 10:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:34

Kirsten Normann Andersen (SF):

Man kunne jo faktisk også godt forestille sig, hvis man vitterlig satte sig for, at det her skal være et fælles indsatsområde, og at vi ikke vil acceptere, at mennesker bliver så alvorligt syge af at gå på arbejde, at det så også skulle have den her effekt, at man på de enkelte områder, som er forskellige, kunne blive bedre til forebyggelsen i det daglige i forhold til arbejdsmiljøet. Om det er i fængslet eller det er arbejdet med svært syge demente borgere eller psykiatriske patienter, som overfalder dig på dit eget arbejde, eller du blot står i en situation, hvor du skal hjælpe folk med at undgå at brænde inde, er det jo forskellige situationer, der påvirker, og så kunne det jo netop også give anledning til det.

Kl. 10:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:34

Jens Joel (S):

Jeg er også enig med ordføreren i det her med, at det i virkeligheden mere er i forebyggelsen, og at der er forskel på brancherne, for det med en hurtig indsats, når skaden måtte være sket, kan godt være gavnligt på tværs, også selv om det er forskellige ting, som man har prøvet at undgå eller prøvet at forebygge sig ud af.

Når jeg siger, at det her er et godt forslag, er det, fordi jeg synes, det er et forslag, som tager fat i en vigtig problemstilling, men også fordi jeg synes, det er et forslag, som ikke påstår, at det er nemt lige at fikse, eller at vi har den eneste model, man kan bruge, men at det faktisk åbner op for en politisk diskussion. Vi vil gerne imødekomme det ved at sige, at vi gerne vil sætte det analysearbejde i gang og vi gerne vil fortsætte den politiske diskussion på ryggen af det.

Kl. 10:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere bemærkninger, så vi går videre til den næste ordfører, og det er hr. Kim Valentin fra Venstre. Velkommen.

Kl. 10:35

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden. Det gode ved Enhedslistens forslag er jo, at de ofte er meget åbne, og at man derfor også kan drøfte dem meget bredt, og det vil jeg også rose Enhedslisten for her. For jeg har også personligt haft oplevelser med ptsd-ramte mennesker igennem en lang årrække, og mange af de mennesker, der bliver ramt af ptsd, har jo faktisk også – heldigvis – ret til at få en relativt stor erstatning. Det viser jo også lidt om, hvor alvorligt det er, og hvordan vi også som samfund betragter det.

Problemet er, hvordan man kommer hen til at få erstatningen. Det er ofte der, hvor problemstillingen starter. For det er en meget lang vej, det er en meget tung vej, den er svær at bevise, den er svær at komme igennem, fordi man jo ikke har særlig mange ressourcer, og fordi man måske ikke kan koncentrere sig særlig længe ad gangen, og den er svær at forstå for andre mennesker. For der er jo nødvendigvis ikke sådan nogle fysiske aftryk på en, man har ikke mistet en hånd, man har ikke mistet et ben, men det er mange gange noget, der foregår et andet sted, og ofte hænger familien i laser efter et stykke tid.

Så derfor er det en meget alvorlig situation at være i som person og som familie, og sådan skal man også betragte det. Det vidste vi også godt i Venstre, da vi arbejdede med den del om veteraner, som vi har arbejdet meget hårdt på, og hvor vi heldigvis sammen med regeringen har kunnet komme igennem med at lave nogle gode regler for, hvordan man kan tildele erstatninger til vores veteraner. Men det har ikke løst det hele – det ved vi også godt – og den samtale skal vi jo have, og i regeringen har man jo formuleret det sådan, at den skal man have med en grundig analyse, hvor alle dele er taget op på samme tid, sådan at vi får alle elementer med, før vi tager stilling til, hvad det egentlig er, vi som samfund vil.

For mig handler det ikke kun om offentligt ansatte, men det handler om alle ansatte. For alle ansatte kan blive ramt af ptsd, og det er ikke begrænset til eksempelvis offentligt ansatte. Men der er man nødt til at kigge på, hvor rammerne for det her er, og der ligger mange udenlandske analyser. Da jeg forberedte mig til det her beslutningsforslag, gik jeg ind og søgte på alle de udenlandske analyser, der er på det her område, og de peger jo lige præcis på de brancher, som det her forslag også peger på, men de peger også mange andre steder hen. Altså, de peger faktisk på, at man kan få ptsd på mange måder, som ikke nødvendigvis lige er på grund af sådan en fysisk traumatisk oplevelse. Så det er jo en relativt bred gruppe, man her taler om, og derfor synes jeg også, det er vigtigt, at man får analyseret det helt til bunds, og jeg lytter mig også til, at ministeren siger, at det arbejde sætter vi nu i gang, og at vi er færdige med det så hurtigt som muligt, sandsynligvis i 2025. Så det er jeg jo glad for at høre, og vi vil også presse på med at få alle Folketingets partier inddraget i det arbejde, og der er jo bred enighed om at få arbejdet videre.

Jeg synes, der er en enkelt formulering, som jeg gerne vil have ind sådan lidt mere præcist, fordi det udtrykker, hvor vi er som parti, og derfor vil jeg lige læse den op:

I Venstre vil vi sikre, at vi som samfund tager ansvaret for de mennesker, der hver dag stiller sig forrest, når det gælder vores sikkerhed, vores sundhed og vores tryghed. Samtidig vil vi insistere på, at vores løsninger hviler på et solidt fundament af viden og forståelse.

Vi støtter ikke forslaget, men vi vil meget gerne tale videre med alle Folketingets partier om det. Tak.

Kl. 10:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Først er det fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 10:41

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Man kan nogle gange næsten få indtrykket, når man hører regeringspartiernes ordførere, at de alligevel støtter forslaget, for det, vi jo i virkeligheden har foreslået, altså Enhedslisten og os, er jo, at vi netop her og nu bare får udarbejdet en model for, hvordan vi kommer videre fra A til B. Vi har lavet løsninger for veteraner, og jeg synes, at ordføreren siger det så smukt: Vi diskuterer jo ikke, om et ben er brækket eller ej. Det anerkender vi. Er det en skade, der er sket på jobbet, er der også et system, der træder til og hjælper med gips, operationer, forsikringer og erstatninger, og hvad der nu ellers skal til.

Men når det kommer til ptsd, som er en konsekvens for nogle, der arbejder i højriskoområder, har vi stadig væk ikke fundet en løsning, og vores påstand er, at det skylder vi, og det hører jeg jo også ordføreren sige. Så hvorfor er det, at vi ikke kan blive enige om her at sige, at vi vil have sådan en model nu, og at det er det, der i virkeligheden er opgaven?

Kl. 10:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:42

Kim Valentin (V):

Tak for det, og tak for den positive feedback på min tale. Jeg synes også, at jeg siger det sådan relativt tydeligt. Jeg synes, at vi skal til bunds i det. Altså, jeg synes f.eks. ikke, at det kun er offentligt ansatte. Jeg synes også, at der er en masse privat ansatte, som har de samme problemstillinger, og som på en eller anden måde jo også skal anerkendes i det, vi laver.

Det handler ikke kun om nogle få mennesker. Det gælder sådan meget bredt. Det handler ikke kun om dem, der har været ude for et fysisk traume et sted, for man kan få ptsd og rigtig mange ting på sin arbejdsplads. Så det er nogle rigtig brede undersøgelser, der skal til, før vi finder en rigtig model, tror jeg. Men det er ikke noget, hvor der skal gå lang tid, og derfor lytter jeg mig også til, at ministeren siger, at det skal ske i år. Det er jo det, vi har presset på for i Venstre. Vi vidste godt, at det var sådan, det var.

Kl. 10:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:43

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg har ikke noget problem med, at andre også tælles med. I første omgang var det måske interessant at kigge på nogle af de grupper, som VIVE havde peget på, men jeg kan også godt få øje på andre,

som er ude for traumatiske hændelser. Tag togførerne som et eksempel på det.

Mange af de mennesker, vi snakker om her, er dobbelt ramt. For på den ene side vil de rigtig gerne hjælpe nogle, der skal hjælpes, og på den anden side udsætter de sig selv for fare, mens de gør det. Så det er sådan en kombination; de er dobbelt ramt. Og når det så går rigtig galt alligevel og de selv kommer til skade eller måske ovenikøbet får en alvorlig sygdom efterfølgende, bør vi også kunne være der for dem.

Så var det en beretning, vi eventuelt kunne lave sammen, eller hvad er ordførerens forslag til, hvordan vi kommer videre?

Kl. 10:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Ordføreren.

Kl. 10:44

Kim Valentin (V):

Jeg lytter til, hvad forslagsstillerne siger til det sidste, så det må I jo komme med, og så må man tage stilling til det.

Jeg synes faktisk, at vi er gået foran, for vi har jo skubbet på for, at veteranerne fik en særlig model, fordi der netop er særlige forhold for dem, når de er udsendt. Bevisforholdene omkring, hvad der skete, da de fik PTSD, er meget, meget svære, så derfor er der nogle særlige forhold for dem. Man kan godt forestille sig, at der for andre grupper også er meget svære bevisstillinger, og at vi skal hjælpe dem igennem systemet på en anden måde.

Kl. 10:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Fru Victoria Velasquez.

Kl. 10:44

Victoria Velasquez (EL):

Tak. Jeg oplevede det også som en rigtig god tale og følte næsten også, at ordføreren beskrev vores beslutningsforslag, for det handler jo om, at modellen skal klargøre målgruppen, kriterierne og også de økonomiske konsekvenser, så vi netop forstår omfanget af det. Jeg synes, at det kunne give fin mening, og ordføreren må rigtig gerne hjælpe med det, for jeg hører også, at ordføreren siger, at det her er et problem, som vi skal rykke på og handle på. Så derfor må ordføreren rigtig gerne hjælpe, i forhold til hvordan vi kan formulere den del omkring de privatansatte.

Jeg ville jo ønske, at vi hjalp alle, der bliver ramt af PTSD, allerbedst muligt. Det, vi gør med det her forslag, er, at vi siger, at vi i hvert fald som minimum skal sikre, at vi i forhold til dem, som risikerer noget i det højrisikokjob, de har, også passer på med hensyn til de konsekvenser, der kan ske, når de til trods for forebyggelse alligevel risikerer at få PTSD.

Så vi kan sagtens skabe en formulering om, at det også skal klarlægges og klargøres, hvem det er inden for det private. Det er vi helt åbne over for.

Kl. 10:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:45

Kim Valentin (V):

Tak. Det lyder godt. Det er jo ministeren, der sådan set er, hvad skal man sige, talsmand for, hvad der skal ske sådan rent praktisk. Det skal jo så være med i den formulering. Men jeg kan da forestille mig, at regeringspartierne er åbne over for det. Nu har vi ikke hørt Moderaterne endnu, men jeg gætter på, at ordføreren fra Moderaterne også er positivt indstillet over for, at vi gør noget mere. Det hører

vi om lidt. Jeg er sikker på, at det, der kommer til at ligge i den analyse, er vi nok på lange stræk godt enige om kan bruges til noget senere, også i forhold til hvordan den skal laves, og at det skal være så hurtigt som muligt. Så lad os se, om ikke det kan lade sig gøre.

Kl. 10:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:46

Victoria Velasquez (EL):

Det er jo ikke bare et almindeligt godt samarbejde med ordføreren. Grunden til, at jeg også virkelig appellerer til Venstre her, er jo, at det faktisk er jeres oprindelige beslutningsforslag, som vi er meget inspireret af. Jeres beslutningsforslag fokuserede meget på betjente, og det er også rigtig vigtigt, men vi har jo lært af meget af det arbejde, der har ligget der, og så også kigget på det arbejde, der er blevet lavet i forhold til at tage alle med, sådan at vi netop ikke kommer til at glemme nogen. Derfor tænkte jeg egentlig, at det måske var noget, vi kunne have en fælles alliance om at ville prøve at presse igennem i ministeriet. Så det håber jeg virkelig. Tak.

Kl. 10:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:47

Kim Valentin (V):

Tak for rosen af vores oprindelige beslutningsforslag. Vi har ikke tabt gnisten derfra. Vi synes fuldstændig det samme i dag. Jeg håber også, at man kunne fornemme det i talen. Vi startede med veteranerne, og så prøver vi at sige: Hvad er det så, der skal være for de øvrige? Vi startede med veteranerne, fordi de udsendte har nogle helt særlige forhold, og der er bevisbyrden for det her med PTSD meget, meget svær at løfte, så dem måtte vi hjælpe med det samme.

Kl. 10:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er den næste hr. Mike Villa Fonseca.

Kl. 10:47

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det, og tak til hr. Kim Valentin fra Venstre for en god tale. Det er nok nærmere en kommentar, jeg har, for ordføreren nævner en vigtig detalje, og det er de private. Et godt eksempel på det er jo, at hvis man er ambulancebehandler, ved jeg at man er ligeglad med, om der står eksempelvis Falck, eller om der står Region Sjælland eller Region Nordjylland, eller hvad det nu kan være. De står jo i den samme situation. Så det er en vigtig pointe, ordføreren kommer med, og det er også derfor, jeg tænker på det her beslutningsforslag som noget, der som udgangspunkt er rigtig positivt, men jeg synes, at det er rigtig vigtigt, at vi også får de private med.

Det samme gør sig jo gældende for brandmænd, i forhold til om man er ansat hos Falck eller i kommunerne. Jeg synes ikke, at de skal straffes for, at kommunerne eller regionerne eksempelvis har valgt at udbyde det til en privat aktør. Det synes jeg ville være rigtig ærgerligt. Så det synes jeg er rigtig vigtigt at vi skal have med.

Så er der det i forhold til den omvendte bevisbyrde. Kunne ordføreren tænke, at det også ville være en god idé for eksempelvis ambulancebehandleren eller brandmanden? Tak.

Kl. 10:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:48

Kl. 10:52

Kim Valentin (V):

Jeg tror, at noget af det, som den her analyse også kan vise, er, hvor der er brug for hvad. Det handler ikke kun om, hvad der sker, når man skal have tilkendt en erstatning. Det handler jo også om, hvordan der måske kan sættes ind lidt før. Altså, hvad sker der lige umiddelbart efter hændelsen, og hvordan skal man behandle folk og i virkeligheden også hele familien, for at det får den mindst mulige effekt på familien og den ramte?

Men det handler selvfølgelig også om erstatning, og med erstatning er der noget bevis, der skal være på plads. Der er det, at vi siger, at i forhold til udsendte er der nogle særlige forhold, fordi bevisbyrden er meget, meget svær at løfte. Ofte er der ikke vidner. Ofte er det nogle andre dele, som man skal tage ind i overvejelserne. Derfor kan man ikke tildele det på normale vilkår. Det kan også godt være, at det er sådan andre steder. Det ved jeg bare ikke nu.

Kl. 10:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke yderligere korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til den næste, og det er fru Charlotte Munch fra Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 10:50

(Ordfører)

Charlotte Munch (DD):

Med dette beslutningsforslag ønsker forslagsstillerne, at gruppen af omfattede offentlige ansatte, som kan få hjælp til behandling m.v. af ptsd, udvides. Forslagsstillerne anerkender de økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser ved at udvide ordningen for behandling og rehabilitering til flere faggrupper i den offentlige sektor. Det foreslås derfor i første omgang, at der skal udarbejdes en model med henblik på at klargøre målgruppen, kriterierne og de økonomiske konsekvenser.

Danmarksdemokraterne anerkender, at der er arbejdsforhold i det offentlige, som medfører, at folk bliver syge af at gå på arbejde og udvikler ptsd. Det er en vigtig dagsorden. Vi mener, at vi som samfund har en pligt til at arbejde for at sikre, at dem, der passer på os, modtager den nødvendige støtte, når deres arbejde belaster dem fysisk og psykisk. Vi understreger især vigtigheden af at anerkende den indsats, som særlig vores politifolk, fængselsbetjente, brandfolk, ambulanceredde og også mange andre grupper laver. Det har vi jo netop fået præciseret ved det tidligere udelte skriv.

Jeg vil også lige hurtigt lave en pendant til det, som ordføreren for mig, Kim Valentin, var inde på omkring private. For de privat ansatte er jo også en meget, meget vigtig del. Det kan også være bosteder, som er drevet af fonde eller noget andet. Det er også vigtigt, at de bliver anerkendt.

I Danmarksdemokraterne anerkender vi dog også, at forslaget vil medføre betydelige økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser, da de eksisterende ordninger for behandling og rehabilitering skal udvides til at omfatte flere faggrupper som før nævnt. Forslagsstillerens løsning på denne udfordring er at udskyde de økonomiske problemer ved at foreslå, at der først udarbejdes en model, der kan præcisere målgruppen, fastlægge kriterierne og klarlægge de økonomiske konsekvenser for forslaget. Dette løser imidlertid ikke den problemstilling, og vi havde gerne set, at forslagsstillerne præsenterede et så vigtigt forslag her med en mulig finansiering.

Når det så er sagt, tror jeg ikke, at man er i tvivl om, at vi synes, at det er et rigtig, rigtig godt forslag, og vi er også klar på, at vi får arbejdet videre med det.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Victoria Velasquez.

Kl. 10:53

Victoria Velasquez (EL):

Jeg ville ønske, at det her forslag handlede om, at vi skulle vedtage modellen, men modellen er slet ikke lavet endnu. Det er derfor, at der ikke er nogen finansiering. Vi ved ikke, hvor meget det koster. Så en del af opgaven med at udarbejde modellen er også at finde ud af, hvor mange udgifter der kommer til at være i det. Altså, selv om vi jo på et menneskeligt plan godt kan sige, at der lige nu er en stor ubetalt regning, som bliver sendt til de mennesker, der bliver ramt af ptsd – og det er dem, der løfter udgiften lige nu – så vil der jo helt excelarkagtigt være nogle udgifter, der vil blive sendt fra staten i forhold til rehabilitering og de forskellige dele.

Men det er derfor, at det er vigtigt, at der bliver lavet en model for det. Lad os se på f.eks. politibetjentene og den rehabilitering, der skal være dér. De kan jo ikke bare tage til almindelige terapigrupper og tale om, hvad de har oplevet, for de er underlagt en fortrolighed. Så det er vigtigt, at vi får lavet en ordentlig model, der tager højde for, hvad det er, de forskellige mennesker har brug for, og det kender vi ikke de økonomiske konsekvenser af. Så det er ikke manglende vilje; der er tværtimod en fantastisk stor vilje til at ville dem det allerbedste.

Så jeg vil høre, om det ændrer noget, sådan at Danmarksdemokraterne godt vil bakke op om det.

Kl. 10:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:54

Charlotte Munch (DD):

Noget af det, som gør mig så enormt glad for at sidde i lige præcis det her udvalg, er, at jeg synes, at vi på tværs af politiske overbevisninger osv. altid er rigtig gode til at lytte og også til at arbejde sammen, og jeg tror også, at det er derfor, at vi netop i Beskæftigelsesudvalget har kunnet lande så mange aftaler med så mange som muligt og nogle gange endda med os alle sammen. Det synes jeg er ret fantastisk.

Måske er det et levn fra min kommunalpolitiske tid, men jeg kan så godt lide, når vi sidder om bordet og får snakket om alt det her og man får skudt ind med det, man gerne vil. Det synes jeg nogle gange kan være en mangelvare, når man står heroppe og skal prøve at få en sag igennem eller et forslag stemt igennem.

Vi kan ikke bakke op om det, men det er ikke ensbetydende med, at vi ikke er klar til at arbejde videre, og vi sætter os også gerne ved bordet, når vi forhåbentlig bliver indkaldt til et eller andet i fællesskab. Så vil jeg også igen gerne rose det her forslag. Jeg synes, at det er sindssygt godt.

Kl. 10:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:55

Victoria Velasquez (EL):

Tusind tak. Æren går jo især til dem, der er ramt af det til daglig og har været med til at udforme det og lagt et kæmpe arbejde i det. Det har været undervejs i over et år. I forhold til at lande en tekst sammen vil jeg gerne høre, om Danmarksdemokraterne vil hjælpe med, at vi får sat 2025 ind i teksten, så det ikke bare kommer til at

flagre i vinden igen, men vi faktisk får sat et tidspunkt på, sådan at vi kan se de mennesker i øjnene og siger: Prøv at høre, vi går simpelt hen gang i arbejdet med det samme. Så er der også det om, hvad der kommer til at ske bagefter. Vil ordføreren hjælpe med at gøre det så konkret som muligt, også gerne i forhold til det med de private?

Kl. 10:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:55

Charlotte Munch (DD):

Det med, om det egentlig er i 2025, synes jeg faktisk allerede ministeren var inde på, tror jeg. Så det synes jeg, at ministeren er opmærksom på. Det er ikke det væsentlige for mig at få skrevet ind her, så længe det bliver gjort, og det synes jeg at jeg lyttede mig til. Jeg synes faktisk også, at jeg har lyttet mig til, at alle os regeringspartier har været enormt positive over for det her. Så jeg er overbevist om, at vi i fællesskab kan lande noget, men det ændrer ikke på, at vi ikke kommer til at stemme for det her forslag, som det ligger her nu.

Kl. 10:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går til den næste, og det er fru Kirsten Normann Andersen fra SF. Velkommen.

Kl. 10:56

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for ordet. Det er rigtigt, som ministeren nævnte indledningsvis, at jeg ofte siger noget om arbejdsmiljø som sundhedsordfører. Men i dag er jeg her faktisk som arbejdsmiljøordfører for første gang, selv om arbejdsmiljø er et tema, som jeg har arbejdet med i et langt liv og også et langt fagligt liv.

Vi taler i dag om dem, der hver dag går på arbejde og tager de største risici på vores alle sammens vegne. Det er dem, der beskytter os mod kriminalitet, redder vores liv og hjælper vores mest sårbare borgere. Det er politibetjente, fængselsbetjente, brandmænd, socialpsykiatrisk personale og mange andre offentligt ansatte, som arbejder i miljøer, hvor trusler, vold og svære oplevelser desværre er en del af hverdagen. Vi skylder dem ikke bare tak. Det er ganske enkelt for fattigt. Vi skylder dem også en håndsrækning, når konsekvenserne af deres arbejde sætter dybe spor, og når de udvikler især PTSD eller andre alvorlige belastningsreaktioner, fordi de har stået i frontlinjen for os. Ærlig talt er det på tide, at vi lever op til det ansvar.

VIVE's rapporter og andre undersøgelser har allerede vist os, at de psykiske belastninger er omfattende. Det er chokerende, at op mod 13,5 pct. af fængselsbetjentene og 10,6 pct. af politibetjentene i 2019 havde symptomer på PTSD, depression, angst eller stress. Tallene er lige så alarmerende for brandmænd, ambulancepersonale og andre i højrisikjob. Til sammenligning er forekomsten af PTSD i den almindelige befolkning omkring 1 pct. Og lad os bare være ærlige: Den slags forskelle taler deres eget helt tydelige sprog. Vi beder mennesker om at tage en risiko, men vi svigter dem, når det kommer til at hjælpe dem bagefter, når det går galt.

Det her forslag handler om retfærdighed. Vi har skabt en ordning for veteraner fra forsvaret, der sikrer dem den rette behandling, rehabilitering og hjælp til deres familier, og det er rigtig godt. Men skulle vi ikke tage skridtet videre, så også en politibetjent, en fængselsbetjent eller en socialpædagog kan få den samme hjælp? Vi ved, at den tidlige indsats er afgørende for at kunne bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet, familien og fællesskabet. Når vi hjælper folk,

der har været i højrisikjob, hurtigt og effektivt, gavner det ikke bare dem, men samfundet som helhed, og det er vigtigt at sige i den sammenhæng, at hvis vi ser på, hvad det koster samfundet, når mennesker ikke får den hjælp, de har brug for, bliver regningen absolut større på den lange bane.

I SF anerkender vi, at forslaget om konkrete indsatser kan være en dyr investering, men det skal ikke afholde os fra at tage samtalen og få igangsat et arbejde for en model. Det er jo derfor, at vi i dag foreslår en model for, hvordan vi kan komme videre med det her arbejde, som er vigtigt. For vi skal kunne hjælpe de mennesker, der hver dag påtager sig en risiko og får vores samfund til at køre rundt.

Lad mig understrege, at det her forslag på ingen måde udelukker behovet for at arbejde for forebyggelse. Vi skal selvfølgelig gøre alt, hvad vi kan, for at forbedre arbejdsmiljøet, så færrest mulige pådrager sig PTSD eller andre skader i deres arbejde. Men når skaden er sket, har vi en forpligtigelse til at handle, og det håber jeg at vi kan samles bredt om med det her forslag. Får vi ikke opbakning blandt kollegerne i de andre partier, er jeg sikker på, at Enhedslisten og SF kommer til at knokle i udvalget for måske at lave en fælles beretning, som kunne føre os derhen, hvor vi bliver enige om, at det ikke er nok, at vi er enige om intentionerne og enige om, at der skal ske noget; vi er også nødt til at have en plan for, hvornår det sker. Tak for ordet.

Kl. 11:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Kim Valentin.

Kl. 11:00

Kim Valentin (V):

Tak for en god tale. Det er bare for at høre den præcise overvejelse over, hvorfor der står »offentligt ansatte«. For der er mange i de grupper, som I nævner her, som ikke er offentligt ansatte. Tænker I ikke på dem, eller hvad? Det tror jeg ikke på. Der må have været en bestemt overvejelse, siden I skriver »offentligt ansatte«.

Kl. 11:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:01

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg tror, at hr. Kim Valentin skal se det som et udtryk for, at det er velfærdspersonale. Det er personale, som er ansat af samfundet til at passe på os, altså politibetjente, fængselsbetjente, sundhedspersonale og andre, som er ansat til at hjælpe os i situationer, hvor vi har brug for assistance som borgere. Men som jeg også sagde til ordføreren tidligere i dialogen, er det for mig ikke vigtigt, om det hedder offentligt ansatte eller privat ansatte; alle, der er udsat i højrisikjob på samfundets og på vores allesammens vegne, skal være omfattet af sådan en løsning her.

Kl. 11:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:01

Kim Valentin (V):

Så i forhold til en eventuel tekst, man kunne blive enige om, er det selvfølgelig alle ansatte, vi snakker om?

Kl. 11:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg lover, at det ikke skal skille sig ad, om det hedder offentligt ansatte eller privat ansatte i den sammenhæng. Det er vigtigt for os, at vi for alvor får sat handling bag ordene i forhold til mennesker, der arbejder i højrisikjob og risikerer alvorlig PTSD på baggrund af nogle af de kriser, ulykker, vold og andet, som de oplever i deres job, og at vi er enige om, at dem har vi et ansvar for at sætte handling i gang for nu.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger, så vi går videre til den næste. Det er hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance. Velkommen.

(Ordfører)

Steffen Larsen (LA):

Mange tak, hr. formand. Jeg har selv prøvet at have det, jeg vil kalde for et moderat stressende arbejde, idet jeg i en periode af mit liv var dørmænd og vagt. I den periode blev jeg stukket ned tre gange, en gang med en skruetrækker og to gange med ødelagte flasker. Jeg har prøvet at få brækket næsen i slagsmål, og jeg er også blevet truet og forfulgt af bandemedlemmer i den periode, fordi de mente, de skulle sælge narkotika på de steder, hvor jeg stod i døren, og jeg mente, at de ikke skulle det. Det var ikke særlig sjovt. Det var på ingen måde noget, som jeg ønsker for andre mennesker, og når man så ser på, at politibetjente gør det hver dag, og jeg gjorde det i weekenderne, så kan det jo straks blive en værre omgang. Det samme gælder mange andre i den offentlige velfærd, ambulanceredde og lignende, der kommer ud til lig, der ligger i lejligheder, og andre forfærdelige hændelser, som er en del af det menneskelige liv, for det er jo også det, det er.

Der skal vi selvfølgelig sørge for et så godt arbejdsmiljø som overhovedet muligt. Men vi må også tilstå, at den slags arbejde ikke er arbejde, som matcher, hvad en kontoransat i det offentlige møder. For der kan vi godt indsætte alle mulige regler om hæve-sænke-borde, og hvordan tingene skal foregå. Men når man kommer ud i situationer, hvor mennesker agerer voldeligt, aggressivt eller lignende, eller hvor man selv skal stå med de følelsesmæssige og tunge konsekvenser, der er af at finde en død og måske også endda skulle informere de efterladte om, at personen er død, så er det en anden tilstand. Det er der ingen tvivl om.

Derfor står vi jo også i den situation, at vi i Liberal Alliance gerne vil være med til at se på gode løsninger for de ansatte i disse grupper. Og her gælder det selvfølgelig både de offentligt ansatte, men også de privatansatte, for utrolig mange mennesker i de her situationer er jo også privatansatte. For det er ofte også privatansatte hjemmehjælpere og lignende, som kan komme ud for de her situationer, og det er også privatansatte ambulanceredde, ligesom det også er privatansatte brandfolk, vi har her i landet. Og vi er nødt til at kigge på det her med en vis fornuft.

Vi vil i Liberal Alliance ikke støtte det her beslutningsforslag, men vi er som sagt åbne over for at kigge på mulighederne for at finde veje til det her. Men noget af det, som irriterer os ved det her forslag, om man vil, er den manglende finansiering. Forslagsstilleren har rigtig nok skrevet, at man vil kigge på, hvordan det skal finansieres i den samme kreds, men vi foretrækker, at tingene får en eller anden form for anvisning, når de kommer som et forslag i salen. Og ja, vi er som sagt villige til også at kigge på, hvordan vi hjælper, for vi synes jo, at det var fornuftigt, da man gjorde det for hele den grønne del af staten. For PTSD har truet og skadet mange soldater, og det er jo ikke for sjov, når man kommer til skade i sit arbejde.

Kl. 11:02 Det skal der dæmmes ordentligt op for. Og så at sige, at her er en kontanthjælp, som det jo sørgeligt nok sker for mange politibetjente, er jo ikke en ordentlig løsning. Og det skal vi have set på hvordan vi kan gøre bedre.

Så vi er villige til at kigge på det, og vi er villige til også at hjælpe med at finde en finansiering, hvis det er det, der skal til. Men vi vil også gerne sørge for, at det foregår på nogle lidt bedre termer end det, som er beskrevet her i beslutningsforslaget. Tak.

Kl. 11:06

Kl. 11:02 **Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første er fra fru Victoria Velasquez.

Kl. 11:06

Victoria Velasquez (EL):

Det er først i forhold til kommentaren omkring finansiering. Altså, når ikke engang beskæftigelsesministeren ved, hvad udgiften er, så synes jeg måske, det virker lidt mærkeligt at kritisere to partier for ikke at vide, hvad udgiften er, men netop fremsætte et forslag om at skulle finde ud af, hvad de udgifter er. Det var bare lige en kommentar i forhold til den del.

Så er det i forhold til det med de privatansatte. Jeg har også tidligere over for andre ordførere sagt, at det vil vi meget gerne kigge på i beretningsteksten, men jeg kunne godt tænke mig at høre Liberal Alliances overvejelser om, hvordan vi tænker de private arbejdsgivere ind. For en af tingene er jo, at vi også er arbejdsgivere for de offentligt ansatte, men hvordan tænker ordføreren at vi kan inddrage og tænke de private arbejdsgivere ind i et arbejde, der så kunne være i forhold til en model, der rammer bredere og rummer mere?

Kl. 11:07

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:07

Steffen Larsen (LA):

Lad mig komme med et specifikt eksempel på, hvordan man kunne gøre det. Man kunne f.eks. tage gruppen af ambulanceredde, og så kunne man sige, at hvis du er ansat som ambulanceredder inden for de normer og regler, som er på det område, så ved vi også, at du, uanset om du er privat eller offentligt ansat, støder på nogle af de her problemer.

Det kan man jo sige, og hvis man i den form for arbejde møder det, at man kan blive ramt af stresssymptomer eller lignende, og det kan udredes, at det drejer sig om ens arbejde, så synes jeg da, at man på en eller anden måde kunne gøre sig fortjent til en eller anden form for ekstra understøttelse eller hjælp i sit arbejde, hvor en pulje eller lignende kunne være det, der udgjorde den hjælp.

Præcis hvordan det skal gøres med puljer og betalinger, eller hvad det nu skal være, skal jeg ikke gøre mig klog på lige nu, men det handler om, at man ligesom bare kvalificerer grupper, uanset om det så er private eller offentligt ansatte.

Kl. 11:07

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:07

Victoria Velasquez (EL):

Okay, men ville det f.eks. betyde, at Liberal Alliance også mener – hvilket er meget åbent ment, for jeg tror faktisk, jeg synes, det er en rigtig god idé – at man ville gøre det ligesom på veteranområdet,

hvor der er lavet en omvendt bevisbyrde i forhold til ptsd, og at man så også skulle gøre det i forhold til f.eks. falckredderne?

Kl. 11:08

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:08

Steffen Larsen (LA):

Til en vis grad kunne jeg måske godt være fristet til at sige ja, men det er der, hvor jeg vil sige, at vi nok også skal kigge på de længerevarende konsekvenser af den politik. Vi er nødt til at være sikre på, hvordan vi gør det.

Jeg tror, at sandsynligheden for, at en soldat, der f.eks. har været i krigszoner i 8 år, er ramt af ptsd, på grund af at han var soldat, er overvejende stor. Men er det en ambulanceredder, der måske i længere perioder f.eks. bare har kørt syge personer som helt almindelig sygekørsel, så begynder jeg at sige, at så må vi nok overveje, hvad det er, der kunne være konsekvensen, og hvad der har været vejen til ptsd, hvis det er det, eller i hvert fald sygdom. Så der tror jeg måske, vi skal kigge på den nærmere udredning.

Kl. 11:08

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 11:09

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg anerkender også flere af de eksempler, som ordføreren fremfører her. Og tak for at være enig i intentionerne. Men jeg undrer mig over, at ordføreren siger, at man ikke kan støtte forslaget, som jo handler om, at nu bliver vi nødt til at komme i gang med at gøre noget ved det her problem, og man heller ikke ved, om man kan stemme for et forslag, altså et konkret forslag, som ingen ved hvordan kommer til at se ud, fordi det selvfølgelig vil koste penge og det skal finansieres. Hvad er ordføreren forslag så til, hvordan vi kommer i gang, altså *seriøst* kommer i gang med at løse det her problem nu?

Kl. 11:09

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:09

Steffen Larsen (LA):

Jamen ligesom med så mange andre ting synes jeg jo egentlig, at vi skal få tallene på bordet, og jeg synes sådan set, at regeringen lader til at være meget villig til at starte et arbejde op. Så kan vi jo se, om vi bliver indkaldt til forhandlinger, og ellers må vi jo selv begynde at rode med tallene og stille nogle spørgsmål. For vi kan jo stille spørgsmål til ministeren, hvor vi kan bede om at få klarhed over, hvad omkostningerne ved de forskellige grupper kunne være, hvis man f.eks. ville give dem forskellige rettigheder. Det kan vi stille spørgsmål om, og det synes jeg sådan set man burde gøre.

Kl. 11:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:10

Kirsten Normann Andersen (SF):

Det er blevet forsøgt, og der er jo ikke et svar. Det er derfor, det her forslag også kommer op, i forhold til om vi så ikke skal finde ud af, hvad svaret er, og om vi ikke skal finde ud af, hvad det er, vi skal gøre. Skal vi ikke i det mindste aftale, at det arbejde skal sættes i gang? Det er klart, at regeringen jo bare kan tage initiativ til

at gå i gang med arbejdet, men det er jo ikke sket, og det er derfor, vi fremsætter forslaget nu, for vi synes faktisk, at det haster, og vi synes, det er nødvendigt, at der er et fælles fokus på det her. Og det er jo det, som vi i vores parlament har muligheden for, altså netop at pege på, at det her faktisk er en vigtig sag, som vi i fællesskab gerne ville pålægge regeringen at håndtere, hvis vi kunne skaffe et flertal for det.

Kl. 11:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:10

Steffen Larsen (LA):

Jeg bemærker jo i dag, at de ordførere, der indtil videre har været heroppe, jo har talt positivt om, at man skal gøre noget, og så må vi se, om det ikke også kan udmønte sig i, at der kommer et reelt forslag på et tidspunkt, og at vi også får lavet noget reelt, for det tror jeg sådan set der er en vilje til herinde. Vi kan også se, at det næste beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti, som så er lidt mere snævert i forhold til sin målgruppe, jo handler om det samme, altså at man skal sørge for at give støtte til de mennesker, der bliver ramt af f.eks. ptsd i offentlig tjeneste.

Kl. 11:11

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Den næste ordfører er fru Karin Liltorp fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 11:11

(Ordfører)

Karin Liltorp (M):

Tak for ordet og tak til SF og Enhedslisten for at fremsætte forslaget. Ptsd er en alvorlig lidelse. Den kan ramme rigtig hårdt både personligt og familiemæssigt, og uanset om man er politibetjent, fængselsbetjent, socialpædagog eller arbejder i psykiatrien, fortjener man den nødvendige hjælp, hvis man bliver syg af sit arbejde. Det er en naturlig del af det sociale kontraktforhold, vi har i Danmark, at samfundet tager hånd om dem, der har udført deres pligt. Jeg tør da også godt udvide det til at sige, at jeg har et stort håb om, at vi tilbyder samme hjælp til alle, der bliver ramt af svær psykisk sygdom, for det fortjener de i den grad.

Forebyggelse sker jo på den givne arbejdsplads, og her afhænger initiativerne selvfølgelig af de risici, der er forbundet med det givne arbejde. Det er desværre nok utopisk at tro på, at vi helt kan undgå situationer, der sætter sig som traumer, men selvfølgelig kan vi dog blive bedre til at forebygge. Behandling af psykisk sygdom er, som de fleste nok ved, desværre heller ikke ligetil. Det gælder også ptsd. Psykiatri er ikke en eksakt videnskab, selv om det nogle gange fremstilles som sådan. Hjernen er en meget finurlig størrelse, som vi stadig væk ikke forstår fuldt ud, og derfor eksisterer der jo, som I nok også ved, heller ikke en nem pillekur mod ptsd. Men det, man ved, er, at ptsd skal tages meget alvorligt, og at hurtig behandling er altafgørende for, at det ikke sætter sig som et langvarigt handicap. Så der skal lyde et ja tak til, at vi bliver meget klogere på området.

I den forbindelse skal vi jo huske at tænke hele vejen rundt, så vi ikke sidder fast i forestillinger om, at det kræver flere psykiatere og noget medicin som den eneste vej til at fikse problemerne. Det handler nemlig også om alt det, der er rundt om patienten såsom gode boligforhold og adgang til meningsfulde fællesskaber, og heldigvis bliver man hele tiden klogere på behandlingsmåder. Vidste I, at man har haft succes med behandling med en terapi mod ptsd, der på engelsk hedder eye movement desensitization, hvor man genoplever traumerne, mens man bevæger øjnene på en bestemt måde? Der er også veterancentre, der er i gang med at undersøge brugen af

virtual reality i psykologisk behandling. Denne teknologi skal skabe kontrollerede miljøer, hvor patienter kan konfrontere og bearbejde traumatiske oplevelser på en sikker måde. Det har også vist sig, at kunstterapi faktisk kan være nyttig i behandlingen, så der findes mange forskellige behandlingsformer, og heldigvis kommer der hele tiden nye idéer og nye gode resultater.

Vi lærer hele tiden nyt, men vi skal også huske at inkludere de pårørende. Pårørende er ofte de første til at bemærke ændringer i adfærden hos de ptsd-ramte, og de spiller en afgørende rolle i at identificere symptomer tidligt og hjælpe med at søge professionel hjælp. Derfor skal vi i samtalen om bedre behandling huske at tænke hele vejen rundt, og det inkluderer også, at vi tænker patient- og pårørendeforeninger ind i det arbejde, der foregår om at gøre forholdene bedre. For der er der nemlig en enorm viden og en enorm støtte at hente. Vi er meget positive over for regeringens forslag om, at der bliver igangsat en analysearbejde, hvad vi har været inde på flere gange før, hvor man kan se på eksisterende ordninger og forebyggende indsatser og derigennem også blive klogere på, hvad vi kan gøre af nyt.

En af de ting, jeg er lidt bange for, er, hvis vi forfalder til kassetænkning. For psykisk sygdom respekterer desværre ikke faggrænser, og hvis vi udvælger nogle grupper til at være berettigede til en bestemt form for hjælp, mens andre ikke er berettigede til det, så er det bare uheldigt f.eks. at være den folkeskolelærer, der bliver angrebet i klasselokalet og får ptsd, hvis man så ikke tilhører den udvalgte gruppe, der har ret til speciel hjælp. Derfor vil jeg gerne advare imod, at man tænker for meget i kasser, men at man tager udgangspunkt i, at folk har fået en meget alvorlig lidelse, og at det er dér, vi skal sætte ind.

Jeg er glad for, at SF og Enhedslisten igen sætter fokus på området. Som andre partier stemmer vi nej til det konkrete beslutningsforslag, men der skal lyde et stort ja til, at vi kigger videre på, hvilke muligheder der er, hvordan vi kan sætte bedre ind, og hvordan vi kan blive bedre til at behandle, så vi kan sikre, at så mange som muligt får hurtig behandling. For det er dét, vi ved virker.

Kl. 11:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Først er det fru Victoria Velasquez.

Kl. 11:15

Victoria Velasquez (EL):

Tak. Det her handler jo også om, at vi desværre har ret mange offentligt ansatte, der har arbejdet i højrisikjob, hvor vi ved, at man er særlig eksponeret. F.eks. er det, at du bliver udsat for trusler, med til at fordoble risikoen for at udvikle ptsd. Det, at du bliver udsat for vold, øger risikoen med 30 pct. Det vil sige, at det er rimelig vel-dokumenteret, at der er specifikke opgaver, du løfter, hvor du bliver sårbar over for at få ptsd. Alligevel har de kæmpet i så mega mange år i systemet for at få anerkendt, at der var tale om en arbejdsskade. Og politibetjentene ved vi – og det gælder sikkert også for andre faggrupper – er overrepræsenteret i forhold til skilsmissestatistikker osv. Så jeg håber, at ordføreren vil være med til at sikre, at det ikke bliver sådan, at man lige pludselig vil putte rigtig mange ting ind i forslaget, der gør, at det ikke bliver til noget, eller omvendt, at der skal gå længere og længere tid. For som ordføreren også siger, er en tidlig indsats så vigtig. Derfor er det også vigtigt, at der ikke går for lang tid, før vi får den handling, som der er brug for.

Kl. 11:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:17

Karin Liltorp (M):

Vi er helt enige om, at hurtig behandling er altafgørende. Og når jeg snakker om andre faggrupper, er det jo netop, fordi jeg frygter, at vi også får skabt et A- og et B-hold af psykisk syge, selv om det i grunden er lige farligt for den, det nu engang rammer. Men det er jo ikke ensbetydende med, at man ikke skal være specielt varsom med de her grupper, hvor der er en høj risiko. Der skal man være specielt varsom, og det er jo også der, man i højere grad kan kigge på forebyggende initiativer, når man netop ved, det er den her arbejdsfunktion, hvor man bliver udsat for en kæmpe risiko. Så er det jo dumt ikke at kigge mere på forebyggelse.

Kl. 11:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:17

Victoria Velasquez (EL):

Vi havde jo en helt grel sag for et par år siden, hvor der var en borger, der havde fået en fysisk arbejdsskade, men det, der fik ham til at få en førtidspension, var, at han havde fået ptsd af den behandling, jobcenteret var kommet med, fordi det bare var systematisk ydmygelse og terror, han var blevet udsat for. Det er jo helt vildt, og det tænker man jo slet ikke burde være muligt. Det burde det ikke.

Men det, jeg bare virkelig vil holde fast i, er, at vi faktisk får taget fat. I 2012 demonstrerede flere hundrede veteraner, og det bliver først i år, at vi endelig får vedtaget det med omvendt bevisbyrde – og nogle af de andre sidste ting – for at komme tættere på. Jeg mener bare ikke, de her mennesker skal vente i 14 år, før der kommer til at ske noget. Så jeg vil høre, om ordføreren vil være med til at lægge pres på.

Kl. 11:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 11:18

Karin Liltorp (M):

Jeg synes bestemt heller ikke, de skal vente. Og jeg vil bare sige, at heldigvis har man jo fået meget mere fokus på psykiatrien – måske ikke nok – her de seneste år, så der sker jo noget på mange fronter, og nu tænker jeg også på psykiatriplanen. Men selvfølgelig skal vi også gøre noget for de her veteraner, og selvfølgelig skal vi gøre noget specielt for dem, der ved, at de igennem deres arbejde udsætter sig for fare. Men jeg kan også forsikre ordføreren om, at jeg kender alle de eksempler på folk, der har fået ptsd gennem jobcentre, og jeg vil selvfølgelig også være ked af det, hvis de ikke kan få behandling, fordi vi har skabt nogle grupper. Jeg vil kæmpe for begge grupper så at sige.

Kl. 11:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 11:19

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak, og tak for talen og for at anerkende problemet, som vi skal gøre noget ved. Jeg bliver lidt usikker på, om ordføreren siger, at man faktisk kan bakke op om, at der skal findes sådan en model, for det ville jo være en forudsætning for, at man også ved, hvad det så er, man rent faktisk skal gøre, altså hvordan vi sikrer, at man kan få arbejdsskadeerstatning eksempelvis, og hvordan vi sikrer, at det er de rigtige grupper, der er nævnt. VIVE har i forvejen nævnt 15 forskellige grupper, og en af dem er også specialundervisere og

lærere i udsatte miljøer, så nogle har i hvert fald tænkt på undervisningsmiljøet som et af de steder, der også kunne være omfattet af højrisikogrupper. Hvis vi ligesom kunne nå dertil, at vi måske starter med dem, vi kender, og så begynder at få en indsats sat i gang, ville vi også lettere at kunne inkludere andre, hvis der var nogen, vi måtte have glemt. Der er flere, der har nævnt det undervejs: Er der nogen, vi glemmer lige nu? Hvad tænker ordføreren om her at være enige om, at der altså nu skal igangsættes en model for, hvordan vi kan få taget hul på det her problem?

Kl. 11:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:20

Karin Liltorp (M):

Som det allerede er blevet nævnt, bliver der jo sat i gang i et analysearbejde, og det tror jeg netop repræsenterer de flestes holdning, nemlig at der skal gøres noget. Analysearbejdet er ligesom udgangspunktet for, at vi kan komme videre.

Jeg kan jo kun gentage min pointe om, at det jo er godt at tage udgangspunkt i nogle højrisikogrupper, hvor der skal kigges på forebyggelse, men jeg håber ikke, det leder til, at vi så ekskluderer andre grupper, som ikke er nævnt i det her. Jeg vil gerne have, at man har fokus på problemet, hvem det er, der bliver ramt – og selvfølgelig skal de have behandling – i stedet for at tænke i kasser i forhold til at løse problemet.

Kl. 11:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:20

Kirsten Normann Andersen (SF):

Men det bliver lidt et spørgsmål om ord. Er et analysearbejde det samme som en model for, hvordan vi kommer i gang med at hjælpe de her grupper, som vi jo allerede kender? Vi behøver ikke at lave et analysearbejde for at finde de grupper, som vi godt ved er der. Det er der allerede analyser der viser: Hvem det er, der bliver ramt af de her problemstillinger. Jeg er ikke så bange for at glemme nogen i den sammenhæng, for jeg er sikker på, at vi kan inkludere dem, vi aktuelt måtte have glemt, men jeg er bekymret for, om vi kommer til at snakke uden at sætte handling bag. Men måske ved ordføreren som medlem af et regeringsparti bedre, hvad det er for et analysearbejde, og hvornår det sættes i gang.

Kl. 11:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:21

Karin Liltorp (M):

For mig er analysearbejdet jo ligesom det fundament, vi skal have på plads, før vi laver nogle endelige beslutninger om, hvor det er, vi skal sætte ind. Det er ligesom udgangspunktet for at tage de rigtige beslutninger at sige: Det er her, det er specielt slemt; det er de her forebyggende indsatser, man kunne forestille sig af. Så det er jo ligesom grundlaget for det. Og netop ved at igangsætte et analysearbejde siger vi også, at vi har tænkt os at gøre noget ved det. Jeg ser det bestemt ikke som en syltning af sagen, men det er for at modvirke, at vi tager nogle hovsbeslutninger og siger: Så viser vi, at vi gør noget – men vi gør ikke det rigtige. Jeg synes, det vigtige her er, at vi gør det rigtige, og det gør vi, når vi har udfaldet af analysen.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Den næste er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 11:22

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Når vi diskuterer PTSD og hjælp til mennesker i højrisikojob, er det vigtigt, at vi anerkender de reelle behov. Offentligt ansatte som politibetjente, fængselsbetjente og ansatte i socialpsykiatrien arbejder i krævende og indimellem traumatiske miljøer. Deres indsats er uvurderlig, og vi har et ansvar for at støtte dem, når de rammes af psykiske belastninger. Men vi må også være ærlige om forskellene i forhold til veteraner, som man vil sidestille den før omtalte gruppe med.

PTSD er ikke en samlet diagnose, som opleves ens af alle. Veteraner fra krigszoner oplever ofte traumer af en anden kompleksitet, bl.a. på grund af langvarig eksponering for livsfare, tab af kammerater og det at være langt væk hjemmefra i måneder ad gangen. De kan ikke tage en pause og komme hjem i trygge rammer efter en hård dag, og de kan ikke engang sygemelde sig og indkalde en vikar. En krigs ubarmhjertige realiteter skaber nogle dybdegående, livslange og komplekse traumer. De oplevelser kan vi ikke uden videre sidestille med selv de hårdeste oplevelser i danske højrisikojob. Derfor er det helt, som det skal være, når vi har en særlig ordning for forsvarsveteranerne.

Når det så er sagt, forstår vi godt intentionen bag beslutningsforslaget, og vi forstår og bakker også op om ønsket om at støtte de medarbejdere, der er blevet syge i deres job. Vi er enige i, at der er behov for en bedre forebyggelse og adgang til støtte, både under arbejdet, og efter man eventuelt er blevet syg. Og vi går meget gerne ind i en nærmere dialog om, hvordan vi kan gøre det.

Som andre her i dag har gjort opmærksom på, er beslutningsforslaget formuleret på en måde, der skaber en uheldig forskelsbehandling mellem offentligt og privat ansatte. Ambulanceredde, vagter, sikkerhedspersonale og medarbejdere på private bosteder står ofte i præcis de samme risikofyldte situationer som de grupper, der er nævnt i beslutningsforslaget. Her skal vi naturligvis sikre, at tiltag skal være tilgængelige for medarbejdere i alle højrisikojob uanset sektor.

Endelig bør det nævnes, at der i forslaget ikke er tænkt finansiering ind. Det er de ting, der gør, at vi ikke kan bakke op om beslutningsforslaget, som det er fremlagt her. Men som sagt vil vi meget gerne gå ind i en dialog om, hvordan vi skaber nogle bedre rammer og hjælper danskere i højrisikojob. Tak for ordet.

Kl. 11:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der er en enkelt indtegnet til en kort bemærkning. Fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten.

Kl. 11:25

Victoria Velasquez (EL):

Jeg håber, at ordføreren lige vil præcisere, at forslaget selvfølgelig er finansieret. Ordføreren kom til at sige, at det ikke er finansieret, men det er det.

Det, det handler om, er – og det kan beskæftigelsesministeren ikke engang svare på – hvad det koster, og det er jo derfor, som flere også har været inde på, at det selvfølgelig skal specificeres, hvad målgruppen og kriterierne er. Så det ville have været fuldstændig useriøst, hvis vi havde nævnt et eller andet beløb, der skulle sættes

af til det. Det ville jo være et skud i tågen, når vi ikke har fået konkretiseret, hvad det er for nogle dele, det handler om.

Men selve det her forslag om udarbejdelsen af en model og de forskellige dele, forslaget består af, er selvfølgelig finansieret. Det var bare lige for at få den del på plads.

I forhold til det med veteranerne, så har det virkelig været hjerteblod for Enhedslisten. Det var det især for vores tidligere arbejdsmiljøordfører hr. Jørgen Arbo-Bæhr, der indkaldte daværende beskæftigelsesminister og nu statsminister, fru Mette Frederiksen, i samråd osv., og vi fik bl.a. samlet flertal uden om regeringen dengang. Det er virkelig vigtigt.

Der er dog noget, jeg undrer mig over, fordi det ikke er noget, jeg har hørt om. Jeg vil bare høre, hvor ordføreren har fra, at den ptsd, der rammer eksempelvis folk, der er udsendt i militæret, skulle være mere kompleks end den, polititbetjente eksempelvis oplever. Hvor har ordføreren det fra?

Kl. 11:26

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:27

Dina Raabjerg (KF):

Altså, jeg har ikke set nogen sammenligninger, med hensyn til om det er mere komplekst for en polititbetjent end for en udsendt soldat. Men det, jeg har kunnet læse mig frem til, er, at det i almindelighed, når man taler om ptsd, typisk er nogle langt mere komplekse og langvarige traumer, der skal behandles, når det handler om veteraner.

FOA har jo sendt en mail ud – den går jeg ud fra at alle ordførerne har fået – med en oversigt over, hvor mange der har fået anerkendt ptsd, og hvor mange der er blevet afvist. Og der kan man også se, at der jo er en massiv overrepræsentation af veteraner fra forsvaret på den liste, og det indikerer jo, at der er noget helt særligt i forbindelse med den gruppe.

Kl. 11:27

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 11:27

Victoria Velasquez (EL):

Der er noget fuldstændig særligt i forbindelse med dem, og vi skal beskytte vores veteraner bedst muligt, og selv om vi er nået langt, gør vi det heller ikke godt nok, som det er i dag.

Men vil ordføreren så ikke referere til, hvor ordføreren ser, at kompleksiteten – det hørte jeg ordføreren sige i sin tale – skulle være større hos dem, der er udsendt af militæret, end hos polititbetjente? For det er ny viden for mig, at man på den måde skulle kunne differentiere mellem eksempelvis de to faggrupper.

Den ptsd, der rammer dig på dansk jord, er ikke nødvendigvis mindre kompleks eller svær end den, der rammer dig på udenlandsk jord.

Kl. 11:28

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:28

Dina Raabjerg (KF):

Det, jeg tror er vigtigt, og som i hvert fald er vigtigt for mig her, er at anerkende, at det er forskellige rammer, der er her, og at den måde, som vi håndterer ptsd hos udsendte på, er og skal være anderledes, end når det handler om de medarbejdere herhjemme, som kan opleve at få ptsd i deres dagligdag. Jeg tror, det nogle forskellige indsatser, der er behov for.

Jeg tænker, at man godt kan lade sig inspirere af mange af de ting, man gør for veteranerne, hvor der er et beredskab, både inden de bliver udsendt og efter. Det er sådan noget, man godt kunne sætte i spil, men det skal være målrettet de her grupper, for det er forskellige rammer.

Kl. 11:29

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Kirsten Normann Andersen, SF.

Kl. 11:29

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg tror, at jeg vil tilslutte mig den tidligere ordførers ønske om at se, hvad det er for et videnskabeligt grundlag, der ligger til grund for, at man ligesom kan sige, at den ene slags ptsd rammer hårdere end den anden slags ptsd. Mig bekendt rammer ptsd bare vilkårligt, og så kan vi følelsesmæssigt have et forhold til årsagerne til, at man får sygdommen, og de kan være alvorlige nok, også herhjemme, når man står med alvorlige ulykker eller en voldsom ildebrand eller i voldelige situationer, hvor man risikerer sit liv for at skulle redde nogle andre. Men mit eget spørgsmål gik nu lige så meget på, at det forhold, at det er svært at få anerkendt ptsd som en arbejdsskade, jo også gør, at der vil være nogle, der er overrepræsenteret i forhold til nogle andre. Så mener ordføreren, at det er reelt at sige, at der forholdsvis er flere soldater, der har fået ptsd, end andre, der har fået ptsd, alene på baggrund af anerkendelsesraten?

Kl. 11:30

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:30

Dina Raabjerg (KF):

Det er et supergodt spørgsmål. I forhold til de data, som jeg har fået, skal jeg gerne være ærlig og sige, at jeg ikke ved, hvilken årrække de dækker over. Så der kunne det være interessant at se tallene, fra før og efter at vi har lavet nogle ændrede regler for veteraner. Så der bliver jeg simpelt hen ordføreren svar skyldig.

Kl. 11:31

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 11:31

Kirsten Normann Andersen (SF):

Så kunne jeg spørge på en anden måde: Er ordføreren enig i, at vi skal have lavet en model, hvor vi sikrer, at mennesker, der bliver ramt af ptsd pga. deres arbejde i et højrisikjob, rent faktisk også får mulighed for at få anerkendt deres sygdom, sådan at vi også har et rigtigt tal at arbejde med i fremtiden?

Kl. 11:31

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:31

Dina Raabjerg (KF):

Jeg forstår faktisk ikke helt spørgsmålet. For vi har jo nogle borgere og nogle medarbejdere i højrisikjob, som får deres ptsd anerkendt allerede i dag. Det, jeg læser mig til her, er, at vi gerne vil lave nogle bedre rammer for de her borgere, og det vil vi meget gerne bakke op om. For jeg tror, at der er nogle områder, hvor vi undervurderer den belastning, der er, og hvor vi ikke i vores forebyggelse har været dygtige nok til at tænke det ind. Vi ved, når vi udsender soldater, at nu kommer de i en belastningssituation. Det har vi måske ikke været

gode nok til at gøre noget ved, f.eks. i forhold til medarbejdere på bosteder.

Kl. 11:36

Kl. 11:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Det Konservative Folkeparti. Der er ikke flere spørgsmål. Fru Mette Thiesen fra DF skulle være den næste ordfører, men hun er ikke til stede i salen, så det bliver fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 11:32

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Tusind tak til SF og Enhedslisten for det her forslag, som er et gennemarbejdet beslutningsforslag, og i hvilket det også skinner tydeligt igennem, at man har konsulteret nogle af dem, som har stor viden og måske også personlig erfaring på området. Jeg synes også, det er meget kloget af Enhedslisten og SF med det her beslutningsforslag at bede om en kortlægning eller en analyse og en modeludarbejdelse, som bl.a. skal afdække økonomien, afdække målgruppen og, vil jeg sige, også afdække, om der er nogle forhold, som måske er mere branchespecifikke og kan gribes an med forebyggelse. Jeg synes, det er et meget gennemarbejdet og kloget beslutningsforslag, der er tale om her.

Når det kommer til indholdet, lad mig så bare erklære mig enig med alle de forrige talere her på talerstolen. PTSD er alvorligt, og når man bliver ramt af det i en arbejdssammenhæng, har vi selvfølgelig som samfund også et ansvar for at hjælpe og gribe de mennesker, som det handler om. Når vi igennem mange år er lykkedes med stødt at forbedre forholdene for PTSD-ramte veteraner, skyldes det jo også, at vi her i Folketinget er enige om, at det er en meget særlig situation at være udsendt for sit fædreland – udsendt uden for Danmarks grænser under meget vanskelige og særlige vilkår.

Men det, der er blevet overset, er jo, at der også er mennesker herhjemme i det, som vi vil betegne almindelige jobs, men som vi i dag i Folketingssalen kalder højrisikojobs, der kan blive udsat for vold, for psykisk belastning og for fare. Det er alt sammen noget, der kan føre til, at man havner i en situation som PTSD-ramt. Det kunne være fængselsbetjente, ansatte i socialpsykiatrien eller politiet, sagsbehandlere i det sociale system m.v. Det er mennesker, som hver dag går på arbejde for at beskytte os andre eller for at yde omsorg for en særlig udsat gruppe. Dem skal vi selvfølgelig passe på og tage os af som samfund, når og hvis de bliver ramt af f.eks. PTSD. I Radikale Venstre mener vi også, at der derudover massivt skal sættes ind med forebyggelse dér, hvor man kan forebygge, og det er nu engang sværere at gøre for mennesker, der er udsendt i militærtjeneste, end det er for den her målgruppe.

Når alt kommer til alt, kan vi støtte forslaget, men det lyder også, som om vi nærmer os noget, der ligner en beretning, og det synes jeg vi skal arbejde hen imod, sådan at regeringen bliver forpligtet på at udarbejde en model eller i hvert fald afdække, hvad det er for nogle målgrupper, der er tale om, og hvad de økonomiske konsekvenser er. Jeg synes sådan set også, at Enhedslistens ordfører var inde på noget af det rigtige tidligere, da hun efterspurgte, at en sådan analyse også kunne indeholde nogle anbefalinger. Tak for ordet.

Kl. 11:36

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Radikale Venstre. Der er ingen indtegnede til korte bemærkninger. Så er det fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti. Velkommen til talerstolen.

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg beklager forsinkelsen. Der var lige noget familie-mæssigt, der skulle klares, og det er jo det vigtigste.

Tusind tak til Enhedslisten og SF for at fremsætte det her forslag. Ikke overraskende er vi i Dansk Folkeparti meget enige i meget af det, der står i det. Lige bagefter den her behandling skal vi behandle et meget lignende forslag fra Dansk Folkeparti, netop fordi vi ved, at der er nogle grupper, som er udsat for så massivt et stress i deres arbejde, at det faktisk kan udvikle sig til sår på sjælen og ar på sindet, og det er jo bl.a. det, vi taler om lige nu. Hvordan kan vi som samfund bedst muligt tage ansvar for de her mennesker, der på grund af deres arbejde, som jo er i samfundets tjeneste, pådrager sig meget alvorlige psykiske lidelser som eksempelvis PTSD?

Det, som beslutningsforslaget her lægger op til, er, at vi ligestiller vilkårene for offentligt ansatte i højrisikojobs med de vilkår, som vi allerede tilbyder veteraner fra forsvaret, og det er noget af det, som vi sådan set er ret enige i i Dansk Folkeparti. Jeg vil sige det meget klart og tydeligt: Soldater har et helt særligt sted i vores hjerter. Den indsats, de yder for Danmark, ofte i de farligste og mest krævende situationer, fortjener al den anerkendelse og støtte, som vi overhovedet kan give. Derfor er det også frygteligt at være vidne til, hvordan man igennem tiden har svigtet de her veteraner. Det er både en historisk og en moralsk fejltagelse, og den må vi aldrig nogen sinde acceptere.

Når det så er sagt, skal vi også rette blikket mod en anden ret ubehagelig virkelighed, nemlig at vi alt for ofte desværre ser i forhold til dem, som vi taler om, nogle af vores offentligt ansatte, som arbejder i de her højrisikojobs, at det faktisk er udlændinge, der skaber problemer. Det er desværre ret velkendt, at udlændinge står for en stor del af de her voldelige episoder og episoder med trusler, som eksempelvis rammer politibetjente, fængselsbetjente, socialarbejdere og ansatte i psykiatrien. Der er ganske enkelt grupperinger af udlændinge, som ikke har samme respekt for dansk lov og danske myndigheder og de mennesker, der arbejder for at opretholde ro og orden i vores samfund. Vi har set eksempler på det for ganske nylig, bl.a. i nytåret, hvor man i mange af de her områder, som man kalder udsatte boligområder, så udlændinge, som nærmest skabte krigszoner og beskød brandvæsen og politi osv. med bomberør og simpelt hen udsatte dem for de værste faresituationer. Og fængselsbetjente har i årevis berettet om, hvordan de dagligt bliver chikaneret og truet af indsatte med udenlandsk baggrund, der ikke har respekt for danske værdier eller vores måde at omgås hinanden på. Det samme gælder jo sådan set socialarbejdere og sundhedspersonale, der bliver udsat for trusler og vold af mennesker, der egentlig bare burde være taknemlige for den hjælp, som de får.

I Dansk Folkeparti har vi altid sagt, at respekt for Danmark og dem, der arbejder for vores fælles sikkerhed og velfærd, skal være en helt grundlæggende forudsætning for at bo i det her land. Vi vil simpelt hen ikke acceptere, at vores offentligt ansatte, dem, som arbejder i de her højrisikofag, og som jo allerede har en svær og krævende hverdag, skal lide under en adfærd, som grundlæggende bundler i foragt for det danske samfund.

Samtidig skal vi også anerkende, at der findes andre grupper i vores samfund, som betaler en meget, meget høj pris for deres indsats. Politifolk, fængselsbetjente, brand- og redningsfolk, socialarbejdere, ansatte i psykiatrien står hver eneste dag i den yderste frontlinje, og det er jo ikke alle krigszoner, som er langt væk hjemmefra. Nogle af dem er faktisk herhjemme, hvor man håndterer vold, trusler og menneskelig nød, ofte uden den nødvendige opbakning og beskyttelse. Og som forslaget beskriver, er risikoen for at udvikle PTSD blandt disse højrisikogrupper jo markant højere end i befolkningen generelt. F.eks. opfylder 8 pct. af ambulance- og brandfolk ifølge

FOA kriterierne for ptsd. Et studie fra 2018 viser, at mellem 14 pct. og 18 pct. af de ansatte inden for specialpædagogikken, psykiatrien og sundhedssektoren har ptsd-symptomer. Og det er alarmerende tal, som vi ikke bare må ignorere.

Med det her forslag – jeg kan se, at tiden løber – bliver vi bedt om at tage stilling til en grundlæggende værdi, nemlig retfærdighed. Hvis en veteran fra forsvaret, der har risikeret alt for Danmark, har krav på behandling og rehabilitering – og det har han – hvordan kan vi så vende ryggen til eksempelvis en fængselsbetjent, som er ramt af ptsd på grund af vedkommendes indsats i samfundets tjeneste? Det kan vi ikke, og det bør vi heller ikke. Men det handler ikke kun om retfærdighed. Det handler også om at sikre, at de mennesker, som vi har bedt om at tage det hårdeste og mest krævende arbejde på sig, får mulighed for at komme sig, så de kan vende tilbage på arbejdsmarkedet, til deres familier og til et liv med værdighed.

Med de ord vil jeg sige, at vi fra Dansk Folkepartis side støtter det her beslutningsforslag. Vi støtter intentionen, og vi støtter også forslaget, fordi det jo netop er indskærpet, at det er højrisikogrupper. Og så må vi sætte os ned og, forhåbentlig, lave en aftale om – der var også nogle, der nævnte en beretning – hvilke grupper der skal være med. For det er selvfølgelig ikke alle offentligt ansatte; det er kun dem i højrisikogrupperne. Tak.

Kl. 11:42

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten har indtegnet sig til en kort bemærkning.

Kl. 11:42

Victoria Velasquez (EL):

Tak for støtten til beslutningsforslaget. Vi har faktisk også rakt ud – det kan være, at det er druknet i et ordførerskift, eller jeg ved det ikke – og spurgt de forskellige partier, om de ville være medfor-slagsstillere på det. Vi har faktisk også spurgt, om Dansk Folkeparti ville være med på det. Jeg tænker umiddelbart, og det kommer jeg også ind på senere, at vi som udgangspunkt vil få det i salen, så vi stemmer om det, medmindre vi kan opnå en tekst, der er så forpligtende og så tæt på det, der rent faktisk vil skabe handling for de mennesker, det handler om, at det kan kompensere for det. Der vil jeg høre, om DF vil hjælpe i forhold til det arbejde.

I en parentes bemærket vil jeg bare sige, at rigtig mange af dem, vi vil hjælpe her, er mange af dem med udenlandsk baggrund, som løfter et kæmpe arbejde, bl.a. inden for vores velfærdsfag. Og tusind tak for det. Det er bare, så generaliseringen ikke kun kommer til at gå den ene vej.

Kl. 11:43

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 11:43

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg tror, at det, der har været vigtigt for os i Dansk Folkeparti – og det er grunden til, at jeg siger, at vi kan støtte intentionen i det her forslag, men lægger op til, at vi lander en form for beretning – er, at vi er nødt til at snævre ind, hvilke grupper vi taler om. For hvis man bare siger offentligt ansatte, er det jo en meget, meget bred gruppe. Jeg er selv skolelærer, og jeg har ikke haft nogen som helst oplevelser, der gør, at jeg har stået i en frontzone på nogen som helst måde, andet end at jeg har haft nogle fantastiske unger i hænderne, hvis man kan sige det sådan. Men der er nogle grupper, som jeg også nævnte før, som er højrisikogrupper.

Nu kunne jeg se, at ministeren var ovre at tale med fru Kirsten Normann Andersen fra SF. Jeg håber rigtig meget, at ministeren er villig til, at vi lander en form for beretning. For det er klart,

at hvis man bare siger, at højrisikofag er 20 forskellige områder, så kan vi ikke se os selv i det, men hvis man snævrer det ind og siger, at det er dem, som virkelig står i frontzonen, nemlig politifolk, fængselsbetjente, brandfolk osv. – altså dem, som virkelig kan få ar på sjælden – så synes vi, det er en rigtig, rigtig god idé. Så jeg vil opfordre til, at vi lander en beretning om det her. Så jeg vil sige, at vi fra Dansk Folkepartis side støtter intentionen, men at det selvfølgelig kræver, at vi indsnævrer det til de grupper, som reelt set har behov for hjælp.

Kl. 11:45

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak. Den næste, der har ønsket ordet, er hr. Mike Villa Fonseca, uden for partierne.

Kl. 11:45

(Privatist)

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for ordet, formand, og tusind tak til forslagsstillerne for at rejse en god og vigtig debat om bedre hjælp til offentligt ansatte i højrisikoområder med ptsd. Jeg overvejer forslaget meget positivt og mener, at det er vigtigt, at vi gør mere, ligesom de fleste andre før mig har nævnt her i Folketingssalen. Jeg har selv arbejdet som sygeplejerske, bl.a. i psykiatrien og akutmodtagelsen, og jeg arbejder stadig som brandmand i brandvæsenet, så jeg forstår fuldt ud, hvad beslutningsforslaget omhandler, og jeg har det også selv personligt tæt inde på livet.

Derfor har jeg også selv politisk forsøgt at arbejde på styrke dette område og undersøge det nærmere, bl.a. ved at stille en række udvalgs spørgsmål, nemlig nr. 57, 58, 59 og 60, til forskellige ministre og deres ressortområder for at blive klogere på området. Jeg har også været i dialog med flere universiteter for at blive klogere på og belyse området, og vigtigst af alt har jeg haft mange møder med gode folk og organisationer, også folk, som har ptsd tæt inde på livet.

Planen har også været selv at lave et beslutningsforslag på området, så derfor er det jo glædeligt, når der er andre her i salen, som også tager området meget seriøst og vigtigt, nemlig ptsd hos frontpersonalet, som man også kalder, og jeg citerer, first responders. Derfor er det jo glædeligt, at vi behandler det her beslutningsforslag i dag, og vi skal også behandle et beslutningsforslag efterfølgende, B 93, fra Dansk Folkeparti. Jeg ved ikke, om man måske på en eller anden måde i udvalget kan samle disse gode forslag. Det virker også, som om ministeren er åben over for at lande en god beretning, men hvor stregerne skal slås og kridtes op, synes jeg er relevant at tage videre med til udvalget.

B 66 foreslår, at Folketinget i år skal sikre, at offentligt ansatte i højrisikojobs, som rammes af ptsd, får samme vilkår som veteraner fra forsvaret. Dette gælder behandling, rehabilitering og støtte til at bevare arbejdsevne og livskvalitet. Offentligt ansatte i politi, brand og redning, psykiatri og andre faggrupper har en markant højere risiko for ptsd, som nogle af de tidligere ordførere også har nævnt. I befolkningen generelt udgør de 1 pct. eller derunder ifølge de tal og rapporter, som jeg selv har set. Rapporterne, som forslagsstillerne henviser til i forslaget, viser alarmerende tal, hvis du spørger mig, f.eks. 13,5 pct. blandt fængselsbetjente og 8 pct. blandt redningsfolk. Vi skal ikke stå her og diskutere procenter og tal. Udfordringen er til stede, og det skal vi have gjort noget ved, og det fornemmer jeg også at Folketinget er klar til. Så det er jo glædeligt. Forslaget sikrer jo tidlig og helhedsorienteret hjælp til at reducere sygdomsbyrden og til at støtte både den ramte og deres pårørende, og samtidig skal forebyggelse som altid styrkes for at minimere antallet af nye tilfælde.

Det, der foreslås her, er at udarbejde en model for, hvordan dette gennemføres med fokus på målgruppen og økonomi bag indsatsen. Det lyder meget fornuftigt. Mit ønske og min appel her skal blot

være, at vi sikrer offentlige i tjeneste, som nogle af ordførerne har været lidt inde på tidligere, på den måde, at det ikke er afgørende, om man er offentligt eller privat ansat. Om man eksempelvis er ansat som brandmand og der står Falck eller et kommunalt beredskab på ryggen, eller om man er ambulanceredder i Region Sjælland eller Falck, er ikke afgørende, fordi arbejdsopgaverne i den offentlige tjeneste er de samme.

Et andet forslag fra min side skal være, at vi sikrer et nationalt center, som skal fungere som et specialiseret center, som kan tilbyde tværfaglig behandling af personale med lidelser relateret til ptsd, erfaringsmæssig støtte fra andre med lignende udfordringer, fokus på helhedsorienterede løsninger, der inkluderer både fysisk og psykisk og social rehabilitering hos dem, som er udfordret.

Nogle skal passe på dem, som passer på os. Tusind tak til forslagsstillerne. Jeg stemmer som udgangspunkt for forslaget. Mange tak for ordet, formand.

Kl. 11:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det, hr. Mike Villa Fonseca. Den næste i talerrækken er fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten.

Kl. 11:49

(Ordfører for forslagsstillerne)

Victoria Velasquez (EL):

Tusind tak, formand. Jeg ville ønske, at vi med det her beslutningsforslag kunne rulle tiden tilbage, at vi kunne sige, at vi ville beslutte at give den tid tilbage, som jer, der er ramt af ptsd, har mistet, og det er også i forhold til de konsekvenser, det kommer til at have fremadrettet. Vi kan ikke rulle tiden tilbage, men vi kan beslutte, at vi herinde i Folketingssalen vil være dem, der tager ansvaret for, at det ikke kommer til at fortsætte på den måde, som det er på i dag.

I 2012 var der hundredvis af veteraner, der demonstrerede ude på Slotspladsen. I 2013 var vi i Enhedslisten sammen med andre gode folk med til at samle et flertal uden om regeringen for, at vi skulle forbedre vilkårene. Vi havde dengang den daværende beskæftigelsesminister, som i dag er statsminister, i samråd om mange andre dele. Rigtig ofte er noget af det, som jeg synes går igen, nogle gode intentioner. Det hører vi også. Vi ser i interviews og mange steder, at der er gode intentioner. Men det, der mangler, er handling, og det er også, at det rent faktisk kommer til at ske noget hurtigere. I forhold til at vi i år får vedtaget nogle ting, som vi talte om allerede for 14 år siden, tror jeg, at vi alle sammen er enige om, at der er gået for lang tid. Vi kan ikke være bekendt, at mennesker skal gå og vente så lang tid. For hver gang vi ikke får handlet herinde i Folketingssalen, er der virkelige mennesker, der betaler regningen for det.

Når vi beder nogen om at løfte en opgave, det være sig at tage i krig, det være sig at løfte de komplekse og svære opgaver, der kan være for politibetjente eller for brandfolk, f.eks. at gå ind i en bygning og ikke vide, hvad der kommer til at ske de næste sekunder, eller det være sig at passe på nogle af de mest sårbare mennesker, vi har, som er så syge, at de ikke bare gør skade på sig selv, men også på dem omkring sig, så skylder vi, at vi passer på dem i meget høj grad. Derfor er jeg så glad for, at der har været så mange gode taler i dag, som virkelig, synes jeg, er gået i hjertet. Jeg håber også, at jer, det handler om, kan mærke, at der er rigtig mange, der gerne vil gøre noget. Nu skal vi bare endelig have løftet det og handlet på det.

Vi er under debatten kommet ind på flere dele. De ting står også i bemærkningerne til forslaget, så dem vil jeg ikke komme så meget ind på i min tale. I stedet vil jeg gøre lidt mere ud af spørgsmålet om, hvad vi så gør nu. For ellers kunne jeg tale hele dagen om, hvor vigtigt det er, at vi gør noget, og om alvoren omkring det og de undersøgelser, der har været.

Som udgangspunkt tænker vi i Enhedslisten og SF, at vi gerne vil have, der skal ske noget i indeværende folketingsår, og vi tænker at

fremsætte forslaget i salen, medmindre vi kan få lavet en tekst sammen – det er jo det, vi selvfølgelig håber på – som er så forpligtende, at den kan kompensere for det at stemme om forslaget. Her tænker vi bl.a. at få fulgt op på det med 2025, som jeg også hører ministeren siger, og det er også i forhold til den her analyse, men også i forhold til hvad der skal ske efter den analyse. Det var en rigtig god analyse, vi fik fra eksempelvis Justitsministeriet. Det har været gode analyser, vi har fået i 2019, 2020 og 2024. Hvad er det her i 2025, der skal komme? Hvad er det for nogle anbefalinger? Er det faktisk nogle, vi kan handle på, så vi kommer det her nærmere? Det kommer ikke kun til at være os og SF, der skal vurdere, om den tekst er god nok. Det kommer også til at være dem, som har været med i det lange, seje træk, der har været forud for det her beslutningsforslag.

Så vi kommer til at vende tilbage til dem, der har været med til at udforme det, og tale om, hvad det allerbedste er, vi kan gøre nu. For det er jeres liv, det handler om. Så selvfølgelig er det jer, der skal bestemme allermest, i forhold til hvad der skal ske. Det eneste, vi kan love, er, at vi vil gøre vores bedste. Vi har bidt os fast, og vi bliver ved. Om det så varer 14 år, bliver vi ved, indtil vi får det ændret. Men det skal det ikke være. Det skal ikke være 14 år. Det skal gå meget hurtigere, og det er derfor, vi presser på, og det hører jeg også at folk er enige i. Det er vigtigt, at vi får det sikret og får den tidlige indsats – både i forhold til de konkrete mennesker, men jo også her fra Folketingssalen. Så det ser vi meget frem til.

Tusind tak for den store velvillighed, for de ting, der er kommet hertil, og for ønsket om at presse på.

Kl. 11:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak. Fru Dina Raabjerg har indtegnet sig til en kort bemærkning.

Kl. 11:54

Dina Raabjerg (KF):

Tusind tak, og tak for en fin tale. Ordføreren sagde i sit spørgsmål tidligere, at det her forslag var fuldt finansieret, da jeg nævnte, at det var det ikke. Nu har jeg lige genlæst, hvad der står i teksten, og jeg kan ikke finde noget sted, der står noget om, at man finder en finansiering, eller at man i det hele taget peger på et sted, hvor man kan finde en finansiering, uanset om man kender størrelsesordenen eller ej. Man anerkender blot, at der er behov for nogle ressourcer. Kan ordføreren ikke bekræfte, at det er korrekt forstået?

Kl. 11:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 11:54

Victoria Velasquez (EL):

Udgifterne til det her beslutningsforslag er at få lavet modellen, og det er derfor, man kan komme til at misforstå det, som ordføreren siger. For i det ordføreren sagde, kom det til at lyde, som om det var et ønske at være klar til det her forslag, og at det ville starte modellen i morgen eller i 2025, og det gør det ikke. Vi kender ikke omfanget af det, vi ved ikke, om det kommer til at koste 50 millioner eller 3 mia. kr., og derfor kan vi jo ikke komme med et forslag til, hvad finansieringen skal være. Det ville være ret useriøst at gøre, synes jeg. Men jeg synes, det er fuldstændig oplagt, at vi, når man ved, hvad det kommer til at koste, og hvad det er, omfanget af det er, selvfølgelig så finder en finansiering til det sammen.

Kl. 11:55

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren fra Det Konservative Folkeparti trak sig.

Så da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Beskæftigelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 93:

Forslag til folketingsbeslutning om at sidestille andre veteraner med veteraner fra forsvaret.

Af Mette Thiesen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 22.11.2024).

Forhandling

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Forhandlingen er åbnet. Og da forslagsstilleren ikke ønsker at begrundede forslaget, er den første, der får ordet, beskæftigelsesministeren – der kommer i fuldt firspring.

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for det. Og i virkeligheden er det her jo så part to af en drøftelse, vi nu har haft i en god rum tid. Så på den måde er det også passende, at jeg i virkeligheden lige starter med at sige, at jeg er glad for, hvor mange der har tilkendegivet, at vi som samfund kan hjælpe bedre her, og at der er nogle medarbejdergrupper, som hver dag går på arbejde i vores alle sammens tjeneste og nogle gange desværre med helbredet som indsats – og at der kan vi og skal vi lægge os i selen for at være der mere som samfund med hjælp, når det brænder på.

Jeg står fuldstændig ved, hvad jeg startede med at sige til det første beslutningsforslag fra Enhedslisten og SF, nemlig at regeringen og jeg som beskæftigelsesminister er interesserede i at få åbnet for noget arbejde her, og at vi også selv er i gang med at se på, hvordan man kan bygge det op. Jeg er også selv, vil jeg også gentage, i gang med at drøfte med nogle af de grupper, det handler om, og som ikke er veteraner, hvad det er, de ser, hvad det er, de oplever, og hvad det er, de har brug for. Den tilkendegivelse står jeg selvfølgelig fuldt ud på mål for.

Jeg synes dog, at det beslutningsforslag, der ligger her, har en lidt anderledes karakter end det første. Det er i sit udgangspunkt mere afgrænset i målgruppe. Jeg hørte også forslagsstilleren til det her beslutningsforslags kommentarer til det første, i forhold til at det ikke måtte blive for bredt. Jeg vil sige, at jeg nok er lidt interesseret i, at vi bliver klogere på, hvem det egentlig er, der har den største forekomst af ptsd, og så har vores udgangspunkt i det – frem for at lave en mere politisk afgrænsning af det ved at sige, at folk i brandvæsenet er vigtigere end dem i psykiatrien, når det handler om ptsd, hvis dem i psykiatrien er mere ramt. Altså, der tror jeg, at man skal passe på med, hvordan man går til værks herindefra.

Mit udgangspunkt er i hvert fald, at her er vi for hurtige til at afgrænse for meget – og især når vi kan se, at bl.a. tal fra Arbejdstilsynet viser, at man f.eks. i den branchegruppe, der hedder døgninstitutioner og hjemmepæje, ofte bliver udsat for akut psykisk overbelastning som følge af hændelser på deres arbejde. Og derfor tror jeg ikke, at det her rammer plet. Det er en af de dele, jeg tror vi skal blive klogere på, før vi gør mere. Der er også en række andre ting, hvor det her går mere konkret til værks, og jeg mener, at det er en postgang for tidligt. Derfor vil min besvarelse som minister til det her være det samme som til det første i forhold til intentionerne og interessen i at arbejde videre med det. Det hørte jeg også en udstrakt

hånd fra forslagsstillerne om, så tak for det. Det vil jo altid være godt, hvis det, vi diskuterer, kan gøres mere samlet. Det ville det sådan set også have været i dag. Jeg anerkender også retten til at fremsætte alle de beslutningsforslag, man vil.

I forhold til det her vil jeg sige, at det kan regeringen ikke støtte. Det er bl.a. på grund af det med målgruppe, men det er også, i forhold til hvor hurtigt frem over stepperne man går, inden vi ved, synes jeg, nok om, hvad der er det vigtigste og for hvem og med hvilke greb.

Men vi skal kunne holde til vores arbejdsliv, og det skal vi især i de her grupper, der er ekstra hårdt ramt. Så der er en udstrakt hånd til, at vi hjælper bedre og passer bedre på dem, der løfter de her vigtige samfundsopgaver. Og derfor er der også igen en bekræftelse af, at regeringen ser frem til, at vi arbejder videre her.

Kl. 11:56

Kl. 12:00

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ministeren. Den næste i talerrækken er ordføreren fra Socialdemokratiet, hr. Jens Joel.

Kl. 12:00

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak, formand, og tak til forslagsstillerne fra DF for et forslag, som jo på mange måder tager den diskussion op, vi lige har haft de sidste 2 timer om nogle af dem, som hver dag går på arbejde, og som tager et ansvar for at passe på os andre, og som vi som samfund i for mange sammenhænge er for dårlige til at passe på den anden vej.

Så vi har fuldstændig ligesom med det første forslag det udgangspunkt, at vi, så vidt det overhovedet er muligt, skal prøve at forebygge og undgå, at man bliver syg og kommer til skade, at man bliver udsat for alvorlige hændelser, som også kan give ptsd og andre ar på sjælen. Det skal vi selvfølgelig gøre alt, hvad vi kan, for at undgå, men vi skal også være bedre til at være der, når problemet er opstået, og når skaden er sket, og hjælpe de mennesker, som har passet deres arbejde, og som derved er kommet til skade.

Det er jo, som ministeren også sagde, rigtigt, at temaet i det her forslag lægger sig meget op ad temaet i det første forslag, men at det også har en lidt smallere målgruppe, og det er også rigtigt, at der har været særlige indsatser. Nu er foreningen Thin Blue Line, som er nogle af dem, der taler på vegne af de medarbejdergrupper, som det her forslag handler om, jo også nogle af dem, vi har haft på finansloven, og der har været taget skridt til at styrke samarbejdet med dem.

Men for os er det en lidt bredere diskussion, og derfor vil vi i virkeligheden gerne gøre det samme, som vi lagde op til at gøre i forbindelse med det andet beslutningsforslag, nemlig at kigge på, hvad det er for nogle brancher, og hvad det er for nogle medarbejdergrupper, som er i højrisiko for at blive udsat for de her ting, og om vi kan gøre noget for at hjælpe dem, når skaden er sket, bedre, end vi gør i dag, og om vi kan gøre mere for at forebygge, at de kommer til skade. På den baggrund kan vi ikke støtte det her beslutningsforslag, men vi vil gerne støtte det videre arbejde med at passe bedre på nogle af dem, der passer på os.

Kl. 12:02

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Socialdemokratiet. Den næste i ordførerrækken er hr. Kim Valentin fra Venstre.

Kl. 12:03

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden, og jeg vil også sige tak til DF for at fremsætte det her forslag. Jeg synes jo, det ligger i direkte forlængelse af det andet

forslag, vi havde lige før, altså B 66. Det her forslag er lidt mere specifikt, man kan sige, at det er en delmængde af det andet, og at vi sagtens kunne have taget en fælles drøftelse om de her to forslag, og at jeg derfor vil nøjes med at gentage nogle af de pointer, der er vigtige for Venstre.

For det første er det jo ikke arbejdspladsen som sådan, der er problemstillingen, men det er det, at man får ptsd i nogle bestemte sammenhænge, som er problemstillingen, og vi skal finde ud af, hvordan vi gør det her bedst muligt, og det siger vi i regeringspartierne og regeringen, at det gør vi bedst muligt ved at få lavet en god analyse af, hvad det er for nogle forhold, der her rent faktisk gælder, hvad det er, der sker, hvad det er for nogle grupper, man skal kigge på osv., altså alt det, som også blev sagt under den forrige debat. Vi har i Venstre arbejdet meget stærkt og kraftigt på at få veteranerne på banen, og det her forslag forsøger at få nogle andre grupper, som også er udsat for traumatiske oplevelser, ind under de samme regler som veteranerne. Det har vi fuld forståelse for i Venstre, det synes jeg bare jeg vil sige fra en start af, og vi vidste godt, at den her diskussion skulle tages. Men vi syntes også, at det hastede med veteranerne, fordi der er en særlig problemstilling, der gør sig gældende for udsendte veteraner, nemlig at bevisbyrden i forbindelse med ptsd er meget, meget svært at løfte, fordi det er et spørgsmål om, at man er meget, meget langt væk derfra, hvor det skete, og beviserne mange gange er væk.

Så derfor er der jo en vigtig overvejelse i, at man gjorde, som man gjorde. Dermed ikke sagt, at man ikke også kan se lidt på andre felter – det er vi åbne for, og det sagde jeg også under den forrige debat – men det er bare for lige at påpege, at der er den forskel imellem den ene og den anden gruppe. Det er noget særligt, at man er udsendt, fordi man kommer langt væk fra beviserne, når man så kommer hjem, og der ofte er gået meget, meget lang tid. Der er også en masse andre forhold, der gør sig gældende, og det skal jeg ikke gentage her, men blot sige, at vi i Venstre kigger på det her med stor alvor og med stor forståelse. For når vi kigger på de familier, der bliver ramt af ptsd, så vil jeg gentage, at det jo ikke bare er en lille ting, men at det er en kæmpe ting, som bryder op i familien, og som definerer børn af ptsd-ramtes liv. Det definerer en masse ting i den ramtes liv, men altså også i familien, det definerer ægteskaber, der er forældre, som bliver ramt af det her, og man omlægger hele sit liv i forhold til den, der er ptsd-ramt.

Det skal undersøges ordentligt, og det er så det, vi i Venstre siger at vi gør i den rapport, analyse, som ministeren, synes jeg, rigtigt nok sætter i gang, og vi arbejder hurtigt på den. I 2025 bliver vi færdige med den, og så sætter vi os ned og snakker om det, og måske kunne man også finde på en fælles tekst omkring det. Det appellerer vi til, så vi ikke har to sager, der rumsterer rundt, og det kunne jo være, at vi på et så vigtigt område, som ptsd er, kunne blive enige om en fælles tekst til, hvad det er, der skal ske i løbet af i år. Det ved jeg ikke om vi kan, men det kunne jo godt være, at vi kunne det.

Jeg siger ikke mere nu, men jeg vil bare sige tak for forslaget, og som I hører, er vi i Venstre meget engagerede i det. Vi støtter ikke decideret forslaget, men vi støtter det, ministeren siger, altså at vi laver den her analyse-rapport i løbet af i år, og at vi så gør noget.

Kl. 12:08

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Venstre. Den næste i talerrækken er fru Charlotte Munch fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 12:08

(Ordfører)

Charlotte Munch (DD):

Med beslutningsforslaget ønsker forslagsstillerne at anerkende den belastning, politifolk, fængselsbetjente, brandfolk og ambulancered-

dere, de blå veteraner kaldes de, oplever, på lige fod med, hvad forsvarers veteraner, altså de grønne veteraner, gennemgår. Det er vi meget enige i.

Det foreslås, at de blå veteraner skal have adgang til de samme psykologiske og økonomiske støtteordninger, som de grønne veteraner har i dag, således at de to grupper sidestilles. Forslagsstillerne mener, at de blå veteraner udfører et arbejde på de samme betingelser som forsvarers veteraner, og at de dermed også oplever de samme psykiske og fysiske belastninger.

Danmarksdemokraterne anerkender den store indsats, som vores politifolk, fængselsbetjente, brandfolk og ambulancereddere yder. Derfor mener vi, det er vigtigt at støtte dem, når belastningen bliver for stor. Vores blå veteraner arbejder i udsatte job, hvor de dagligt håndterer katastrofer og forbrydelse over hele landet, og det er både fysisk krævende og psykisk belastende arbejde, hvor de ofte konfronteres med voldsomme hændelser, som uægtelig påvirker den enkelte. Vi anerkender derfor behovet for at støtte vores blå veteraner endnu mere, end vi gør i dag. Samtidig anerkender vi, at et forslag som dette vil have en betydning økonomisk og ressourcemæssigt, da en eksisterende ordning for behandling og rehabilitering skal udvides til at omfatte flere faggrupper i det offentlige.

Vi er som sagt meget positive over for forslaget, men vi synes selvfølgelig også – som vanligt, når vi gerne vil støtte noget – at der mangler lidt finansiering. Derfor synes vi på den anden side også, at vi rigtig gerne vil være med til at finde en finansiering til forslaget her.

Kl. 12:10

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Danmarksdemokraterne. Næste ordfører er fru Kirsten Normann Andersen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 12:10

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak til Dansk Folkeparti for at have fremsat et forslag, som på lange stræk ligner det forslag, som vi selv har fremsat sammen med Enhedslisten og lige har behandlet. Dog er der også forskelle. Jeg ville i virkeligheden ønske, at Dansk Folkeparti havde takket ja til at være medforlagsstiller på det tidligere forslag, fordi det rækker bredere end det forslag, som ligger her. For at give et eksempel vil jeg sige, at 384 ansatte på bosteder siden 2005 har fået anerkendt ptsd. Det er blot én gruppe af mange af de grupper, som VIVE selv har peget på er udsatte i deres job, og som risikerer ptsd på grund af vold, på grund af kriser eller på grund af skrækkelige ulykker og redningssituationer – som kan stå i så ubehagelige situationer, at de enten her og nu eller på sigt udvikler psykiske lidelser og ptsd.

Noget af det, som de ansatte, som oplever de her ting på deres arbejde, efterspørger, er jo netop anerkendelsen af ptsd som en lidelse og som en arbejdsskade, men også hurtigere sagsbehandling, bedre adgang til hjælp, mere forskning og ikke mindst mere forebyggelse, for det er trods alt bedre at forebygge end at helbrede. Det tror jeg også at alle er enige om.

Jeg synes, at målgruppen er for snæver i forslaget fra Dansk Folkeparti, og så er der også den her lille nuance, som vi jo drøftede under det sidste forslag, nemlig at vi ikke ved præcis, hvad omfanget er, at vi ikke ved præcis, hvad det vil koste at sætte forskellige initiativer i gang. Det afhænger også af, hvad det er for nogle initiativer, vi kan blive enige om er vigtige at sætte i gang. Alene af den grund er det jo lidt en blankocheck, som Dansk Folkeparti beder os om at udskrive her.

Derfor foretrækker jeg selv vores eget forslag, som indebærer, at vi sætter gang i en analyse og en udarbejdelse af en model, og jeg har lyttet mig til, at regeringen nikker til, at det er det, der skal ske

i det her år. Jeg synes, det haster. Vi skriver trods alt kun januar lige nu, så jeg håber, at der hurtigt vil blive sat gang i et arbejde, hvor vi kan finde en model for, at de mennesker, der arbejder i højriskostillinger og højriskojob, kan blive omfattet af regler og tilbud om hurtig behandling, hurtig sagsbehandling, hurtig hjælp, mere forskning og mere forebyggelse, sådan at vi giver den tilstrækkelige støtte og hjælp i tide og undgår langvarige og varige men.

Derfor støtter vi heller ikke det her forslag, men håber, at Dansk Folkeparti i stedet vil støtte det forslag, som vi selv har fremsat sammen med Enhedslisten, og som vi behandlede for et øjeblik siden. Tak for ordet.

Kl. 12:13

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der er et par stykker, der har indtegnet sig nu, men den første er hr. Kim Valentin fra Venstre.

Kl. 12:13

Kim Valentin (V):

Tak til ordføreren for talen. Meget af det er jo en gentagelse af det, vi havde i nr. B 66, som ordføreren selv havde på dagsordenen i dag. Men det, jeg lyttede mig frem til, er, at SF ikke støtter det her. Jeg synes sådan set godt, at man kunne tage en drøftelse af, om ikke man skulle lave én tekst for det hele, så vi ikke har to tekster, der cirkulerer på det her. Det ville også gøre det mindre forvirrende derude. Derfor blev jeg sådan lidt: Hov, ordføreren støtter ikke det her forslag. Derfor blev jeg alligevel lidt overrasket og må spørge om, om ordføreren ikke lige kan gentage, hvorfor det er sådan.

Kl. 12:14

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 12:14

Kirsten Normann Andersen (SF):

Nu er SF jo et økonomisk ansvarligt parti, som også gerne vil vide, hvad det koster, når vi træffer store beslutninger i Folketingssalen. Det er ikke et finansieret forslag, og det er også baggrunden for, at det er svært at bakke op om forslaget, som det ligger her. Jeg mener, at det giver mere mening at få fundet ud af, hvad det er for en model, hvad det er for nogle tiltag, der skal sættes i gang, for at vi kan løse det her problem for den gruppe, som Dansk Folkeparti nævner i sit forslag, men også for de andre højriskogrupper, som var nævnt i det tidligere forslag. Og jeg foretrækker også en fælles tekst, og derfor inviterer jeg også Dansk Folkeparti til ligesom at alliere sig med B 66 i stedet for at undskylde. Men jeg mangler noget tid på min talerstol her, og jeg kan godt se, at formanden rejser sig nu. (*Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Men det var en fejl, så tal ud!*) Jeg er færdig.

Kl. 12:15

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren fra Venstre. Værsgo.

Kl. 12:15

Kim Valentin (V):

Tak. Jeg vil bare kvittere for svaret. Det var også det, jeg håbede på at høre, og jeg ser frem til det videre forløb. Og så vil jeg sige en ting til, fordi jeg glemte det under min egen ordførertale: Moderaternes ordfører kan ikke være til stede i salen på grund af forhandlinger, men støtter ikke forslaget.

Kl. 12:15

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Ordføreren.

Kirsten Normann Andersen (SF):

Men det er jo i virkeligheden blot en kommentar. Jeg anerkender, at de grupper, som Dansk Folkeparti nævner her, også er omfattet af det forslag, som vi stillede i B 66, og jeg synes, at vi skylder os selv og hinanden, at vi rummer alle de grupper, som er i højriskogruppe, og får afdækket, hvordan vi kan give den hurtige sagsbehandling, en bedre adgang til hjælp, noget mere forskning og noget mere forebyggelse og så også have en fælles model for, hvordan vi arbejder med det.

Kl. 12:15

Kl. 12:16

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er yderligere en indtegnet. Fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:16

Dina Raabjerg (KF):

Tak for ordet. Og tak for en fin tale. Ligesom det gjaldt for den forrige spørger, ramte min finger tasten her, i det øjeblik jeg hørte, at Enhedslisten ikke kunne støtte forslaget. For jeg kan ikke se den store forskel på de to forslag, bortset fra at vi her taler om en lidt mindre gruppe end i det, Enhedslisten foreslog, og dermed burde det forslag, vi behandler her, B 93, jo kunne indeholdes i B 66.

Så jeg føler en undren omkring det, og så kunne jeg godt tænke mig at stille det konkrete spørgsmål: Hvor er det, det forrige forslag anviste mere finansiering end det her forslag? For det forstår jeg ikke.

Kl. 12:17

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren fra SF.

Kl. 12:17

Kirsten Normann Andersen (SF):

Mange tak. Jeg vil overlade det til Enhedslisten at svare på, hvad Enhedslisten mener om det her forslag, og så vil jeg forholde mig til, hvad SF mener.

Forslaget, som vi behandler lige nu, indeholder en snævrere målgruppe end den, som det tidligere forslag, altså B 66, indeholder. I B 66 foreslår vi, at det er alle højriskogrupper, der omfattes af et forslag om, at vi sikrer bedre hjælp, hurtigere udredning, bedre behandling, mere forskning og mere forebyggelse. Det er umiddelbart forskellen, og derfor er jeg jo også enig i, at de grupper, som Dansk Folkeparti nævner her, også skal have hjælp. Vi vil blot gerne være sikre på, at det også rammer andre, som har brug for hjælp.

Så er der også den lille forskel, at det tidligere forslag handlede om at få udarbejdet en model for, hvordan vi overhovedet kan få fundet ud af, hvem de her mennesker er, hvordan vi får givet hjælpen, og hvad det er for en hjælp, der skal gives, hvor det her forslag jo indebærer, at man skal gå i gang med at behandle på samme måde, som man allerede gør det i forhold til veteraner, uden at forslaget er finansieret, og den finansiering har vi ikke med på talerstolen i dag.

Kl. 12:18

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for ordet. Den næste i talerrækken er hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance.

Kl. 12:18

(Ordfører)

Steffen Larsen (LA):

Tak, formand. Jeg kan jo stort set gentage, hvad jeg sagde ved sidste forslag, da områderne for emnet stort set er de samme. Men jeg vil

alligevel lige også påpege nogle af de forskelle, der er. Her har vi en mere afgrænset gruppe; her drejer det sig primært om ambulance-reddere, politibetjente og fængselsbetjente. Det er også tre grupper, som vi ved har et meget hårdt psykisk belastende arbejdsmiljø, og vi er også derfor selvfølgelig fra Liberal Alliances side meget åbne over for at tage diskussioner om alt lige fra deres arbejdsmiljø, til hvordan vi kan hjælpe med at forbedre deres situation. Som jeg også nævnte tidligere, er det også sådan, at jeg har den dybeste forståelse for, at der særlig blandt fængselsbetjente og politibetjente er mange, der også lever under mange trusler og med mange problemer, hvor det øger den psykiske arbejdsbelastning. Så vi er som sagt meget åbne over for at diskutere det her.

Det her forslag har desværre ikke nogen finansiering med sig overhovedet, og det gør jo, at vi så også er nødt til at sige, at vi ikke kan støtte beslutningsforslaget, for vi er nødt til at tage vores statsfinansiering så alvorligt, at vi ser på, hvordan det finansieres. Jeg kan forstå på ordføreren for Dansk Folkeparti, at der ligger et eller andet finansieringsforslag, men det er desværre ikke blevet beskrevet i de papirer, som er blevet indsendt, så det mangler vi at få øje for. Med de ord vil jeg gerne takke Dansk Folkeparti for det gode forslag, men vi kommer ikke til at stemme for det på den måde, det står på nu. Men vi indgår selvfølgelig gerne i dialog både med ministeriet, men også med ordføreren fra Dansk Folkeparti om, hvordan man måske kan gøre det her på en anden måde.

Kl. 12:20

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Der er ingen indtegnede til korte bemærkninger. Den næste på talerstolen er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:21

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Jeg beklager, at jeg var lidt sen i optrækket, men der plejer jo at være en fra Moderaterne før mig, men jeg havde lige glemmt, at der var en hilsen derfra.

Beslutningsforslaget om at sidestille de blå veteraner – politifolk, fængselsbetjente, brandfolk og ambulancereddere – med grønne veteraner fra forsvaret rejser jo en vigtig diskussion om, hvordan vi anerkender og støtter dem, der arbejder i samfundets tjeneste under svære og belastende forhold. Arbejdet som blå veteran indebærer stor risiko og psykisk belastning. Vold, trusler, alvorlige ulykker og endda dødsfald kan være en del af deres hverdag. Mange betaler en høj pris for deres indsats. Det er afgørende, at vi som samfund yder hjælp og støtte til de mennesker, der lider fysisk eller psykisk som følge af deres arbejde. Vi ser gerne, at vi allerede i løbet af ansættelsen arbejder meget mere med at give den støtte, der skal til, for at vi kan forebygge ptsd, og forsøger at undgå, at belastninger og særlige hændelser sætter sig fast.

Vi har stor respekt for det arbejde som politifolk, brandfolk og andre i højrisikjob udfører. Det er dog også vigtigt at forstå, at deres oplevelser og traumer er forskellige fra dem, vores soldater står over for i krig, netop fordi vi har en mulighed for at gøre noget med den daglige støtte, i modsætning til hvad vi kan for de grønne veteraner. Vi må erkende og anerkende, at der er afgørende forskelle på de belastninger og rammer, som de blå og de grønne veteraner står med. Grønne veteraner har ofte været udsendt i krigszoner, hvor de har været udsat for vedvarende livsfare, vedvarende kamphandlinger og traumatiske oplevelser, der ofte har en større kompleksitet end de situationer, blå veteraner typisk møder i deres arbejde. Den forskel betyder, at en fuld ligestilling udvander anerkendelsen af de omstændigheder, som præger veteraner fra forsvaret. Det er langtfra heller sikkert, at det er den samme type af hjælp, der er behov for.

Så der er en praktisk udfordring i at sidestille så forskellige grupper, for hvordan definerer vi blå veteraner? Hvilke kriterier skal vi lægge til grund, for at de kan få adgang til de samme ordninger? Og hvordan sikrer vi, at den model ikke utilsigtet skaber en ulighed mellem grupper, der arbejder under lignende forhold, men falder uden for definitionen? Blå og grønne veteraner er forskellige, og det ønsker vi at anerkende, men vi ønsker også som forslagsstillerne at tage spørgsmålet om støtte til blå veteraner alvorligt og gøre noget aktivt ved det. Det kræver, at vi laver en målrettet indsats, der tager højde for de helt specifikke belastninger, de blå veteraner oplever, og de rammer, som lige netop de har. Det er noget, vi også selv kigger på i Det Konservative Folkeparti, og derfor vil vi meget gerne deltage i en drøftelse af, hvad vi kan gøre for at hjælpe den her gruppe, selv om vi ikke kan bakke op om det her i øvrigt ufinansierede beslutningsforslag i dets nuværende form. Tak for ordet.

Kl. 12:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Det Konservative Folkeparti. Den næste i talerrækken er fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten.

Kl. 12:25

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Tusind tak for den vigtige debat. Der var noget ved det beslutningsforslag, vi behandlede før, og som jo også kredsede om meget af det samme i forhold til det her, og noget, som jeg faktisk ikke havde regnet med, men som jeg synes er ret positivt i forhold til debatten, og det er, at der har været fokus på at få flere med. For noget af det, der har været kritik af i forhold til det her forslag, er, at der er nogle grupper, man kommer til at glemme. I forhold til det beslutningsforslag, som vi så har fremsat fra Enhedslistens og SF's side, troede vi egentlig lidt, at vi som en offentlig arbejdsgiver havde alle med, og her er der jo også kommet nogle rigtig vigtige og gode input fra salen, synes jeg, omkring nogle grupper, som vi skal huske at have med.

Der ser jeg frem til, at vi får lavet det videre arbejde, i forhold til hvordan vi får tænkt de dele med i det, og jeg synes egentlig, at det er blevet mere positivt modtaget, end jeg havde troet at det ville blive. Det, der så bare er fuldstændig vigtigt, er, at vi får rykket på det, så det ikke kun kommer til at være nogle forskellige intentioner. Egentlig tror jeg, at det virkelig ville være noget, som vi ville have haft lyst til at fremsætte et forslag om at vi bare skulle gøre. Men jeg tænker, at selv om ordføreren siger, at der er finansiering, så tænker jeg ikke, at Dansk Folkeparti kan vide, hvor store udgifter der vil være forbundet med det, for det er jo også noget af det, ministeren har sagt at man ikke ved endnu. Jeg tænker, at det er noget af det arbejde, vi skal i gang med med det samme.

For én ting er erstatningen, og den skal man ikke kæmpe en masse om. Der er også nogle gange, hvor erstatningen er en døråbner til nogle andre ting. Men noget af det, der er mindst lige så vigtigt – mange vil faktisk sige endnu vigtigere – er det omkring den forebyggende indsats og det at blive grebet af en tidlig indsats, men også familien omkring dem. Altså, vi hører flere af de betjente, jeg har talt med, fortælle, hvordan det rammer familien. Vi ved også, at ptsd kan børn arve, altså sådan at børn, der ikke har været til stede eller måske ikke engang har været født, da de traumatiske hændelser er sket, faktisk selv kan få ptsd. Så de konsekvenser, der kan være i forhold til det, kan være så vidtgående, så det er bare enormt vigtigt.

Jeg må indrømme, at i dag er gået bedre, end jeg havde turdet håbe på, selv om jeg selvfølgelig altid håber på det bedste. Så lad os få besluttet, at vi skal gøre det, vi alle sammen siger, og så rent faktisk få det gjort. Så bliver 2025 året. Den håber jeg at vi alle sammen er med på. Tak.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Enhedslisten. Fru Samira Nawa fra Radikale Venstre er den næste på talerstolen.

Kl. 12:28

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Det her beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti ligger i fin forlængelse af det beslutningsforslag fra SF og Enhedslisten, som vi netop har behandlet med en, synes jeg, grundig debat, som har varet i lige omkring 2 timer. Til forskel fra det tidligere beslutningsforslag er der her tale om en mere afgrænset målgruppe. Der mener vi i Radikale Venstre, at hvis vi skal ad den her vej, er der ikke nogen grund til ikke også samtidig at kaste et blik på mennesker, der f.eks. arbejder i socialpsykiatrien, ved bosteder osv. Og derfor er vi tilhængere af at kigge på den bredere målgruppe.

En anden ting, der også er ved Dansk Folkepartis beslutningsforslag til forskel fra Enhedslisten og SF's, er, at det ikke er finansieret. Der er tale om, at vi skal træffe en beslutning og iværksætte noget med det samme. Men med det tidligere beslutningsforslag var der tale om at skulle iværksætte analyser og målgruppeundersøgelse og afdække de økonomiske omkostninger, og det er vi i Radikale Venstre større tilhængere af at få gjort, forud for at vi træffer beslutninger. For jeg synes lidt, at med det her beslutningsforslag er der lagt op til, at man siger ja til noget, som kan synes godt, men uden at der er nogen af os, der på nuværende tidspunkt har et overblik over, hvad det måtte have af økonomiske konsekvenser.

Ender det med, som hr. Kim Valentin var inde på, at man laver en fælles tekst, der omfatter begge beslutningsforslag, så kigger vi meget gerne på det i Radikale Venstre. Men ellers er vi imod det her beslutningsforslag, men støtter jo, som vi nævnte ved den tidligere behandling, SF og Enhedslistens beslutningsforslag om det samme. Tak.

Kl. 12:30

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Radikale Venstre. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Mette Thiesen, Dansk Folkeparti.

Kl. 12:30

(Ordfører for forslagsstillerne)

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Til dem, der sidder derude og lytter med, vil jeg sige, at det altid er en spøjs debat i forhold til finansieringen, for hvis vi havde skrevet på, hvordan vi ville finansiere det, oplever man tit, at folk siger, at de ikke kan støtte den måde, det er finansieret på. Så det er altid lidt svært. Det her er selvfølgelig fuldt finansieret i vores 2030-plan, men det er så ikke skrevet specifikt ind i forslaget, hvilket jeg selvfølgelig skal beklage. Men vi har faktisk lavet et helt veteranudspil, som selvfølgelig er fuldt finansieret, og som har rigtig mange gode dele. Det her er så en af dem.

Der blev også tidligere heroppe fra talerstolen nævnt det her med Thin Blue Line, og det er faktisk også en tæt samarbejdspartner konkret i forhold til det her. Det, der blev nævnt tidligere i forhold til finansieringen med, at Thin Blue Line også udvider deres indsats til de blå veteraner, var faktisk noget, Dansk Folkeparti bragte til bordet i forbindelse med en anden aftale, hvilket så gør, at de har en finansiering nu i 2 år. Det er vi selvfølgelig rigtig glade for og stolte over.

Når trygheden skal sikres i Danmark, er det politibetjentene, der sørger for lov og orden, og som fanger de kriminelle, sådan at vi andre kan sove trygt om natten. Derefter tager fængselsbetjentene over. De passer på dem og arbejder på at resocialisere dem til et liv

uden kriminalitet. Ved ulykker redder ambulanceredderne liv, og når der er brand, står brandfolkene klar til at hjælpe. Fælles for alle disse faggrupper er, at arbejdet er voldsomt psykisk belastende. Alt for mange kæmper med svær ptsd, angst, søvnløshed og andre psykiske udfordringer. I værste fald må de forlade jobbet med kroniske fysiske eller mentale ar. Arbejdsforholdene minder faktisk om dem, som soldater oplever i krigszoner: konstant alarmberedskab og mange traumatiske hændelser tæt på hinanden. Det efterlader meget lidt tid til at bearbejde oplevelserne, før nye presser sig på, og det kan altså knække selv de stærkeste og gøre det helt umuligt at fortsætte i et job, som for mange faktisk har været en barndomsdrøm.

Af de nuværende fængselsbetjente, værk mestre og transportbetjente er der mere end 11 pct., der lider af ptsd, og 14 pct., der har en psykiatrisk diagnose grundet en belastningsskade, som er opstået i forbindelse med deres arbejde. For politibetjentene er det henholdsvis 3 pct. med ptsd og 4,4 pct. med en psykiatrisk diagnose. Af ambulance- og brandredderne er det samlet 8 pct., der har ptsd, og tre gange så mange, der er i risiko for at udvikle ptsd. Der er for nuværende lidt under 2.000 fængselsbetjente, 11.500 politibetjente, 2.650 ambulanceredder og ca. 10.000 brandfolk, hvoraf omkring 8.000 af dem er tilkaldebrandfolk. Sammenlagt er det et stort antal personer fra de her ovennævnte grupper, som arbejder under helt ekstremt belastende forhold, og som risikerer at måtte forlade jobbet, fordi de simpelt hen bliver både nedslidte og traumatiserede.

At folk bliver syge af at passe deres arbejde, er selvfølgelig ikke acceptabelt, særlig når årsagen er arbejdsforhold, som vi faktisk har mulighed for at ændre herindefra. De her faggrupper udfører et helt uundværligt arbejde, nemlig det arbejde, der sikrer Danmarks sikkerhed og tryghed, så vi kan gå trygt i seng om aftenen, som jeg nævnte før, og lægge hovedet på puden og lukke øjnene og vide, at der faktisk er gode folk, der passer på os.

Kl. 12:34

I Dansk Folkeparti har vi lavet et samlet veteranudspil. Det her med at ligestille de blå veteraner med de grønne veteraner er en del af det. Og der foreslår vi eksempelvis også flere forebyggende tiltag for netop at undgå, at vi står i den her situation. Det er eksempelvis det her med at have fokus på forebyggelse af nedslidning og varige psykiske skader, at man har supervision, at man måske har mulighed for at tale med en psykolog, uden at det bliver registreret i ens personalemappe, at man har en mentorordning, så man har den her kollegiale støtte, og at man får bedre mulighed for at have noget midlertidigt administrativt arbejde eller mindre krævende opgaver. Det kunne handle om bedre uddannelse, og det handler også om bedre løn og bedre muligheder for at kunne rokere rundt internt, altså at man kan flytte til mindre belastede arbejdssteder med ret kort varsel.

Når så skaden er sket, er det, at vi foreslår, at man i lighed med forsvarrets veteranordninger støtter de ramte og deres familier, at der er et døgnåbent beredskab for akut hjælp, at der er obligatorisk kommunal veteranpolitik og dedikerede veteranmedarbejdere, at der er statslig oprettelse af veteranhjem og -boliger i både øst og vest, at formodningsregel og bevisbyrden for psykiske skader flyttes fra den ramte til systemet, at der er nem og hurtig adgang til erstatning, uden at man skal kæmpe *imod* systemet, og at arbejdsgiverne skal kunne tilbyde fleksjob eller skånejob, så de ramte fortsat kan være en del af fællesskabet. En af de ting, jeg er blevet meget opmærksom på, i takt med at jeg har behandlet det her, er, hvor mange politifolk der faktisk sagtens kan have et arbejde, hvor de sidder og behandler sager på et kontor, men at de, fordi de har været udsat for noget så voldsomt, at de ikke kan være på gaden mere og så at sige komme ud og slås, faktisk bliver fyret, i stedet for at man udnytter deres arbejdskraft andetsteds.

I Dansk Folkeparti tager vi det faktisk ret alvorligt, at vi lige nu har politifolk, som bliver syge af at gå på arbejde, og at vi har

brandfolk, der bliver syge af at gå på arbejde, altså nogle mennesker, som står i den yderste zone for faktisk at passe på alle os andre. Derfor tager vi det også ret alvorligt, at vi herinde fra det danske Folketing passer på dem, der passer på os. Tak for ordet.

Kl. 12:37

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne. Der er ingen indtegnede.

Eftersom der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Beskæftigelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om gasforsyning, lov om Energinet, lov om anvendelse af Danmarks undergrund og lov om planlægning. (Tilslutningsregler for metan og brint, roller og ansvar i forhold til gasforsyningsikkerhed, kommuneplanretningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 15.01.2025).

Kl. 12:37

Forhandling

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet.

Kl. 12:38

(Ordfører)

Jesper Petersen (S):

Der er tale om et temmelig omfattende samlelovforslag, vi behandler i dag, der ændrer fire love: lov om gasforsyning, lov om Energinet, lov om anvendelse af Danmarks undergrund og lov om planlægning. Lovforslaget indeholder fem hovedelementer, som tilsammen har til formål at sikre et sammenhængende, tidssvarende og grønt energisystem. Forslaget har bl.a. betydning for den kommende brintinfrastruktur i Danmark, rammerne for geologisk lagring og placering af pyrolyseanlæg og også for vores forsyningsikkerhed. Det er så nogle af de elementer om brintinfrastruktur, pyrolyseanlæg og forsyningsikkerhed, jeg godt vil fremhæve og sige lidt mere om. For lovforslaget er en brik i det store arbejde, der er i gang, med at få etableret en brintinfrastruktur i Danmark. Det gør det ikke alene overhovedet. Det skal følges op af yderligere forslag, men her er altså et vigtigt skridt.

Konkret gives en bemyndigelse til, at ministeren kan udarbejde de nærmere regler for adgangen til gassystemet, herunder tilslutning for både brint og metangas. Samtidig vil lovforslaget skabe større gennemsigtighed for pyrolyseproducenter. Kommunerne skal i kommuneplanen fremover udarbejde retningslinjer for placering af eventuelle pyrolyseanlæg. Og det skal jo altså understøtte regeringens målsætning om at udvikle og opskalere pyrolyseteknologien, som kan binde CO₂.

Et andet vigtigt element og hensyn ved lovforslaget er som nævnt forsyningsikkerhed, og det bliver jo kun mere afgørende i de usik-

re tider, vi desværre lever i nu. Lovforslaget afspejler ønsket fra regeringspartierne om at sikre vores infrastruktur og energiforsyning bedst muligt. Det kræver en vifte af tiltag, og lovforslaget her er et bidrag til det.

Lovforslaget skal også sikre, at lovkvaliteten og rammerne er i orden, hvad angår gasforsyningsikkerhed, og at vi også i en grønere fremtid kan have den nødvendige lagerkapacitet af naturgas. Socialdemokratiet kan derfor bakke op om lovforslaget.

Kl. 12:40

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Socialdemokratiet. Den næste i talerrækken er hr. Christian Friis Bach fra Venstre.

Kl. 12:40

(Ordfører)

Christian Friis Bach (V):

Tak for det. I dag skal vi diskutere en stribe noget langhårede, meget tekniske, lovændringer. Men det er en række lovændringer, som faktisk får afgørende betydning for, hvordan vi i fremtiden kan sikre en stabil og grøn energi til alle danskere. Det hjælper os med at få brintrørene i jorden, det sikrer tilslutningen til de her brintrør i fremtiden, og det giver os mulighed for at lagre brint i undergrunden. Det er en ren energikilde, som kan hjælpe: Når vinden blæser, kan vi lave brint og komme det ned i undergrunden, og når vinden ikke blæser, kan vi tage det op igen og lave det om til ren energi. Et af de andre, synes jeg, fascinerende eksempler er, at man simpelt hen kan pumpe en ballon op nede under jorden, noget trykluft, man bare pumper ned i jorden, og som kommer til at ligge der ved højt tryk, når vinden blæser, og når vinden ikke blæser, slipper man luften ud igen, som kan drive en turbine, og så kan man lave det om til grøn og billig energi. Det er ikke bare smart, det er også rigtig godt for den grønne omstilling. Det sikrer, at vi får en mere stabil og bæredygtig energiforsyning.

Det her lovforslag er jo derfor rigtig vigtigt i en tid, hvor der er rigtig mange borgere og elkunder derude, som taler om de her 11 kr., som prisen pludselig nåede op på, og som er bekymrede for, hvordan vindmøllerne vil gøre, at vi får høje elpriser. For sandheden er jo, at den vedvarende energi kan få gennemsnitsprisen til at falde på sigt. Vi ser allerede, at gennemsnitsprisen falder på grund af den grønne omstilling, og hvis vi kan lagre energien og dermed udjævne de her prisforskelle, så er det, at forbrugeren får adgang til den her mere stabile og lavere pris, som den grønne omstilling på sigt vil give os. Det er vigtigt, også for at skabe opbakning til den grønne omstilling.

Der er mange andre elementer i de her lovforslag. Det gør det tydeligt, hvordan vi ønsker at udnytte ressourcerne ansvarligt. Vi sikrer klarhed om roller og ansvar i gasforsyningsikkerheden. Vi tilpasser reglerne til, hvordan teknologien udvikler sig. Vi sikrer, at kommunerne tager ansvar for de her pyrolyseanlæg, som skal stilles op rundt i det ganske land og omdanne den overskudsbiomasse, vi får fra landbruget eller fra biogasanlæggene, til stabilt biokul, som så kan føre både kulstof og fosfor og kalium tilbage til landbrugsjorden. Men de anlæg skal jo stilles op på en måde, så de skaber mindst mulige gener for lokale borgere.

Det er gode lovændringer, gode lovforslag, og på den baggrund stemmer Venstre for. Tak for ordet.

Kl. 12:43

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Venstre, som allerede er på vej ned, men der er så heller ikke nogen indtegnede. Den næste i talerrækken er hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 12:43

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, formand. At regeringspartierne går op og klapper sig selv på skulderen over det her lovforslag, kunne man jo forvente. Man skal også fra Danmarksdemokraternes side anerkende, at en blind høne også kan finde korn, så der er jo ting i det her lovforslag, som er fornuftige. Det er der. Det er ikke det, der er det store hår i suppen for en nordjyde. Det er det ikke. Nu prøver vi at tage det oppefra, hvad lovforslaget handler om, og jeg tager det bare sådan lige i, hvad hedder det, bulletpoints – det må jeg ikke sige. Jeg ved ikke, om der er et dansk ord. (*Fjerde næstformand* (Lars-Christian Brask): Det er overskrifter). Ja, jeg tager det i overskrifter.

Lovforslaget handler først og fremmest om regelforenkling gennem sikring af adgang til etableret metanbaseret og eventuelt kommende brintbaseret monopolinfrastruktur. Så har lovforslaget også til formål at styrke den politiske kontrol med Energinet. Lovforslaget har derudover til formål at fastsætte en samlet ramme, altså et nyt kapitel, for regler om gasforsyningsikkerhed. Lovforslaget har desforuden også til formål at fastsætte rammen for certificering af lagersystemoperatører, og så har lovforslaget for øvrigt også til formål at sikre, at staten selv eller staten gennem et statsejet selskab kan deltage i tilladelser, og derudover har det så også til formål at tilpasse planloven i forhold til de pyrolyseanlæg, vi lige har snakket om.

Når man sådan ser på, hvor langt ud på dagen vi er kommet i dag, skulle man kunne tænke sig, at sådan nogle folketingspolitikere som os, som jo egentlig nok får en hyre, der gør, at vi godt lige kan arbejde en ekstra time eller to en gang imellem, kunne få lov at behandle lovforslag sådan et efter et. Den her minister har jo excelleret i at blande det hele sammen. Hver eneste gang bliver det hele blandet sammen i en stor pærebevælgning, og det er simpelt hen en demokratisk uskik. Jeg synes jo, at ministeren er en fortræffeligt venlig mand. Jeg synes, han er fuldstændig politisk afsporet, men det er jo fair nok. Men han er en venlig mand, som jeg rigtig gerne vil have debatter med, når vi deler lovforslagene op, men det gør vi ikke på ministerens område, og det er ikke første gang, at jeg har haft den kritik angående ministeren.

Nu ved jeg jo, at ministeren næste gang, efter næste valg, kommer ind og er folkevalgt selv, og det tror jeg vil være en god læringsproces, i forhold til hvad det er politikere godt kan lide. Ja, vi kan rent faktisk godt lide at få lov til at diskutere lovforslag og ikke sådan en direkte tilgang, hvor man siger, at vi lige skal have håndteret det her, for at vores businesscase går igennem: Så samler vi lige det hele, og så laver vi lige en kort orientering, og ja, så er det ikke så vigtigt, om det sådan er helt det samme, for vi skal jo være færdige på fredag, så lad os få det gjort. Når man engang bliver folkevalgt, får man den der sådan lidt sygelige tendens til at have lyst til at diskutere politik ned i enkeltheder.

Vi vender nu tilbage til, at jeg faktisk anerkender, at ministeren og regeringen den her gang har fundet enkelte korn, som er vigtige. Derfor håber vi også på – for det her er et meget teknisk lovforslag, og det kan man også se på høringssvarene; de stritter jo sådan lidt alle vegne hen, også de enkelte – at vi får nogle tekniske gennemgange på alle punkterne, sådan at vi, når vi ikke kan få lov til at være politikere i Folketingssalen, da så kan få lov til at være det i udvalgslokalet.

Det er en uskik, og det er en uskik, den her regering er blevet rigtig, rigtig god til. Jeg ved, Venstres ordfører vil give mig ret, for han ville for ikke ret lang tid siden have stået her og sagt det samme, og jeg ved, at Venstres ordfører er en mand, som også kan lide at diskutere politik, også i detaljen. Så det er da påfaldende, at alle de mennesker, jeg tidligere, inden jeg selv fik lov at komme i de hellige haller, så på fjernsynet, og som alle sammen var mennesker, som jeg

så godt kunne lide at gå i detaljen og mente, at de gode løsninger blev fundet i en dialog med hinanden herinde, er gået fuldstændig fra det, efter man fik en bred regering over midten, hvor man så bare får samlelovsforslag på samlelovsforslag. Det her lovforslag er jo ikke det værste. Det skal siges. Vi har set nogle, hvor det var to-tre gange flere, der var lagt sammen, så man har jo indskrænket sig lidt. Så vi når i mål engang efter 2030, regner jeg med, hvor vi igen kan få lov at behandle politik i Folketingssalen, sag for sag.

I Danmarksdemokraterne stiller vi os derfor et sted, hvor vi hverken er gule, røde eller grønne. Vi har simpelt hen behov for, at vi får lov til at diskutere det her ned i substansen, for det kan være vigtigt. For i Danmarksdemokraterne er vi nemlig også bekymrede for, at elprisen rammer 11 kr., og jeg håber, at alle de der millioner af mennesker, der altid sidder klistret til skærmen, når vi er herinde, lige bed mærke i, at især Venstres ordfører var fremme og sige: ... hvis nu man kunne lagre det. Det er jo det. Det er jo der, det helt store problem er med den her plan, som regeringen har fremlagt. Det er, at virkeligheden for danskerne lige nu er, at når vinden ikke blæser og solen ikke skinner, så kommer vi til at betale 11 kr. igen, for der er ingen løsning på den del af problematikken. Det kan være, den kommer. Vi har nedsat gode rammer. Det skal vokse nedefra. Det er jo markedsbaseret, ved jeg. Virkeligheden er, at løsningen ikke er der nu.

Den store problematik i det her er for Danmarksdemokraterne, at det er en demokratisk uskik at blive ved med at gøre det her. Nu håber vi på, at vi kan få en fornuftig dialog i udvalget i stedet.

Kl. 12:48

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Det gik lige så godt, men så sneg ordet businesscase sig ind. Der kunne ordføreren jo have brugt ordet forretningsplan, men det gør ordføreren, næste gang han får muligheden for det.

Hr. Christian Friis Bach fra Venstre har indtegnet sig.

Kl. 12:49

Christian Friis Bach (V):

Tak. Jeg vil bare spørge, om ikke ordføreren anerkender, at det kan være rimelig fornuftigt, at man, når man har en stribe meget tekniske ting, som der i øvrigt er meget bred opbakning til, så prøver at samle det lidt og så sparer vores tid til de vigtige debatter her i Folketingssalen? Jeg vil bare høre ordføreren, om ikke ordføreren anerkender, at hvis ordføreren nu i stedet for at diskutere proces i 10 minutter, havde sagt lidt om noget politisk indhold, så kunne der faktisk også have været kimen til en politisk debat i ordførerens tale.

Kl. 12:49

Kim Edberg Andersen (DD):

Jeg tror faktisk, at ordføreren selv gav præmissen. Det er det der med, at vi kun skal tage de vigtige debatter her i Folketingssalen. I Danmarksdemokraterne mener vi jo, at alt på tavlen bag os, hvor der står L for lovforslag foran, er en vigtig debat. Det her kunne så bare have været delt op i rigtig mange vigtige debatter, for det indeholder jo rigtig mange ting. Ordføreren sagde det selv. Jeg gav jo egentlig bare ordføreren ret. Forskellen på Danmarksdemokraterne og ordføreren for Venstre er så, at vi godt kan lide at diskutere politik, også når vi ved, at vi er bagud på point i forhold til at have flertal. Det, der nok er vores store spørgsmål, er: Ville man have haft den her uskik, hvis der nu havde været en regering, der havde behov for at søge opbakning i Folketinget? Havde man så haft den her uskik, eller havde man tænkt, at dialog og debat, også fra Folketingets talerstol, var en vigtig ting? Det er jo egentlig det, vi siger.

Så håber jeg, at ordføreren hørte efter og hørte, at vi ser positivt på det her. Vi har bare behov for en teknisk gennemgang af hvert enkelt forslag, og det skal ikke sådan samles i en pakke. Vi vil meget

gerne have delt det op, for det er meget kompliceret stof, hvad angår rigtig mange af delene, og det er ordføreren helt sikkert enig i.

Kl. 12:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 12:50

Christian Friis Bach (V):

Så nævner hr. Kim Edberg Andersen jo det her med de 11 kr. Er hr. Kim Edberg Andersen ikke enig i, at hvis man nu sorterer Putin og krig og gaskrise fra, så har den vedvarende energi fået den gennemsnitspris, som kunderne derude oplever, til at falde, og at kunder i øvrigt, hvis de er nervøse for svingningerne, kan tegne en fastpris-kontrakt og dermed få adgang til en på sigt lavere gennemsnitspris på grund af den grønne omstilling?

Kl. 12:51

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 12:51

Kim Edberg Andersen (DD):

Det er længe siden, jeg har hørt Putins gas blive brugt som undskyldning for, at den her regering fører en politik, der gør, at danskerne igen betaler alt, alt for meget for elektricitet. Virkeligheden er, at uanset om man så betalte 1 øre, betaler vi 10 pct. mere, end de gør i resten af Europa. Selv europæerne er blevet klogere end regeringen og siger, at vi skal have billigere elpriser. Jeg ser frem til det, men jeg bliver også bare nødt til at sige, at det ikke kun er ordføreren for Danmarksdemokraterne, der siger, at det her muligvis kan være en varmluftballon. Der var jo en grund til, at folk ikke bød ind på de store havvindmølleparker, vi alle sammen er blevet fortalt der skulle være ude i Nordsøen. Der er ikke noget. Der er ingen forretningsplan for det, der holder, og det har virksomhederne jo fundet ud af.

Kl. 12:52

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Danmarksdemokraterne, der også næsten overholdt taletiden. Den næste i talerrækken er hr. Karsten Filso fra SF.

Kl. 12:52

(Ordfører)

Karsten Filso (SF):

Tak for det, formand. Vi står i en afgørende tid for vores energisystem, og det har vi jo sådan set gjort i flere år. Den grønne omstilling kræver investeringer, innovation og regulering, der både skal skabe stabilitet og sikre, at vi bevæger os hurtigt nok. SF bakker selvfølgelig op om de mål, der skal sikre, at vi får mere grøn energi i vores forsyning. Det giver selvsagt god mening for os.

Danmark er et foregangsland på biogasområdet. Vi har en af verdens højeste andele af grøn biogas i gasnettet. Det skyldes bl.a. langsigtede og stabile rammer, der har skabt tillid blandt investorerne. Men lovforslaget her lægger op til nye regler for tilslutning til gasnettet, som bryder med principperne for 2016. Nye tilslutningsregler risikerer at skabe usikkerhed, og det er derfor vigtigt, at vi sikrer os, at biogassen ikke eksporteres til udlandet, men i stedet for bidrager til vores egen forsyningssikkerhed til brug i erhvervslivet og industrien.

Vi ved, at brint bliver afgørende for fremtidens energi. Det giver efter vores opfattelse ikke meget mening, at statslige selskaber ikke må eje og drive brinttilslutningsanlæg, når de godt må det i forhold til metan. Flere aktører advarer om, at det kan føre til en ukoordineret og ineffektiv infrastruktur grundet manglende kapacitet

og erfaringer. I SF mener vi, at staten bør kunne spille en rolle i udbygningen af brintsystemet i opstartsfasen, hvor markedet stadig væk er umodent. Der kan jeg personligt sige som lokalpolitiker i det nordvestjyske område, at vi ville sætte stor pris på, hvis man imødekom det.

Energikrisen efter Ruslands invasion af Ukraine har vist os, at vi ikke kan tage forsyningssikkerheden for givet. Derfor bakker SF op om, at ministeren får flere beføjelser i krisesituationer, men vi skal også tænke langsigtet. Brintlagring bør vurderes på lige fod med metan, så vi sikrer en robust og fleksibel energiforsyning.

Til sidst vil jeg ganske kort nævne et vigtigt punkt om kommunernes planlægning af nye energianlæg. Kommunerne får med dette lovforslag ansvar for at fastlægge retningslinjer for pyrolyseanlæg, altså anlæg, der kan omdanne biomasseaffald til brugbare brændstoffer. Det giver god mening. Vi skal bare sikre os, at det gøres ordentligt. Vi skal indtænke effektive placeringer, hvor synergier med andre tekniske anlæg udnyttes bedst muligt i et tæt samarbejde med de enkelte kommuner. Den grønne omstilling skal ikke være til belastning for lokalområderne. Den skal gerne være en gevinst. Tak for ordet.

Kl. 12:55

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for SF. Den næste i talerrækken er hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

Kl. 12:55

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Det her er jo et ret teknisk samlelovforslag. Mine kollegaer fra de andre partier har redegjort for nogle dele, og jeg vil nævne en del, vi bider særlig mærke i. Det er, at lovforslaget er en regelforenklings, der skal sikre adgang til den etablerede metabaserede og eventuelt kommende brintbaserede infrastruktur. Det giver god mening, at de gældende regler tilpasses den teknologiske udvikling, så virksomhederne kan få klarhed over, hvilke rammer de fremadrettet skal arbejde indenfor. Vi læser også en masse positive høringssvar.

Så Liberal Alliance stemmer derfor for. Så skulle vi også hilse via Venstre fra Moderaterne og sige, at de også støtter.

Kl. 12:56

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Liberal Alliance. Der er ingen indtegnet for korte bemærkninger. Den næste i talerrækken er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Fru Dina Raabjerg er ikke til stede lige i øjeblikket, så det bliver hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten, der får ordet nu.

Kl. 12:57

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Vi ser i Enhedslisten frem til, at vi rykker længere frem i rækken, ligesom efter folketingsvalget i 2015. Det var gode tider.

Med hensyn til lovforslaget her er det jo i høj grad en opfølgning på energiaftaler, som Enhedslisten også er med i. Det er jo et lidt kringlet lovforslag, hvor man ændrer på fire love samtidig, og det kan man jo godt. Vi synes, det er rigtig vigtigt, at der kan være en statsdeltagelse i nogle energiløsninger, bl.a. omkring brint, og at vi har lovgivning, der sikrer det. Og så ser det ud, som om man her forsøger at håndtere, at der kan ske en teknologisk udvikling, som gør, at man også skal forholde sig til saltvand, og hvordan man håndterer det. Det er helt fint.

Jeg tror, at der i mange kommuner er et ønske om at vide, hvordan man skal forholde sig til de her pyrolyseanlæg, og der har

lovforslaget jo så det med, at der skal udarbejdes retningslinjer, så kommunerne nemmere kan gå ind i den planlægning. Jeg kan godt forstå, hvis der er nogle kommuner, der synes, at det med tiden er meget store anlæg, som man placerer ude på landet. Hvis man ser på de størrelser, der er på biogasanlæg, og hvis der så også lige skal bygges et pyrolyseanlæg ved siden af, er vi sådan set oppe i en størrelse, hvor det jo er industrianlæg, og hvor det er vigtigt, at kommunerne ved, hvad det er for nogle retningslinjer der er, hvilke risiko der kan være, og hvad det er for nogle regler, der gælder. Så det synes vi er positivt er med i lovforslaget her. Jeg tror, det er efterspurgt.

Så Enhedslisten kan tilslutte sig lovforslaget.

Kl. 12:58

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Enhedslisten. Den næste i talerrækken er hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti.

Kl. 12:58

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det. I dag behandler vi L 121, som tager fat på flere grundlæggende områder inden for Danmarks energipolitik. Det handler om fremtidens energiinfrastruktur, Energinets rolle og forsyningssikkerhed, og jeg vil se på de her områder et ad gangen.

Lovforslaget skal sikre, at der bliver lige og gennemsigtig adgang til både den eksisterende metanbaserede infrastruktur og den måske kommende brintbaserede infrastruktur. Ved at forenkle reglerne gør man rammerne mere tidssvarende, og det synes vi er fornuftigt, selv om vi i Dansk Folkeparti endnu ikke har taget endelig stilling til brintprojektets fremtidige rolle. Men det er fornuftigt at sikre, at infrastrukturen ikke bliver en hæmsko, hvis der på et tidspunkt måtte blive behov for den.

Lovforslaget giver også Energinet flere beføjelser til at varetage opgaven med at lagre brint, hvis industrien for alvor begynder at etablere sig i Danmark. Her er det vigtigt for DF, at vi fastholder, at Energinet opererer på en måde, der sikrer danske interesser og ikke lader udenlandske aktører diktere udviklingen. Hvis industrien kommer til Danmark, bør vi være på forkant med at sikre, at lagring og distribution understøtter dansk forsyningssikkerhed og skaber værdi for danskerne.

Endelig handler lovforslaget om at skabe en mere sammenhængende og fremhævet lovramme for gasforsyningssikkerheden. Det er jo også en central del af forslaget, og det er noget, vi tidligere har efterspurgt ligesom mange andre partier. Krigen i Ukraine og den deraf følgende energikrise har med al tydelighed vist, hvor afgørende det er at sikre forsyningslinjer, og at vi ikke er for afhængige af ustabile regimer eller udenlandske aktører med skjulte dagsordener. Forsyningssikkerheden er ikke bare et teknisk spørgsmål; det er et spørgsmål om dansk selvstændighed og tryghed. At fremhæve gasforsyningssikkerhed som et særskilt lovgivningsområde synes vi er en klog prioritering, og at det er noget, vi tager alvorligt som nation.

Vi skal være på vagt over for en udvikling, hvor energiforsyningen bliver for afhængig af udenlandske aktører eller pres fra dem. Hvis brintindustrien nogen sinde skal have succes i Danmark, skal vi sikre, at den primært kommer danskerne til gode, både når det gælder arbejdspladser, men også økonomisk udbytte. Derfor stemmer vi for forslaget – fordi det grundlæggende handler om at skabe nogle gode rammer for, at industrien kan udvikle sig, men vi vil holde øje med, hvordan de her rammer udfyldes. For vi siger selvfølgelig ja til innovation og til nye muligheder, men det skal ske på et fornuftigt fundament.

Jeg skal også gøre opmærksom på, at bare fordi vi siger ja til lovforslaget, betyder det ikke, at vi køber ind på alt det, regeringen siger i klima- og energipolitikken. Meget af det synes vi er fuldstæn-

dig forkert og også en udvikling, der går i den forkerte retning, men det er selvfølgelig bare en politisk betragtning, som ikke har nogen direkte konsekvens for det lovforslag, vi behandler nu. Og vi skal ikke lade den politiske uenighed stå i vejen for, at vi kan gennemføre noget, der måske nu og her kan være fornuftigt nok, altså den her lille del, som er en del af noget større.

Så skal jeg også gøre opmærksom på, er det jo er hr. Nick Zimmermann, som er vores klima- og energiordfører. Jeg står her derfor ikke som nyudnævnt ordfører, og man vil ikke fremadrettet se mig i den her rolle, hvis der var nogen, der glædede sig over det. Mange tak for ordet, og jeg svarer selvfølgelig på spørgsmål, hvis der er nogen.

Kl. 13:02

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Dem var der ingen af, så tak til ordføreren for Dansk Folkeparti. Vi går videre til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 13:02

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Som flere ordførere har været inde på her fra talerstolen, er der tale om et teknisk lovforslag og også et lovforslag, som adresserer flere ændringer på samme tid. Men når alt kommer til alt, støtter vi det i Radikale Venstre, også fordi der er tale om en udmøntning af flere aftaler, som vi også er en del af.

De to ting, som jeg gerne fremhæve, er bl.a. den regelforenkling, der er tale om. Det kan vi jo varmt bakke op om i Radikale Venstre, og det synes vi generelt at vi skal gøre på flere områder. Men der er så også det her, der handler om brint- og brintinfrastrukturen, som jo handler om, at vi også får tilpasset os i Danmark og retter os mod fremtiden og de teknologiske fremskridt, der måtte være. Når vi kigger ned i høringssvarene, ser det også positivt ud. Der er nogle enkelte, som stiller spørgsmål til forskellige elementer af lovforslaget, og jeg synes sådan set, at ministeriet har besvaret det meste af det. Så vi bakker op. Tak for ordet.

Kl. 13:03

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til Radikale Venstre. Og lidt uden for talerrækken her kommer hr. Per Larsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Per Larsen (KF):

Tak for det, formand. Det er heller ikke sådan, at jeg er blevet ny ordfører på området, men fru Dina Raabjerg er desværre blevet forhindret, og derfor har jeg lovet at læse talen op.

Lovforslaget, vi behandler i dag, handler om at sikre klare og fremtidssikre rammer for vores gas- og brintinfrastruktur. Det er en afgørende del af den grønne omstilling og vores arbejde med at styrke Danmarks forsyningssikkerhed. Lovforslaget kommer ud af aftalen om ejerskab og drift af fremtidens danske rørbundne brintinfrastruktur, som vi er en del af.

Forslaget indeholder flere gode initiativer: muligheden for at etablere brintlagre og konvertere eksisterende gaslagre uden krav om offentligt udbud, hvilket sikrer en hurtig og effektiv proces; bedre kommunal planlægning af pyrolyseanlæg, der kan sikre en lokal balance mellem grøn omstilling og hensyn til naboerne; opdaterede regler for tredjepartsadgang, som skal fremme konkurrence og innovation. Alt dette er nødvendige skridt, som understøtter vores ambitioner om en robust og bæredygtig energiforsyning.

I høringssvarene er der bred støtte til disse målsætninger, men også enkelte kritikpunkter, som kræver opmærksomhed. Flere aktører har fremhævet behov for præcise retningslinjer, så regler for

adgang og tilslutning ikke skaber nødvendig usikkerhed for investorerne, bekymringer over den ekstra opgave, der pålægges kommunerne i forbindelse med planlægning af pyrolyseanlæg. Disse er punkter, som vi må holde øje med i implementeringen, men de ændrer ikke på vores opbakning til lovforslaget.

Vi mener, af dette forslag er et solidt og velafbalanceret skridt mod en grønnere og mere sikker fremtid for vores energiforsyning. Det fastlægger rammer for både stat, kommuner og virksomheder, og det skaber plads til udvikling af ny teknologi, der kan bringe os i mål med vores klimamål.

Så Konservative støtter forslaget.

Kl. 13:06

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til De Konservative. Så er det klima-, energi- og forsyningsministeren. Værsgo.

Kl. 13:06

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak for det, og tak til ordførerne for deres bemærkninger. Selv om jeg har bemærket, at K i nogle sammenhænge jo mener det samme som SF, var det da dejligt at høre K's selvstændige synspunkter på det her lovforslag. Så også tak for det.

Til hr. Kim Edberg Andersen vil jeg sige tak for tilliden i forhold til det kommende valg ved allerede at forhåndsdiskontere, at jeg bliver valgt. Det var utrolig venligt, så den opbakning varmer, og den takker jeg for. Jeg kan love, at vi fra ministeriets side selvfølgelig vil understøtte udvalgsbehandlingen af lovforslaget og den arbejdsproces, som man lægger fast i udvalget; selvfølgelig vil vi det. Jeg er også helt med på den generelle kommentar i øvrigt om, at det ikke må blive hovedreglen, at vi laver samlelovforslag. Vi har vurderet det den her gang som nødvendigt, fordi der er tale om en række tekniske ændringer. Det er jo altid en balance imellem at understøtte produktivitet i Folketingets arbejde og så gøre det, som du efterspørger, nemlig at vi kan have klare politiske debatter om de elementer, som vi lovgiver om. Så jeg er med på det generelle princip og skal bestræbe mig på at jage en god balance, der understøtter god behandling i Folketinget.

Til hr. Peter Kofod vil jeg også lige bemærke, at det så også gælder modsat. At fordi man stemmer for forslaget, skal man ikke regne med, at jeg støtter alle elementer i DF's klima- og energipolitik. F.eks. støtter jeg ikke, at man skal købe et atomkraftværk, som er lukket, og som står i et land, der ikke vil tillade, at det producerer strøm, og have det som svar til danskerne, der så i nogle timer møder en høj elregning, men i de fleste timer og i gennemsnit møder en lavere elregning end det, de tidligere har haft.

Nå, nu til selve lovforslaget. I forhold til lovforslagets del om brint er det afgørende, at der er klarhed om adgangen til vores rørsystemer. Det sikrer vi med lovforslaget, samtidig med at vi tilvejebringer mere agile regler for tilslutning af både brint, biogas og e-metan og de fremtidige teknologier, som måtte komme. Bl.a. giver lovforslaget ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for adgangen til brintsystemet via tilhørende bekendtgørelser, så vi har bedre mulighed for at sikre, at vores regulering kan følge med udviklingen i markedet.

Ud over brintdelen indeholder lovforslaget også en opdatering af lovgivningen på gasforsyningssikkerhedsområdet, så vi får en mere tydelig lovramme for reglerne. Det er vigtigt, at vi i en krisesituation ikke kun er forberedte, men at vi har orden i penaltuset så at sige i forhold til de opgaver, der skal håndteres, og så markedsaktørerne også ved, hvad det er for nogle ansvar, de har.

Derudover skal Danmark ifølge den europæiske gasforordning udpege en certificerende myndighed for nationale lagersystemoperatører. Det er rimelig let i Danmark. Det bliver Forsyningstilsynet, og

vi har jo kun én lagersystemoperatør, så det er en opgave, der er til at overse, men orden skal der være.

Herudover indeholder lovforslaget bestemmelser, der gør det muligt for staten at hjælpe med lagring af grønne energityper. Det kunne f.eks. være, hvis der er et politisk ønske om at anvende undergrunden til lagring af brint eller på et tidspunkt trykluft, hvor der endnu ikke er et modent kommercielt marked.

Til sidst bidrager lovforslaget med at gøre regeringens strategi og arbejdsprogram for pyrolyse til virkelighed. Forslaget implementerer det initiativ fra arbejdsprogrammet om, at der skal indføres et obligatorisk krav fra kommunalbestyrelserne til at fastsætte retningslinjer for, hvor pyrolyseanlæggene kan placeres, og det skal jo ikke misforstås med der, hvor pyrolysen så skal bredes ud. Det her handler om anlæg. Pyrolyseproducenterne får dermed bedre mulighed for at planlægge deres investering i anlæg, og det forventes dermed at gå hurtigere med at få godkendt placering af anlæg i kommunerne, da mulige arealer allerede er udpeget, og det er selvsagt et vigtigt element i at nå de ambitioner, der er med den grønne trepart.

Som afslutning vil jeg gerne takke for den interesse, Tinget i dag har udtrykt for lovforslaget. Jeg ser frem til drøftelser af lovforslaget og behandlingen i udvalget, og som nævnt vil vi understøtte den arbejdsproces, som udvalget fastlægger på bedste vis, og med disse bemærkninger vil jeg anmode om velvillig behandling af lovforslaget.

Kl. 13:10

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Et par af drøftelserne starter allerede nu. Hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:10

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Det er jo, fordi vi i Danmarksdemokraterne er venlige mennesker, der godt kan se på et parti, der har det svært, og så tænke: Der har man da, hvis man bliver kandidat for sådan et parti, brug for som udgangspunkt at få et rygstød og et venligt kollegaklap. Jeg kan jo ikke garantere, at vælgerne – det ser ikke sådan ud, men der er da mulighed for det – vil tilslutte sig og Moderaterne vil rette sig så meget op, at ministeren bliver valgt. Jeg vælger jo at sige, at glasset halvt fyldt.

På samme måde vil jeg sige, at glasset er halvt fyldt, når jeg påpeger problematikken med mange ting. Jeg anerkender også, hvad jeg også snakkede med ministeren om, inden han gik på talerstolen, at der er nogle ting, der hører rigtig godt sammen, men så er der nogle ting, hvor det bare bliver rigtig teknisk, og hvor vi nok har brug for og danskerne nok også har brug for – for de ser jo nok ikke udvalgs møderne – at høre, hvor vi står hver især, og hvad de små hår i suppen, vi alle sammen ser, er. Jeg er faktisk stadig væk tilhænger af at vide mere. Til trods for hvad folk tror om mig, tror jeg ikke, at jeg ved alting selv. Jeg tror, jeg bliver bedre i en dialog. Problemet er, når man har noget, der er så stort, at selv hvis man så gerne ville snakke om alle tingene i et lovforslag som det her, ville vi ikke have tiden til det, på grund af at vi bliver begrænset af taletiden på talerstolen. Så det er en problematik, og jeg hører, at ministeren er villig til at gøre det bedre, også fremadrettet.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 13:11

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg elsker en tilgang til livet, hvor glasset altid er halvt fuldt, så det deler vi jo. Der er jo som nævnt en løbende vurdering af, hvordan vi skal tilrettelægge de lovforslag, vi fremsætter. Jeg er helt med på

den opmærksom på, som man har udtrykt fra Folketinget, i forhold til hvordan vi pakker tingene. Så jeg har noteret mig – hvad vi også vendte herovre i foyeren – at det faktisk allerede har haft indvirkning på de lovforslag, vi behandler i den her sæson, hvor jeg har indskærpet over for mit ministerium, at vi skal begrænse det mest muligt. Så jeg er helt med på intentionen.

Kl. 13:12

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Hr. Peter Kofod.

Kl. 13:12

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Jeg vil bare takke ministeren for at bekræfte, at Dansk Folkeparti og klimaministeren absolut ikke er enige om, hvordan Danmarks klima- og energipolitik skal tilrettelægges. Jeg synes, det er rigtig godt, at vi har en bekræftelse på, at vi ikke er enige om det. Det ville være frygteligt for mig, hvis klimaministeren rendte rundt ude i København og sagde, at Dansk Folkeparti var enige i, hvad der foregår på klimaområdet på Christiansborg. Det havde jeg ikke kunnet bære. Jeg synes, det i hvert fald havde været en tung at bære på.

Det er jo fuldstændig rigtigt, hvad klimaministeren siger, nemlig at vi har nogle helt andre målsætninger og nogle meget større visioner, meget større ambitioner for Danmark på det her område, end det, regeringen har kunnet mande sig op til. Vi tror på forskning, vi tror på innovation, vi tror på, at man har nogle energikilder, som er langt mere stabile og kommer til at udvikle sig helt fantastisk over de kommende år, og vi tror, vores børnebørn vil se tilbage på møder som det her i Folketinget – måske ikke lige præcis på det her forslag, for det her er jo en lille del af noget, vi godt kan leve med – generelt om vores klimapolitik og sige til os: Hvordan i alverden kunne I dog, det store flertal i Folketinget, kaste jer i armene på det her mærkelige klimaprojekt, som regeringen har gang i, og som kommer til at forarme os i fremtiden?

Kl. 13:13

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 13:13

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Ja, jeg kan bekræfte, at både mit parti, jeg selv og regeringen tror på innovation og teknologiuudvikling, og at menneskers kreativitet kan bringe os rigtig gode steder hen. Det, jeg forholder mig til, er Dansk Folkepartis konkrete forslag: Køb et lukket atomkraftværk i Tyskland, som de er ved at pille fra hinanden, som ikke har en elproduktionstilladelse, som ikke kan få lov at producere strøm. Det er det konkrete forslag, Dansk Folkeparti har været fremme med. Hvordan det kan blive til gavn for innovation, udvikling, sikkerhed og lave priser, forstår jeg ikke, og det kan godt være, man kalder det en vision. Jeg synes nærmere, det er en malplaceret utopi.

Kl. 13:14

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ønskes en opfølgende kort bemærkning? Ja.

Kl. 13:14

Peter Kofod (DF):

Meget gerne, ja, for det, klimaministeren tilbyder som alternativ, er nogle kæmpe, kæmpe store infrastrukturprojekter, som kommer til at koste 1.600 mia. kr. Og det er jo ikke mig, der siger det, det er hæderkronede store organisationer, der gør sig kloge på at regne på den slags, som siger, at det her kommer til at koste 1.600 mia. kr. frem til 2050. Det er klimaministerens alternativ. Så kan man altid

pege på sådan nogle partier som Dansk Folkeparti og sige: Nej, hvor er I frygtelige. Sagen er jo, at det er den her regering og den her regerings politik, som kommer til at forarme danskerne dybt på det her område i mange årtier. Det synes jeg sådan set er enormt trist.

Kl. 13:14

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 13:14

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Ja, der er to ting. Jeg glemte at kommentere den tunge rygsæk, som hr. Peter Kofod ikke vil bære rundt på i forhold til at være ansvarlig for regeringens politik. Jeg kan så bekræfte, at der også er en rygsæk, der indeholder det at skulle være talsmand for de synspunkter, som Dansk Folkeparti så har. Jeg har haft en diskusprolaps, og selv uden den, ville jeg ikke kunne bære den rygsæk.

Det er mange penge, ja, men man skal kunne skelne mellem mange penge og dyrt. Noget kan godt kræve mange investeringer, og energiområdet kræver, uanset om det er sort eller grønt, enorme investeringer løbende. Derfor er det ikke noget argument, at der skal investeres mange penge. Det kan man ikke sidestille med, at det er dyrt. De analyser, der ligger, peger på, at i en fremtid, hvor Europa skal genvinde konkurrencekraft – det er fra Draghirapporten – er det investeringer i grøn energi, som er det centrale virkemiddel til at sørge for, at Europa strukturelt kan komme tilbage på et spor, hvor vi får lavere energipriser og øget vores energisikkerhed. Det er den vej, regeringen støtter.

Kl. 13:15

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ikke flere korte bemærkninger tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 118:

Forslag til lov om ændring af strålebeskyttelsesloven. (Radiologisk beredskabsplan og strategier for håndtering af eksisterende bestrålingssituationer m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde).
(Fremsættelse 09.01.2025).

Kl. 13:16

Forhandling

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er fru Lea Wermelin fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:16

(Ordfører)

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Jeg ved ikke, om jeg sådan kan ophidse masserne med min ordførertale i dag, men det skyldes sådan set, at det er et lidt teknisk lovforslag, som vi har med at gøre. Omvendt tror jeg også,

at vi med den situation, vi generelt står i sikkerhedspolitisk, også er optaget af, at vores beredskab og vores parathed til at håndtere forskellige situationer skal være helt på plads. Man kan sige, at det, som det her lovforslag skal hjælpe os med, jo i virkeligheden er, at vi lever op til vores EU-forpligtelser på strålingsbeskyttelsesområdet. Det handler om, at vi gerne vil passe bedst muligt på mennesker og miljø, og konkret betyder det, at Sundhedsstyrelsen skal levere to ting.

For det første en beredskabsplan for radiologiske nødbestrålingssituationer. Det vil sige, at vi er parate, hvis det er sådan, at der sker noget, som involverer radioaktive strålekilder i en akut situation. Og for det andet skal der også leveres nogle strategier for, hvordan myndigheder håndterer lidt mere eksisterende bestrålingssituationer.

Nu er jeg selv bornholmer, så det her med radon er eksempelvis noget, som vi har forholdt os til igennem mange år, og det kunne være et eksempel på en naturlig strålekilde. Så det er der, hvor det ikke haster helt så meget. Man kan sige, at den første del selvfølgelig også er meget relevant i forhold til nogle af de ting, som rykker sig, i forhold til at vi sørger for, at vores myndigheder er klar. Så alt i alt et rigtig fint lovforslag, men også en relativ kort ordførertale.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Vi går videre til Venstre og hr. Christian Friis Bach.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Christian Friis Bach (V):

Tak for det, og tak for ordet. Jeg står her på vegne af hr. Christoffer Aagaard Melson, som er vores sundhedsordfører, da han desværre er forhindret.

Det her er, som den forrige ordfører også sagde, et teknisk lovforslag, der dækker over en række tiltag, vi skal have implementeret i lovgivningen, så vi opfylder EU's strålebeskyttelsesdirektiv. Det er et fornuftigt direktiv, der har til hensigt at sikre, at mennesker og natur udsættes for mindst mulig stråling, for stråling kan være skadeligt. Det kan ødelægge vores dna, det kan give kræft, og derfor skal vi håndtere strålingen i hverdagen, også hvis der skulle ske ulykker, f.eks. transportulykker, hvor der er radioaktivt materiale til stede. Mange af de ting, der står i det her lovforslag, er allerede effektueret. Men der er en række praksisser derude, som vi ligesom bare ikke har fået skrevet ned i noget lovgivning, og derfor må man også sige, at der ikke er så mange nye byrder for hverken myndigheder eller virksomheder i det her lovforslag. Men der er nogle nye ting, som vi skal implementere.

Sundhedsstyrelsen skal sammen med relevante myndigheder skal lave en beredskabsplan for radiologiske nødbestrålingssituationer. Det betyder ikke, at vi i dag ikke har nogen planer, der involverer radioaktivt materiale. Det har vi, men Sundhedsstyrelsen skal nu have en særskilt plan for at håndtere de her situationer. Sundhedsstyrelsen skal også udarbejde konkrete strategier for at håndtere eksisterende stråling med hensyn til beskyttelse. Det gør man sådan set også i bred udstrækning derude, men der kan være ting, der skal præciseres. Aftaler med Trafikstyrelsen om minimering af den kosmiske stråling, som kabinepersonale udsættes for, er noget, man allerede gør. I bygningsreglementet er der allerede radonsikring af boliger, og det har der været sådan siden 1998. Så det er nogle præciseringer for at sikre, at vi kan leve op til EU-direktivet. Der er ingen grund til som borger at blive nervøs, fordi vi behandler det her lovforslag, men vi skal tage stråling alvorligt, og derfor støtter Venstre op om lovforslaget. Jeg skal hilse fra Moderaterne og sige, at de også bakker op om lovforslaget.

Kl. 13:20

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så er det hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:20

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Tak for ordet. Det her er nok noget, vi kommer til at diskutere det meste eftermiddagen – nej, det er et relativt fornuftigt forslag, selv om det stammer fra EU, der siger, at vi ikke har været gode nok til at implementere strålebeskyttelsesdirektivet.

Helt grundlæggende synes vi i Danmarksdemokraterne, at det er fornuftigt, at der udarbejdes beredskabsplaner for radiologiske nødbestrålingssituationer, så der ikke er nogen, der unødigt udsættes for radioaktive stoffer. Det er også fornuftigt, at der etableres strategier for håndteringen af eksisterende beredskabssituationer, så man på forhånd forholder sig til risikoen og håndterer det strukturelt.

Så samlet set tænker jeg egentlig ikke, at der grundlæggende er så meget nyt i forslaget, men ved at præcisere loven skulle vi gerne få øget den samlede systematik med hensyn til strålingsbeskyttelse, hvilket vi i Danmarksdemokraterne finder er ganske fornuftigt. Derfor støtter vi også lovforslaget.

Kl. 13:21

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Jeg kan starte med at sige at vi i SF i den grad også går ind for strålebeskyttelse. Så er det sat på plads.

Europa-Kommissionens bestemmelse om beredskabsplaner giver rigtig god mening. SF bakker derfor også op om lovændringerne, som præciserer Sundhedsstyrelsens forpligtelse til med bidrag fra relevante myndigheder at udarbejde en beredskabsplan for radiologiske nødbestrålingssituationer, så befolkningens udsættelse for radioaktive stoffer minimeres.

Vi bakker op om, at Sundhedsstyrelsen forpligtes til at samarbejde med relevante myndigheder, at udarbejde strategier for, hvordan eksisterende bestrålingssituationer kan håndteres, så befolkningens udsættelse for radioaktive stoffer minimeres. Jeg noterer mig også, at ingen af de mange hørte interessenter har bemærkninger til forslaget, ud over at enkelte gerne vil inddrages i implementeringen, og det imødekommer ministeren også i høringsnotatet.

Så SF støtter forslaget, og jeg skulle hilse fra De Radikale og sige, at de også støtter forslaget.

Kl. 13:22

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren fra Socialistisk Folkeparti. Så går vi videre til fru Louise Brown fra Liberal Alliance.

Kl. 13:23

(Ordfører)

Louise Brown (LA):

Tak, formand. Det her lovforslag forpligter, som vi allerede har hørt et par gange nu, Sundhedsstyrelsen til at udarbejde en beredskabsplan for radiologiske nødsituationer med input fra relevante myndigheder. Formålet er at minimere befolkningens eksponering for radioaktive stoffer i tilfælde af hændelser som brand, eksplosio-

ner eller ulykker med radioaktive kilder, hvilket jo giver rigtig god mening.

Derudover skal Sundhedsstyrelsen i samarbejde med andre myndigheder udvikle strategier for håndtering af eksisterende bestrålingssituationer, f.eks. eksponering fra naturlige strålekilder som radon eller kosmisk stråling. Og endelig indeholder lovforslaget en justering for at sikre korrekt implementering af EU-strålebeskyttelsesdirektivet. Det er primært ændringer, der allerede afspejles i gældende praksis. Og så er det vist ridset op.

Liberal Alliance stemmer for det her lovforslag.

Kl. 13:23

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til Liberal Alliance. Der er hilst fra Moderaterne, så vi går videre til Det Konservative Folkeparti med hr. Per Larsen.

Kl. 13:24

(Ordfører)

Per Larsen (KF):

Tak for det, formand. Lovforslaget her bygger jo på en åbningsskrivelse fra Europa-Kommissionen, der har rykket for, at lovgivningen bliver opdateret tilfredsstillende, og det må vi jo se at efterleve.

Vi kan konstatere, at der er bred opbakning blandt høringsparterne, altså dem, der jo skal håndtere strålebeskyttelseslovgivningen. Medicoindustrien og Danske Regioner har afgivet bemærkninger vedrørende den radiologiske beredskabsplan for en nødbestrålingssituationer, som Sundhedsstyrelsen med lovforslaget forpligtes til at udarbejde. Medicoindustrien stiller sig til rådighed for udarbejdelse af den radiologiske beredskabsplan og opfordrer desuden til, at den radiologiske beredskabsplan sammentænkes og koordineres med Lægemiddelstyrelsen i det omfang, det er relevant.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at alle relevante myndigheder, organisationer m.v. vil blive inddraget i udarbejdelsen af den radiologiske beredskabsplan for nødbestrålingssituationer.

Vi Konservative kommer selvfølgelig til at stemme for forslaget.

Kl. 13:25

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så skal vi til Enhedslisten med hr. Peder Hvelplund.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, formand. Jamen som det allerede er nævnt, er det her med baggrund i, at der er kommet en åbningsskrivelse fra EU, som påpeger, at der er en række bestemmelser, der ikke er føjet ind i lovgivningen. Dermed lever vi ikke op til EU's strålebeskyttelsesdirektiv, og vi synes fra Enhedslistens side, at det er vældig fornuftigt, at vi nu får rettet op på det og får det indskrevet. Som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget og høringssvarene, er det ikke noget, der har de store konsekvenser. Det er noget, der i forvejen er implementeret, men nu får vi det også skrevet ind i lovgivningen.

Så Enhedslisten bakker op om lovforslaget. Man fristes jo næsten til at sige, at det her er et strålende lovforslag, men det ville dog nok være for plat, så det vil jeg naturligvis afholde mig fra. Men Enhedslisten bakker op om forslaget.

Kl. 13:26

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Peter Kofod som ordfører for Dansk Folkeparti.

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det. I dag behandler vi L 118, som kommer på baggrund af en åbningsskrivelse fra Europa-Kommissionen. Lad starte med at sige, at det selvfølgelig er afgørende, at Danmark har en stærk og ansvarlig lovgivning, når det kommer til strålebeskyttelsesområdet. Når det gælder sundhed og sikkerhed for vores borgere, skal vi selvfølgelig aldrig gå på kompromis. Lovforslaget indeholder ændringer, som bringer dansk lovgivning i overensstemmelse med EU's strålebeskyttelsesdirektiv. Konkret drejer det sig bl.a. om en pligt for Sundhedsstyrelsen til at udarbejde en radiologisk beredskabsplan, så vi bedre kan håndtere nødsituationer, hvor der er risiko for radioaktiv bestråling. Dertil kommer krav om strategier for langvarige bestrålingssituationer, eksempelvis i forhold til radon i boliger, og det afhænger jo så af en række forhold, hvor eksponeret man måtte være der.

I Dansk Folkeparti bakker vi helt naturligt op om, at vi sikrer den nødvendige beskyttelse af borgerne – selvfølgelig – men jeg synes sådan set også, at vi har nogle udmærkede regler i forvejen. Danske myndigheder er generelt rigtig dygtige til at have styr på forholdsreglerne. Jeg vil derfor også benytte lejligheden til at påpege det, som jeg synes er et principielt problem, men noget, som vi ser alt for ofte: Endnu en gang står vi her i Folketinget og diskuterer en eller anden lovændring, ikke fordi vi selv har besluttet den, ikke fordi der nødvendigvis var et behov for den, men ene og alene fordi Europa-Kommissionen har sendt en skrivelse. De eksisterende regler er jo hverken uansvarlige eller dårlige, de er ganske udmærkede, og det er grundlæggende forkert, at vores nationale parlament – et rigtigt parlament – i stigende grad bliver dikteret, hvad det er, vi skal gøre, mene, sige og foretage os af Bruxelles og Strasbourg.

Vi mener i vores parti, at det danske Folketing selv kan og skal bestemme, hvordan vi beskytter vores borgere. Vi ønsker ikke et Danmark, hvor vores sundheds- og beredskabspolitik styres af EU. Det er totalt absurd, at EU har vokset sig til at blive et bureaukratisk monster, som også lige præcis skal mene noget på det her område. Det er for at sige det rent ud ganske overflødigt. I udgangspunktet synes vi ikke, at de nuværende regler er dårlige. Vi føler os ikke forpligtet til at vedtage endnu mere udmøntning af EU-direktiver eller anden lovgivning fra EU, og derfor vil vi i løbet af udvalgsbehandlingen forholde os endeligt til, hvordan vi kommer til at stille os til det her lovforslag. Tak for ordet, formand.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger. Radikale Venstre er der hilst fra, og ordføreren for Alternativet ser jeg ikke i salen. Jo, søreme, ordføreren står lige der. Værsgo.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Helene Brydesholt (ALT):

Tak skal du have. Jeg vil gøre det ganske kort. I Alternativet bakker vi op om dette lovforslag, som har til formål at implementere en række bestemmelser fra EU's strålebeskyttelsesdirektiv i den danske lovgivning. Det er afgørende, at vi lever op til vores forpligtelser på området, så vi sikrer bedst mulig beskyttelse af arbejdstagere, patienter og borgere generelt og naturligvis også vores dyr og vores miljø mod de potentielle skader fra ioniserende stråling. Tak for ordet.

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Det var godt, at jeg ikke fik overset ordføreren. Tak til fru Helene Brydensholt. Så er det indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 13:29 Jeg foreslår, at forslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.
Det er vedtaget.

Kl. 13:29

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det, formand. Jeg skal vedstå, at det er et relativt teknisk lovforslag, som vi behandler her i salen i dag. Men formålet, selv om lovforslaget er meget teknisk, er jo sådan set ret simpelt, nemlig at vi skal sikre, at Danmark lever op til sine EU-forpligtelser på strålebeskyttelsesområdet, så mennesker og miljø udsættes for mindst mulig stråling. I store træk efterlever vi allerede i Danmark EU's strålebeskyttelsesdirektiv i dag. Det synes jeg er vigtigt at slå fast. Nu handler det om at få de sidste elementer helt på plads, og derfor er jeg også glad for den brede opbakning til forslaget. Der er jo tale om et lovforslag, som mest af alt stadfæster, hvad der allerede i dag er gældende praksis. Men derudover indeholder lovforslaget to nye elementer.

For det første lægger vi op til at skrive ind i loven, at Sundhedsstyrelsen sammen med andre myndigheder skal lave en beredskabsplan for radiologiske nødbestrålingssituationer. Og hvad er så en radiologisk nødbestrålingssituation? Det er f.eks., hvis der sker brand, oversvømmelse eller transportuheld, der involverer kraftige radioaktive strålekilder hos virksomheder eller offentlige sygehuse. Sådanne strålekilder kan f.eks. være anlæg, der bliver brugt til at sterilisere hospitalsudstyr, og det kan være udstyr på nuklearmedicinske afdelinger eller atomkraftbrændselstransporter. Der forholder Sundhedsstyrelsen sig, i øvrigt i et tæt samarbejde med andre relevante myndigheder, naturligvis allerede i dag til, hvordan nødbestrålingssituationer skal håndteres. Så lovændringen består altså i, at vi nu specifikt skriver ind i lovgivningen, at Sundhedsstyrelsen skal udarbejde en særskilt plan på et fysisk stykke papir.

For det andet skriver vi ind i loven, at Sundhedsstyrelsen skal udarbejde strategier for, hvordan myndigheder bør håndtere såkaldte eksisterende bestrålingssituationer. Og hvad er så en eksisterende bestrålingssituation? En eksisterende bestrålingssituation er eksempelvis noget, der ikke kræver hasteforanstaltninger, f.eks. når strålingen stammer fra en naturlig kilde. Naturlige strålekilder er f.eks. radon i bygninger, radioaktive byggematerialer eller kosmisk stråling. Sundhedsstyrelsen og andre relevante myndigheder samarbejder allerede i dag i høj grad om at håndtere sådanne situationer.

For eksempel har Sundhedsstyrelsen en samarbejdsaftale med Trafikstyrelsen om, hvordan vi sikrer, at kabinepersonale udsættes for mindst mulig kosmisk stråling, hvilket også tidligere blev nævnt som eksempel af en ordfører. Vi har også regler i vores bygningsreglement for radonsikring af boliger, og det er jo bare et af flere eksempler på, at styrelsen allerede i dag i vid udstrækning udfører flere af de opgaver, som vi nu altså også formelt via lovgivningen forpligter dem til at forholde sig til.

Afslutningsvis vil jeg bare bemærke, at den kommende implementering af lovforslaget selvfølgelig vil ske i tæt dialog med relevante myndigheder og parter. Der er allerede i høringsperioden flere parter, der har stillet sig til rådighed for sparring, og det synes jeg kun er positivt, for vi har brug for de aktører, som arbejder med det radiologiske område i praksis i dagligdagen. Jeg står naturligvis til rådighed for spørgsmål fra udvalget i den videre udvalgsbehandling, men jeg skal i hvert fald herfra sige tak for den brede opbakning.

Kl. 13:33

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Så tak til ministeren, og dermed er forhandlingen sluttet.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 65: Forslag til folketingsbeslutning om at undersøge, hvordan man kan tildele ambulancebehandlere og paramedicinere forbeholdte virksomhedsområder.

Af Mike Villa Fonseca (UFG), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Louise Brown (LA) og Per Larsen (KF).
(Fremsættelse 15.11.2024).

Kl. 13:33

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Mike Villa Fonseca, ønsker at give en begrundelse for forslaget. Værsgo.

Kl. 13:34

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det, formand, og tak til Folketingets partier og medlemmer for, at vi i dag behandler beslutningsforslaget B 65. Det handler om at styrke den præhospitale indsats og aflaste vores pressede sundhedsvæsen. Ambulancefolkene er de første, der møder borgerne i akutte situationer. Hvis vi udnytter deres kompetencer fuldt ud, vil vi formentlig kunne redde flere menneskeliv, mindske lidelser og forkorte sygdomsforløb eller forebygge unødvendige indlæggelser. Problemet er, at lovgivningen sætter for snævre grænser for deres indsats, samt at vi ikke for alvor er klar over behandlernes kompetencer. En ambulancebehandler har en 4 år og 7 måneder lang uddannelse bag sig. Efter 3 år i aktiv tjeneste kan vedkommende videreuddanne sig til paramediciner. Denne uddannelse var yderligere et års tid. Vi taler altså om en uddannelsestid for paramedicinere, som nærmer sig en lægeuddannelse, og for ambulancebehandlere er den på niveau med en sygeplejerskeuddannelse.

Reglerne for, hvad en ambulanceredder må, når vedkommende står i den akutte situation med en patient, er imidlertid usammenhængende. De varierer fra landsdel til landsdel. Med andre ord er der ulighed i sundhedsvæsenet. Ambulancebehandlere og paramedicinere uddannes ens, men de udnyttes forskelligt i regionerne. Vi skal have ensartede regler for ambulancepersonalet og bør i højere grad have mulighed for, at de kan starte, udføre samt afslutte behandlingen. Hvis vi udnytter deres kompetencer bedre, vil vi sikre, at vi behandler patienterne hurtigere og mere effektivt, reducerer presset på vores hospitaler, mindsker bureaukratiet i sundhedssektoren og får en national præhospital standard. Selv om ministeren i et skriftligt svar har oplyst, at betegnelsen avanceret paramediciner ikke eksisterer, siger min erfaring som sygeplejerske i en akutmodtagelsen mig noget andet. Vi har et super kompetent præhospitalt udrykningsmandskab, som vi ikke udnytter godt nok.

Med dette forslag har vi mulighed for at tage et vigtigt skridt mod et mere effektivt og sammenhængende sundhedsvæsen. Vi skal give vores dygtige fagfolk de rammer, der gør det muligt at sætte patienten i centrum. Vi opfordrer derfor Folketinget til at støtte forslaget til gavn for borgerne. Vi ser frem til debatten. Tak for ordet, formand.

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Selv tak.

Nu er forhandlingen åbnet, og den første, der får ordet, er indenrigs og sundhedsministeren. Værsgo.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for ordet. Med beslutningsforslaget her foreslås det at undersøge, om ambulancebehandlere og paramedicinere skal have forbeholdt virksomhedsområde af hensyn til bl.a. hurtig behandling og aflastning af sundhedspersonalet. Lad mig starte med at slå fast, at ambulancebehandlere og paramedicinere jo i dag gør en helt afgørende forskel, ikke mindst for mennesker i krisesituationer. De er i den grad nogle af hverdagens helte for de mennesker, som de hver dag døgnnet rundt året rundt hjælper. Og i nogle situationer er det deres indsats, der ganske enkelt er forskellen imellem liv eller død.

Derfor synes jeg jo også som indenrigs- og sundhedsminister, at det er afgørende og vigtigt, at de har de rette rammer for deres arbejde. Hensynet til bl.a. hurtig behandling og aflastning af sundhedspersonalet, som forslagsstillerne angiver som baggrund for forslaget, er jo noget, som vi vægter højt fra regeringens side, og for regeringen er det samtidig også afgørende, at de tiltag, vi sætter i værk, også er nødvendige, og at de løser reelle problemer. Vi må derfor også holde fast i det klare udgangspunkt, som Folketinget også almindeligvis lægger til grund, nemlig udgangspunktet om, at vi i Danmark tildeler forbeholdte virksomhedsområder ud fra et reelt behov af hensyn til patientsikkerheden. Det var tilfældet, da vi i Folketinget sidste år gav sygeplejerskerne et forbeholdt virksomhedsområde og udvidede jordemødrenes. Det gav mening. Og nu har Styrelsen for Patientsikkerhed også undersøgt, om det er tilfældet for ambulancebehandlere og paramedicinere.

Ambulancepersonalet er jo ofte de første, som reagerer på nødsituationer og yder livreddende hjælp. De står ofte over for situationer, hvor tid ganske enkelt er af helt afgørende betydning, og derfor er systemet også allerede i dag indrettet på den måde, at ambulancebehandlere og paramedicinere kan få den nødvendige fleksibilitet til at udføre livreddende arbejde hurtigt og på eget initiativ, også vel at mærke, og det er vigtigt, hvor der er tale om opgaver, der er forbeholdt læger at udføre. Det er nemlig helt almindelig praksis i vores sundhedsvæsen, at ambulancepersonalet udfører lægeforbeholdte opgaver – det er det, der hedder som medhjælp – bl.a. igennem såkaldte rammedelegationer udarbejdet af læger i akutberedskaberne. Med delegationen bliver der fastlagt en ramme for, hvornår lægeforbeholdte opgaver kan varetages af ambulancepersonalet, vel at mærke uden behov for at kontakte lægen og fortsat på lægens ansvar. Lægen skal derfor oftest kun kontaktes, hvis det er en opgave, der rækker ud over rammen for delegationen, og dermed hvor det på forhånd er vurderet, at det er nødvendigt at få en læges konkrete vurdering i spil.

Delegationen frigiver altså lægens ressourcer til andre opgaver, samtidig med at lægens faglige vurderinger og ansvar fastholdes, hvor det er nødvendigt. Derfor har Styrelsen for Patientsikkerhed også vurderet, at der ikke er et patientsikkerhedsmæssigt behov for at give ambulancebehandlere og paramedicinere forbeholdte virksomhedsområder, og styrelsen har heller ikke fundet udfordringer for patienternes sikkerhed ved brug af de nuværende delegationer i vores akutberedskab. Så det er altså ikke af hensyn til patienterne eller personalets fleksibilitet, der ellers anføres som begrundelse, at der er et behov for at indføre forbeholdt virksomhedsområde til ambulancebehandlere og paramedicinere.

Kl. 13:36

Samtidig kan man måske også i al stilfærdighed bemærke, at forslagsstillerne med beslutningsforslaget heller ikke har anvist nogen finansiering til en sådan ordning, hvis det var, man altså imod det, som Styrelsen for Patientsikkerhed har undersøgt, agtede alligevel at indføre en sådan ordning, også selv om der jo med ret stor sandsynlighed vil være økonomiske omkostninger forbundet med det. Det så vi også ved tildeling og udvidelse af forbeholdt virksomhedsområde til sygeplejersker og jordemødre. Det var der også nogle økonomiske omkostninger forbundet med. Så det er jo sådan lidt en gratis omgang at komme med forslag her i Folketingssalen, som man så samtidig glemmer at finansiere.

Så jeg må helt enkelt konkludere, at når der ikke er et patientsikkerhedsmæssigt behov for at give ambulancebehandlere og paramedicinere forbeholdt virksomhedsområde, når styrelsen i øvrigt også har undersøgt det, og når forslagsstillerne heller ikke har fundet finansiering til deres forslag, så kan regeringen af flere forskellige årsager ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 13:41

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er en kort bemærkning fra fru Louise Brown fra Liberal Alliance.

Kl. 13:41

Louise Brown (LA):

Tak for det. Og tak til ministeren for talen. Når nu ministeren og regeringen er optaget af – det er alle partier jo i grunden – at få så effektivt et sundhedsvæsen som overhovedet muligt, og der netop også er indgået en aftale, hvor man gerne vil holde patienterne ude af hospitalsvæsenet i det omfang, at det er sikkert og ikke er sundhedsskadeligt, så forstår jeg ikke, hvordan det kan være, at man ikke vil være med til at kigge på det her, når nu vi ved, at ambulanceførerne ikke kan få lov til at sige nej til at tage en patient med på hospitalet, hvis patienten ønsker at komme på hospitalet. For mig at se er det spild af vores ressourcer, som i forvejen er trængte på det præhospitale område. Hvad tænker ministeren om det?

Kl. 13:42

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 13:42

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det er i hvert fald ikke korrekt, at vi ikke vil være med til at kigge på det. For som jeg også sagde i min tale, har Styrelsen for Patientsikkerhed faktisk allerede undersøgt det og dermed også kigget på det. Styrelsen for Patientsikkerhed har foretaget den nødvendige undersøgelse, og de vurderer ikke, at der ud fra en patientsikkerhedsmæssig vinkel er behov for at tildele forbeholdte virksomhedsområder til ambulancebehandlere og paramedicinere. Det er den ene del.

Den anden del er – for det er jeg selv rigtig meget optaget af – hvordan vi sikrer, at vi har den fornødne fleksibilitet imellem de forskellige faggrupper i vores sundhedsvæsen. Det er derfor, jeg i dag også redegør for alle de muligheder, der er i dag for eksempelvis at udføre forskellige former for behandlinger via rammedelegation, hvor det fortsat sker på lægens ansvar.

Så det her er jo en ordning, hvor der er en vid adgang til fleksibilitet, men hvor vi også samtidig siger, at på de områder, hvor landets øverste sundhedsmyndighed har vurderet at det altså er nødvendigt at kontakte en læge, holder vi så fast i, at man skal kontakte en læge der. Med ellers frigør vi jo lægernes tid, fordi man har vide muligheder og rammer for det. Men at vi ikke vil kigge på det, er i hvert fald ikke korrekt, for det har vi sådan set allerede haft styrelsen til at gøre.

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Fru Louise Brown.

Kl. 13:43

Men det var også en anledning for Robusthedskommissionen til at pege på spørgsmålet: Hvor kan vi egentlig bruge kompetencerne mere fleksibelt til gavn for patienterne, men også til gavn for arbejdspresset i sundhedsvæsenet? Er der ikke et behov for, at vi med baggrund i de her ønsker fra eksempelvis ambulancebehandlerne prøver at kigge ind i det arbejde igen og sige: Kan vi gøre det lidt bedre?

Kl. 13:46

Louise Brown (LA):

Tak. Vil det sige, at ministeren ikke har tiltro til, at ambulanceredderne og paramedicinerne kan vurdere, at det i et givent tilfælde ikke er nødvendigt at bringe en patient ind på hospitalet, og at de derfor kan sige nej til at tage patienten med? Det må de så ikke. De skal tage patienten med ind på hospitalet, hvis patienten insisterer på det. Der er eksempler på, at pårørende er kørt bag ambulancen i deres egen bil, men patienten har insisteret på at komme med ambulancen ind til hospitalet, og redderne har ikke lov til at afvise patienten.

Er det ikke spild af vores ressourcer? Har ministeren ikke tiltro til, at når en redder foretager den vurdering og siger, at det ikke er nødvendigt, at patienten kører med ind, så passer det også?

Kl. 13:44

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 13:44

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

For det første synes jeg, det er forkert at opstille en eller anden præmis om, at jeg som landets indenrigs- og sundhedsminister ikke skulle have tiltro til vores ambulancebehandlere og paramedicinere. Som jeg startede med at sige, er det her i den grad nogle af hverdagens helte. Det er dem, der er med til at gøre forskellen mellem liv og død. Jeg har kæmpestor respekt for deres arbejde.

Betyder det så, at man aldrig vil kunne finde eksempler på nogle forskellige uhensigtsmæssige situationer eller andet? Nej, det kan man helt sikkert godt finde. Men hvis vi snakker om at indføre et såkaldt forbeholdt virksomhedsområde, skal det jo være, fordi vi løser et reelt problem. Og det er det, Styrelsen for Patientsikkerhed har undersøgt.

Nu er det jo heller ikke sådan, at vores ambulancer i sundhedsvæsenet udfører en form for taxakørsel, hvor man, hvis bare man selv insisterer på at komme på sygehuset, kan blive kørt af sted. Det findes der jo også nogle rammer og regler for. Er der nogle konkrete eksempler på, at de ikke fungerer hensigtsmæssigt, synes jeg, man skal sørge for at løse dem konkret. Men svaret er altså bare ikke det, som forslagsstillerne kommer med i dag, og som så i øvrigt også er underfinansieret.

Kl. 13:45

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:45

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak for de fine ord omkring ambulancebehandlere og paramedicinere. Dem deler jeg, så det behøver jeg jo så ikke at sige noget om.

Jeg kunne også godt se det her ønske fra ambulancebehandlerne og paramedicinerne som et råb om at få anerkendelse. Jeg kan også få øje på rigtig mange andre faggrupper i sundhedssektoren, som i virkeligheden siger det samme: Kan vi ikke få et forbeholdt virksomhedsområde, så det ikke er lægerne, der skal bestemme, hvad jeg må, eller sygeplejerskerne, der skal bestemme, hvad jeg må, eller andre, der skal bestemme, hvad jeg må? Det er jo en ærgerlig diskussion, for egentlig er der for meget arbejde til for få mennesker i udgangspunktet. Så alle burde i virkeligheden være glade for at slippe for noget undervejs.

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 13:46

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Jeg er helt enig i, at der ofte er en sammenhæng mellem ønsket om at få anerkendelse og forslaget om at indføre et forbeholdt virksomhedsområde. Det forstår jeg sådan set godt til fulde. Jeg mener bare også, at vi som Folketinget er nødt til at holde fast i, at det at tildele forbeholdte virksomhedsområder ikke er noget, vi gør for at uddele anerkendelse. Det er noget, vi giver, hvis der er et konkret patientsikkerhedsmæssigt behov. Det er det, styrelsen har kigget ned i her og sagt: Nej, det er der ikke. For det fungerer sådan set i dag godt ved, at der er vide rammer for, at du kan foretage en række opgaver på en rammedelegation og dermed også på vegne af en læge, som så i sidste ende fortsat har ansvaret. Det er jo den fleksibilitet, mest mulig fleksibilitet, vi har behov for inden for nogle trygge og sikre rammer for patienterne og dermed for patientsikkerheden.

Så er jeg helt enig med spørgeren i, at Robusthedskommissionen også er kommet med en række gode anbefalinger, som vi i øvrigt i vidt omfang også allerede har taget til os og er i fuld gang med at implementere. Det synes jeg også vores tidligere lovforslag, for så vidt angår sygeplejerskerne og jordemødrene, er et glimrende eksempel på. Vi kommer jo også til at tage yderligere initiativer.

Kl. 13:47

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:47

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg oplevede også sygeplejerskernes ønske om forbeholdt virksomhedsområde som ønsket om at få en anerkendelse af, at de i forvejen gik rundt og gjorde en hel masse, som lægerne havde ansvaret for, men hvor de rent praktisk og fagligt jo havde opgaven. Så spørgsmålet er sådan set også bare, om man kunne forestille sig, at ministeren selv eller måske Sundhedsstyrelsen ligesom kunne generere, at vi viderefører den her drøftelse af, hvordan vi kan udvikle kompetencer, og hvordan vi kan sikre mere fleksibilitet med henblik på både anerkendelse af personale, men også af hensyn til patienterne, som jo ville have gavn af fleksibiliteten.

Kl. 13:48

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 13:48

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Jeg tror, at jeg roligt kan bekræfte, at hele diskussionen om, hvordan vi fortsat er med til at indrette og skabe et sundhedsvæsen, hvor vi bruger ressourcerne bedst muligt, og hvor vi sørger for, at man som personale også har gode muligheder for at kunne udvikle og bruge sine kompetencer bedst muligt, hvor der er størst mulig fleksibilitet inden for rammerne og med hensyn til patientsikkerheden, er en diskussion, vi aldrig nogen sinde bliver færdige med. Vi tager jo på en lang række områder i de her år, synes jeg, nogle afgørende

skridt, også i forhold til at sikre et mere robust og fremtidssikret sundhedsvæsen, men det er en dagsorden, vi altid, synes jeg, skal være optaget af.

Kl. 13:51

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Hr. Mike Villa Fonseca, uden for grupperne.

Kl. 13:49

Kl. 13:49

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det, formand. Og tak til ministeren for en rigtig fin tale. Jeg vil citere fra ministeren og aftalepartierne »Aftale om sundhedsreform 2024«, hvor der på side 20 står:

»Det skal samtidig give mulighed for at forebygge unødige sygehusindlæggelser fx ved i højere grad at sammentænke den præhospitale indsats og akutsygeplejen og modvirke kassetænkning.«

Så kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren lidt uddybende til det, for vi mener jo, at forslaget kan mindske presset på hospitalerne ved at afslutte flere behandlinger, bl.a. præhospitale. Hvordan tænker ministeren så vi i stedet kunne foreslå samme effekt i forbindelse med den præhospitale indsats? Tak.

Kl. 13:49

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 13:49

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det er jo netop det, vi tager en lang række af initiativer til med sundhedsreformen – så vi kan sikre, at langt mere behandling ikke skal foregå inde på sygehusene, men kan foregå ude nært og tæt på borgeren, ofte også i en række områder helt hjemme i borgerens eget hjem. Det er jo i det lys, man skal se bl.a. nogle af de mere strukturelle forandringer, men også det faktum, at vi jo nu bl.a. indfører hjemmebehandlingsteams, sådan at vi eksempelvis kan bruge paramedicinere eller andre til at gå ud og yde noget behandling ude i hjemmet, i stedet for at man skal ind på sygehuset som patient.

Så det tager vi jo en række initiativer til – hvor vi synes, det er vigtigt også at tænke ressourcerne sammen, for her handler det jo også om eksempelvis at sørge for, at vi også bringer akutsygeplejerskernes kompetencer bedst muligt i spil såvel som ambulancebehandlernes og paramedicineres, altså i det hele taget tænke vores præhospitale indsats på en måde, hvor vi også sikrer, at meget mere kan foregå tættere og nært på den enkelte borger.

Kl. 13:51

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Hr. Mike Villa Fonseca.

Kl. 13:51

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det. Anerkender ministeren, at der er forskel i landet i forhold til rammedelegationer i de forskellige regioner? Mener ministeren ikke, at det er en udfordring, hvis der er ambulancebehandlere i en region og en anden region, som ikke har samme rammedelegation? Er det ikke ulighed, hvis man kan blive mødt af en ambulancebehandler et sted i landet og så møde en anden et andet sted i landet, som kan noget mere eller må noget mere, fordi der er en læge, der nødvendigvis har sat en anden rammedelegation? Tak.

Kl. 13:51

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det er allerede sådan i vores lovgivning i dag, at der er indlagt den nødvendige fleksibilitet i forhold til muligheden for at kunne delegere forbeholdt virksomhed til en medhjælp. Til gengæld er det jo den enkelte ledelse, som har retten til at lede og fordele arbejdet. Og der har jeg jo sådan set stor tiltro til, at ledelsen i akutberedskaberne også er optaget af at sikre størst mulig fleksibilitet og i øvrigt også den bedst mulige ressourcefordeling uden at gå på kompromis med patientsikkerheden der, hvor der er behov for en lægefaglig vurdering og et lægefagligt ansvar.

Kl. 13:52

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 13:52

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Jeg vil også starte med at sige, at jeg fuldt ud deler den ros, som ministeren nævnte i forhold til både ambulancebehandlere og paramedicinere. De udgør en særdeles vigtig del af vores præhospitale indsats.

Jeg vil sige noget lidt i forlængelse af det, som både hr. Mike Villa Fonseca og fru Kirsten Normann Andersen har nævnt. Altså, der er både behovet for, at vi får set på opgavefordelingen i sundhedsvæsenet, så vi sikrer, at opgaverne kan løses der, hvor kompetencerne er til det, men også netop, som hr. Mike Villa Fonseca er inde på, det med, at argumentet med, at der i dag kan foretages rammedelegation, jo i virkeligheden også godt ville kunne bruges som argument for, at man skulle lave et forbeholdt virksomhedsområde. Man kunne sige, at der allerede i dag i et stort omfang foregår rammedelegationer, så hvis der er gode sundhedsfaglige begrundelser for det, så lad os få de kompetencer, man lægger ud nogle steder, men måske ikke gør andre steder, taget ind og bruge det som en del af et forbeholdt virksomhedsområde.

Kl. 13:53

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 13:53

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

I forlængelse af det, jeg svarede før, vil jeg sige, at i og med at systemet er indrettet sådan, at vi giver fleksibiliteten fra lovgivernes side, men at det er den enkelte ledelse, der har ansvaret for at lede og tilrettelægge og fordele arbejdet, så vil der unægtelig altid være forskel, fordi ledelser ikke altid beslutter det samme på enhver afdeling ethvert sted rundt om i landet. Er der nogle steder, hvor man så i virkeligheden burde lade sig inspirere noget mere af nogle andre, som har gjort nogle gode erfaringer? Det er jeg helt sikker på at der vil være behov for. Det synes jeg da kun at man skal være med til at understøtte og sikre udbredelse af, i forhold til de steder, hvor man gør nogle ting rigtig, rigtig godt.

Ordføreren efterlyser også, at vi ser på opgavefordelingen i vores sundhedsvæsen. Der vil jeg sige, at det har vi sådan set været nogle der har brugt rigtig, rigtig lang tid på at gøre igennem en længere periode. Det er ikke mindst resultatet med sundhedsreformen et meget godt og et meget tydeligt eksempel på, for der forholder vi os jo til opgavefordelingen bredt i hele vores sundhedsvæsen med henblik på at kunne sikre, at vi skal skabe et meget mere nært sundhedsvæsen tættere på borgerne, hvor langt flere opgaver i vores sundhedsvæsen skal foregå ude tæt på borgerne eller i borgernes eget hjem, frem for at man nogle gange måske skal en tur ud på landevejen og ind til

en undersøgelse eller kontrol på et ambulatorie, som i virkeligheden kunne have været foretaget ved eksempelvis egen læge.

Kl. 13:54

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:54

Peder Hvelplund (EL):

Men nu er ministeren udmærket klar over, at de drøftelser havde Enhedslisten meget gerne deltaget i, men det var jo ministerens valg, at Enhedslisten ikke fortsat skulle deltage i de drøftelser. Så er det jo lidt svært at blive skudt i skoene, at man så ikke kan bidrage der.

Men jeg vil bare gerne igen sige, at når der foregår en rammedelegation, er det jo, fordi der derude hos ambulancebehandlere og paramedicinere ligger nogle faglige kompetencer og de jo er ens. Altså, det er jo derfor, man kan lave en rammedelegation. Det er jo, fordi de faglige kompetencer ligger der. Derfor mener jeg bare, at det godt kunne være et argument for at sige: Jamen så lad os lave det som et forbeholdt virksomhedsområde, fordi kompetencerne jo er der. Det er ikke afhængigt af, hvilken region man arbejder i.

Kl. 13:55

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 13:55

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Som punkt 1 vil jeg sige, at det glæder mig, hvis jeg kan tage det som et udtryk for, at Enhedslisten kan støtte hele sundhedsreformen. Den bliver der jo rig lejlighed for at vise sin opbakning til med den lovbehandling, vi også skal i gang med. Det var en regibemærkning.

Men i relation til de muligheder, der er for at kunne lave og arbejde inden for rammedelegationer, er der jo sådan set i dag forskellige muligheder for at iværksætte forskellige former for lægeforbeholdte procedurer og behandlinger på eget initiativ inden for den lovgivningsmæssige ramme. Men det er klart, at det er på det ledelsesmæssige ansvar, fordi lægen jo beholder ansvaret i sidste ende, også selv om man som paramediciner eller ambulancebehandler ikke behøver telefonisk at kontakte en læge på sygehuset. Dermed er der jo også muligheder for, at vi kan bruge fleksibiliteten bedst muligt, i forhold til at også lægeforbeholdte opgaver kan varetages og bliver udført fantastisk af bl.a. vores ambulancepersonale.

Kl. 13:56

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Nu går vi i gang med ordførerrækken, og den første ordfører er fru Lea Wermelin fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:56

(Ordfører)

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Jeg synes egentlig, debatten meget godt har illustreret, at der her i salen og blandt partierne er en kæmpe stor anerkendelse af lige præcis den indsats, som vores ambulancebehandlere og paramedicinere leverer hver eneste dag, som også gør det trygt at være dansker, og man ved, at hvis man står i en krisesituation, er der også nogle, som løfter den opgave dygtigt og også har kompetencerne til at gøre det. Det var jo også meget klart det, som vi hørte ministeren understrege i sin tale.

Derfor kan det jo også være godt nogle gange netop at få sat fokus på noget og få stillet de rigtige spørgsmål, og det er jo så det, som en række ordførere her har gjort, altså ved at spørge, om der ville være behov for, at man ændrer noget her, sådan at man kan

løfte den opgave, man har. Det har Styrelsen for Patientsikkerhed så kigget på, men har jo samtidig også fundet frem til, at der er den fleksibilitet, som er nødvendig, allerede i dag i forhold til at håndtere nødsituationer og give den livreddende hjælp, som der er behov for.

Fra Socialdemokratiets side er det klart, at der er to hensyn her. Det første og vigtigste er patientsikkerheden, og det andet er jo, at det hænger tæt sammen med, at der netop også er mulighed for at udføre det arbejde, som man gerne vil levere, og som man har fagligheden til. Det vil sige, at på baggrund af den vurdering, som styrelsen har lavet, kan vi ikke støtte beslutningsforslaget, om end vi er meget enige i intentionen om, at der skal leveres så godt et akutberedskab i Danmark.

Så har jeg også lovet at hilse fra Radikale og sige, at de heller ikke bakker op om beslutningsforslaget.

Kl. 13:58

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Hr. Mike Villa Fonseca, uden for grupperne.

Kl. 13:58

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det, og tak til fru Lea Wermelin. Nu henviser ordførerens ligesom ministeren lidt til den her udtalelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed, men hvad mener Socialdemokratiet? Læner man sig bare op ad styrelserne, hver eneste gang der bliver sagt noget? Al respekt for styrelserne, al respekt for styrelserne! Men hvad mener fru Lea Wermelin og Socialdemokratiet? Hvordan skal vi styrke det præhospitale, så vi kan forebygge indlæggelser og sikre, at ambulancebehandlere og paramedicinere i højere grad udnytter det, de er uddannet til, nemlig at passe på os alle sammen? Tak.

Kl. 13:59

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:59

Lea Wermelin (S):

Jeg føler, det er et lidt ledende spørgsmål. I hvert fald kan jeg betrykke dem, der skulle tro, at vi blindt følger alle styrelser, med, at det gør Socialdemokratiet ikke. Der er jo en grund til, at vi er politikere, os, der er her i salen, for det er vi, fordi vi har holdninger til tingene, og det må man meget gerne have. Jeg tror bare, at jeg også har en anerkendelse af, at der er et hav af problemer på sundhedsområdet, som det er vores opgave at levere på i forhold til danskerne. Det er noget af det, der er allervigtigst, nemlig at man, hvis man selv eller en i familien bliver syg, så er sikker på, at vi sådan set får en rigtig god behandling, og at vi har et godt sundhedsvæsen i Danmark. Det er også derfor, vi lige har lavet sundhedsreform og andet. Derfor tror jeg bare, at når der så er en styrelse, som har undersøgt det meget specifikke spørgsmål, og som siger, at der er rammedelegationer, at der sådan set er mulighed for at have den fleksibilitet, og at der ikke er noget, der tilsiger, at man på patientsikkerhedsområdet skal gøre noget her, så vil jeg hellere bruge min politiske kapital på at løse reelle problemer frem for at løse et problem, som styrelsen peger på ikke er der.

Kl. 14:00

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:00

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det. Rammedelegationerne er jo forskellige rundtomkring i landet. Den ene behandler må noget, og så må en paramediciner noget andet. Så har vi så også i Region Sjælland, som er min

egen region, avancerede paramedicinere, som må endnu mere, men dem vil ministeriet jo ikke engang anerkende eksisterer. Så vidt jeg ved, er der 60, 70 avancerede paramedicinere. Så hvordan mener Socialdemokratiet vi i højere grad skal styrke deres kompetencer og udnytte de uddannelser og den faglighed, det præhospitale har? Tak.

Kl. 14:00

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:00

Lea Wermelin (S):

Som det også bliver peget på i vurderingen fra Styrelsen for Patientsikkerhed, er der mulighed for de her rammedelegationer, som også i vid udstrækning bliver brugt allerede i dag, for at give den der fleksibilitet. Det vil vi også høre ministeren sige, som jeg er meget enig i, nemlig at det er klart, at med sundhedsreformen skal vi også sørge for, i og med at hospitalet skal læne sig længere mod borgeren, at være klar til at kigge på nye snitflader og kigge på, hvordan vi løser opgaver tættere på borgerne. Alt det kommer vi til at tale meget mere om. Så dagsordenen er vigtig, men det gælder bare ikke lige det forslag, der er her.

Kl. 14:01

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Fru Louise Brown, Liberal Alliance.

Kl. 14:01

Louise Brown (LA):

Tak. Og tak til fru Lea Wermelin for talen. Med hensyn til Styrelsen for Patientsikkerhed ved jeg ikke, hvordan der er blevet spurgt ind til styrelsen i forhold til det her spørgsmål. Jeg hører i hvert fald ikke styrelsen sige, at det er direkte patientskadeligt, hvis paramedicinere får et forbeholdt virksomhedsområde. Jeg hører egentlig mere, at de siger, at som det er nu, er det ikke nødvendigt, at de får det, i forhold til patientsikkerheden. Så man kunne jo også vælge at sige, at nu giver vi dem det, hvis det ikke er til direkte skade for patienterne – og det hører jeg ikke at det er – og så lade det være det og så i stedet for fokusere på de ressourcer, vi har. For vi mangler ressourcer i vores sundhedsvæsen. Det taler vi hele tiden om, og det er også derfor, der er blevet lavet en god strukturændring her på området for nylig.

Men giver det ikke mening, at vi kigger på, hvordan vi bedre udnytter de ressourcer, vi har? Vi har lige hørt eksempler på, hvordan paramedicinere har nogle kompetencer, som de i dag ikke får lov til at bruge fuldt ud, men i stedet skal køre patienter ind på et hospital, hvor de optager plads, i stedet for at paramedicinere kunne få lov til at afslutte en behandling ude på stedet.

Kl. 14:02

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:02

Lea Wermelin (S):

For det første ved jeg ikke, om det eksempel, som ordføreren selv bragte op før, kan tjene som et eksempel på, at vi her står med en gruppe, altså paramedicinere og ambulancebehandlere, som ikke kan få lov til at løfte deres opgave. Det vil jeg stille mig ret tvivlende over for.

For det andet vil jeg sige, at Styrelsen for Patientsikkerhed har sagt, at der ikke ligger et sundhedsfagligt grundlag for at tildele ambulancebehandlere og paramedicinere forbeholdte virksomhedsområder. Der ligger der jo en vurdering af, at de nuværende muligheder for at delegere giver den nødvendige fleksibilitet og selvstændighed,

og så er der heller ikke nogen patientsikkerhedsmæssige udfordringer i forhold til organiseringen. Det synes jeg sådan set er et meget godt grundlag at stå på. Det andet bliver jo sådan lidt den omvendte verden, hvor man skal gøre noget, som så ikke er skadeligt, men omvendt, hvis behovet ikke er der. Det er derfor, jeg siger, at der jo er al mulig grund til, at vi med sundhedsreformen ser på, hvordan vi får bragt alle kompetencer i spil, hvordan vi nytænker, hvordan vi gør de her ting bedre. Men lige præcis det her forslag, som er bragt i salen i dag, er vi så bare ikke enige i.

Kl. 14:03

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Fru Louise Brown.

Kl. 14:03

Louise Brown (LA):

Nej, det forstår jeg, men jeg forstår ikke hvorfor. For jeg synes ikke, at forklaringen her giver mening. Det blev lidt hr. Lars Løkke Rasmussen-agtigt med mere eller mindre eller den omvendte mere eller ikke mindre – at vi skal gøre noget, vi ikke skal gøre alligevel, og så skal vi gøre det. Jeg siger bare, at det ikke er til fare for patientsikkerheden, hvis vi tildeler ambulanceredderne og paramedicinere et virksomhedsområde.

Mener ordføreren, at det er rimeligt, at en patient kan kræve at blive kørt ind på hospitalet af ambulancen, samtidig med at de pårørende kører i en bil bagved, fordi patienten vil sidde i ambulancen? I dag har paramedicinere ikke mulighed for at afvise en patient – er det rimeligt?

Kl. 14:04

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:04

Lea Wermelin (S):

Jeg vil gerne prøve at svare ordføreren klart på, hvorfor Socialdemokratiet ikke synes, at det her forslag er en god idé. Det gør vi ikke, fordi Styrelsen for Patientsikkerhed har sagt, at der ikke er noget sundhedsfagligt grundlag for at gøre det, og at der ikke er noget patientsikkerhedsmæssigt grundlag for at gøre det. Der er den nødvendige fleksibilitet med de rammer og regler, der er i dag. Vi kan sagtens bruge en masse tid, hinandens tid, på at debattere herinde, fred være med det, men vi har jo nogle folk ude i vores sundhedsvæsen, som skal bruge deres tid på det rigtige, så lad os løse nogle rigtige problemer.

Kl. 14:05

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fra Venstre, og det er hr. Christian Friis Bach.

Kl. 14:05

(Ordfører)

Christian Friis Bach (V):

Tak for det. Jeg repræsenterer Venstre, da vores sundhedsordfører, hr. Christoffer Aagaard Melson, desværre er forhindret. I Venstre er vi enige i, at vi skal have de rigtige rammer for vores dygtige sundhedspersonale, så de kan give den nødvendige behandling af den rigtige kvalitet, så vi får mest mulig sundhed for pengene. Jeg vil også gerne understrege min meget store respekt for de danske ambulanceredderne og paramedicinere, og – og det er så en personlig kommentar fra mig og ikke fra hr. Christoffer Aagaard Melson – jeg har lige oplevet, hvordan dygtige ambulanceredderne fra Region Sjælland hurtigt, effektivt og med succes fik genoplivet min mor

efter et hjertestop i en ambulance. Så stor tak og stor anerkendelse til de reddere, der gjorde det, for den indsats.

Jeg vil også gerne understrege, at vi løbende skal undersøge, om det giver mening, at en del lægebehandlinger kun selvstændigt må udføres af faggrupper med et forbeholdt virksomhedsområde. Vi ønsker at sikre en effektiv brug af alle faggrupper i vores sundhedsvæsen. Regeringen har for nylig givet sygeplejersker et forbeholdt virksomhedsområde, og det var på baggrund af en vurdering af, at det kunne forhindre unødigt spild af ressourcer. Det, der lægges frem i det her beslutningsforslag, er derfor ikke et fremmed spor at gå ad. Vi skal bruge ressourcerne og kompetencerne så hensigtsmæssigt og fornuftigt som muligt.

Men i det her tilfælde er vi så ikke overbevist om, at det er et nødvendigt skridt at tage. Vi har nemlig ikke set dokumentation for, at det kan gøre en positiv forskel for patientsikkerheden eller forbruget af ressourcer i sundhedsvæsenet. Her læner vi os, ligesom både ministeren og ordføreren fra Socialdemokratiet, op ad vurderingen fra Styrelsen for Patientsikkerhed, som har gået det her igennem og grundigt taget stilling til det. Deres vurdering er, at det ikke ud fra et patientsikkerhedsmæssigt hensyn er nødvendigt at tildele ambulancebehandlere og paramedicinere forbeholdte virksomhedsområder. De mener også, at de nuværende regler om rammedelegation, hvor lægen jo kan bemyndige paramedicinere og ambulancereddere til selvstændigt at udføre lægeforbeholdte behandlinger, rummer tilstrækkelig fleksibilitet til, at arbejdet kan tilrettelægges effektivt og hensigtsmæssigt.

Så vil der være udgifter med forslaget. Det vurderer styrelsen også, og hvis ikke vi kan se positive effekter for patientsikkerheden, kan man spørge, om vi skal anvende ressourcer på at gøre det. Det kan vi ikke bakke op om, og derfor kan vi ikke støtte forslaget. Jeg skal også hilse fra Moderaterne og sige, at de heller ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Kl. 14:08

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er en enkelt kommentar fra hr. Mike Villa Fonseca, uden for grupperne.

Kl. 14:08

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det. Det er nok mere en kommentar end et spørgsmål, nemlig en stor cadeau til ordføreren for at dele en personlig oplevelse med sin mor. Jeg håber, at hun er i bedring og kommer i bedring. Det kan være, at ordføreren lagde mærke til, om der eksempelvis stod avancerede paramedicinere; det gør man nok ikke i sådan en situation.

Men det er hvert fald bare mere en kommentar end et spørgsmål – nu, når ordføreren er standin. Og god bedring til ordførerens mor.

Kl. 14:08

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:08

Christian Friis Bach (V):

Mange tak for det, tak for de positive tanker. Min mor har det godt, hun overlevede. Hun blev genoplivet af de dygtige ambulancereddere og har det i dag godt. Og derfor vil jeg også udtrykke min store respekt for det arbejde, der bliver udført.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Jeg formoder ikke, at der er en opfølgning på det. Tak til ordføreren fra Venstre. Og så går vi videre til hr. Jens Henrik Thulesen Dahl fra Danmarksdemokraterne.

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Tak for det. Formålet med det her beslutningsforslag er at undersøge, hvordan man kan tildele ambulancebehandlere og paramedicinere forbeholdte virksomhedsområder, således at disse faggrupper på egen hånd kan tage flere beslutninger og afslutte patientbehandling i den præhospitale indsats. Det skal give patienterne hurtigere behandling, aflaste sygehusene og mindske bureaukratiet i sundhedsvæsenet.

For Danmarksdemokraterne er en central udfordring i sundhedsvæsenet, hvordan vi helt generelt sikrer, at vi så effektivt som muligt bringer alle faggruppers kompetencer i spil. Og i den sammenhæng undrer det mig, at der er så stor modstand mod at give relevante faggrupper et forbeholdt virksomhedsområde, så de selv kan forestå nærmere definerede behandlinger. I stedet peger man på, at det klares gennem delegeret lægeforbeholdt virksomhed. Den samme modstand var der mod at give sygeplejerskerne et forbeholdt virksomhedsområde. Det er, som om man tror, at hvis man får lov at stikke i patienterne, så gør man det også uhæmmet.

Det handler jo om autoriseret sundhedspersonale, som jo ligesom lægen indestår med deres autorisation for den behandling, som de foretager. Og er der nogen, som vil mene, at lægerne behandler patienterne alt for meget, bare fordi de må? Det tror jeg ikke – ligesom jeg ikke tror, at ambulancebehandlere og paramedicinere vil misbruge et forbeholdt virksomhedsområde. Og der må jo alt andet lige være en effektivisering og besparelse, ved at der ikke skal foretages en rammedelegation, som den ansvarlige læge jo også skal sikre sig bruges korrekt. Det kan man så selvfølgelig være usikker på hvor meget sker i virkeligheden, men der må jo i hvert fald være nogle ressourcer, der ligger der.

Helt overordnet mener vi derfor, at vi bør tage en bredere diskussion af, hvordan alles kompetencer kan bruges bedst muligt. Og vi kunne jo starte med at vedtage det her beslutningsforslag og dermed sætte gang i arbejdet med at give ambulancebehandlere og paramedicinere et forbeholdt virksomhedsområde. Tak.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til Danmarksdemokraterne. Så går vi videre til Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 14:11

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak til forslagsstillerne for at fremsætte et vigtigt forslag og også give anledning til en god drøftelse. Jeg tilslutter mig andre ordførere, som har fremhævet de stærke kompetencer, som ambulancebehandlere og paramedicinere har, når de kommer ud i hjemmene til os. Jeg har også modt rigtig mange af dem og anerkender deres kæmpe store faglighed, når de er derude, og sådan er det jo med mange medarbejdere i sundhedssektoren.

Vi mangler faglært personale i sundhedssektoren, og det budskab deler vi jo konstant med hinanden her og alle andre vegne, og der hersker en generel enighed om, at vi skal bruge ressourcerne klogt. Det var baggrunden for, at vi med sundhedsaftalen i 2022 nedsatte Robusthedskommissionen, som skulle komme med anbefalinger til, hvordan faggrupper i sundhedsvæsenet bedre kunne aflaste hinanden. Jeg var dog, indrømmet, selv lidt skuffet over resultatet, som på lange stræk stadig væk var mere af det samme. Jeg synes ikke, at kommissionen for alvor lagde arm med hierarkiet i sundhedsvæsenet, som jeg ærlig talt en gang imellem mener er værre, end det er i militæret. Det er ærgerligt, for alt for mange har alt for travlt, og jeg tror på, at der er potentiale til, at faggrupper indbyrdes kan

aflaste hinanden til gavn for patienterne, men også til gavn for arbejdsmiljøet og fleksibilitet i sundhedsvæsenet. Det gælder for en række faggrupper.

Derfor har jeg sådan set også sympati for det her forslag, som jeg også selv har hørt ambulancebehandlere nævne undervejs. Men om det nu også er et forbeholdt virksomhedsområde, som entydigt er løsningen, er jeg lidt mere i tvivl om, i hvert fald når det isoleret set begrænser sig til en enkelt faggruppe som her. Jeg kan tværtimod frygte, at samarbejdet mellem ambulancebehandlere og paramedicinere og andre faggrupper risikerer at blive mere stift og også mere bureaukratisk, og det ville være en skam.

Måske kunne jeg tilføje, at det faktisk også gælder for rigtig mange andre faggrupper: farmakonomer, social- og sundhedsassistenter, fodterapeuter og tandplejere. Vi møder dem alle sammen i vores hverdag, når de henvender sig til os og fortæller, at de faktisk har mere at byde på og faktisk kunne bidrage mere til et samlet og mere fleksibelt sundhedsvæsen end det, som vi kender i dag. Så jeg synes, at der er noget at arbejde med, og jeg anerkender de gode intentioner med det her forslag. Men jeg vil virkelig foretrække en grundigere drøftelse af, hvordan vi generelt kan styrke det tværfaglige samarbejde i sundhedssektoren til gavn for de ansatte og til gavn for patienterne. Det ville kræve en anderledes anerkendende tilgang, ikke mindst til erhvervsuddannelserne i sundhedssektoren. Hvis forslagsstillerne er med på det, kunne en beretning være en mulighed.

Kl. 14:14

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er en enkelt kort bemærkning. Fru Louise Brown, Liberal Alliance.

Kl. 14:14

Louise Brown (LA):

Tak. Og tak til fru Kirsten Normann Andersen for talen, som jeg i lange stræk er meget enig i. Det sker jo en gang imellem, at Liberal Alliance og SF er enige om nogle ting.

Er ordføreren enig i, at ambulanceddere og paramedicinere skal have bedre mulighed for at udnytte deres faglighed og kunne træffe beslutninger på egen hånd?

Kl. 14:14

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:14

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg er enig i, at ambulancebehandlere og paramedicinere skal bruge deres kompetencer til gavn for patienterne, og at vi skal være fleksible i måden at løse opgaverne på i hverdagen. Det synes jeg selv er vigtigt. Jeg er også sikker på, at jeg har ret i, at de har rasende travlt, så det er lidt et paradoks, at vi udelukkende taler om, at de skal have mulighed for at løse endnu flere opgaver, når de i forvejen er enormt presset, fordi de ofte kun har akutte opgaver.

Jeg synes, der kunne være meget mere perspektiv i at tænke på, hvordan man kunne aflaste ambulancebehandlere. I nogle regioner har man jo faktisk ret svært ved at rekruttere ambulancebehandlere og paramedicinere nok, og man er presset af responstider og alt muligt andet, som gør det svært at dække det paramedicinske område. Derfor tror jeg også, at der kunne være en idé i at tænke på, om vi kunne gøre tingene på en anden måde, f.eks. om man også kunne have ikke akutte opgaver som paramedicinere og ambulancebehandlere, sådan at man ikke var så presset i sin arbejdstilrettelæggelse.

Kl. 14:16

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:16

Louise Brown (LA):

Tak. Jeg er meget enig. Der er jo det her med, at vi har mangel på ressourcer, og at de, som ordføreren også er inde på, har travlt, og at spørgsmålet så er, om de så får ekstra opgaver med det her. Men faktum er, at de allerede har nogle kompetencer, som de ikke får lov til at udnytte. Min overbevisning er – og de ambulanceddere og paramedicinere, jeg har talt med, er af samme overbevisning – at hvis de fik lov til det, ville vi også kunne udnytte deres kompetencer og ressourcerne i det store hele bedre, fordi de netop ville få mulighed for at gøre nogle ting med det samme frem for at skulle henvende sig til en kontakt et eller andet sted eller måtte afvise at hjælpe.

Så jeg er enig i det, ordføreren siger. Lad os kigge på det i et større billede – det synes jeg giver rigtig god mening.

Kl. 14:16

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Kirsten Normann Andersen (SF):

Min pointe er bare, at de har travlt i forvejen, men at der er et potentielle i, at de også kunne udføre andre opgaver og måske også ikke akutte opgaver, sådan at der var en større robusthed i styrken. For det ville selvfølgelig kræve flere ansatte, hvis man både skulle lave ikke akutte opgaver og akutte opgaver, men det ville også betyde, at man kunne rykke sammen i bussen, når der var akutte opgaver, så man bedre kunne nå alt det, der skal gøres, når der opstår en krise. Så det kunne have indflydelse på arbejdsmiljøet, men det kunne også have en positiv indvirkning på den samlede opgaveløsning generelt. Der er flere muligheder, man kunne arbejde med.

Kl. 14:17

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Hr. Mike Villa Fonseca.

Kl. 14:17

Mike Villa Fonseca (UFG):

Der er nemlig flere muligheder, man kan arbejde med. Ordføreren nævner det lidt selv i forhold til en beretning. Det er vi selvfølgelig åbne over for at kigge nærmere ind i. Jeg kvitterer for en rigtig god tale, for det er rigtigt, hvad ordføreren siger. Der er mange andre faggrupper, og ingen kan undværes. Det tror jeg at vi alle sammen herinde i Folketinget er enige om. De er supervigtige hver især.

Lige i forhold til det præhospitale er det jo, fordi de allerede i dag udfører en opgave, og nogle gange gør de det måske endda, uden at de reelt set må det. Et godt eksempel er f.eks. avancerede paramedicinere i Region Sjælland. Lige om lidt skal vi lægge Region Hovedstaden og Region Sjælland sammen, og hvad så? Skal de så nedgraderes til lige pludselig at være paramedicinere, eller skal de stadig væk kunne bruge deres avancerede paramedicinerkompetencer og sådan noget? Så vi skal have en større drøftelse. Så i virkeligheden er det nok bare mere en anerkendelse over for ordføreren om at gå ind i en dialog i udvalget og prøve at ramme en beretning. Så tak for en rigtig god tale.

Kl. 14:18

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:18

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg vil bare gerne igen understrege, at jeg synes, det er et rigtigt problem. Jeg er ikke sikker på, at det er den rigtige løsning, og jeg vil måske også tillade mig at henvise til den sundhedsreform, som vi lige har indgået en aftale om, hvor netop det præhospitale område kommer til at spille en rolle, når man tænker samarbejdet mellem kommuner, regioner og det nære sundhedsvæsen. Derfor har jeg da også en ambition om, at vi på alle måder kan sikre både større fleksibilitet, bedre arbejdsmiljø og bedre arbejdsvilkår – og også mere fleksibilitet til gavn for patienterne, for det synes jeg at der er brug for. Jeg synes ofte, at den måde, vi har tilrettelagt sundhedsvæsenet på, er stift og bureaukratisk. Der er et behov for at se på, hvordan andre også kan bidrage positivt med at løfte opgaverne, så vi også kan aflaste lægerne og aflaste sygeplejerskerne, fysioterapeuterne og hinanden i al almindelighed.

Kl. 14:19

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ikke flere kommentarer. Tak til ordføreren for Socialistisk Folkeparti. Nu skal vi til Liberal Alliance. Fru Louise Brown.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Louise Brown (LA):

Tak. Vi behandler et forslag, vi har fremsat for at styrke den præhospitale indsats. Vi vil gerne give ambulancebehandlere og paramedicinere større beslutningskompetence eller i det mindste til en start undersøge, hvordan det kan lade sig gøre bedst muligt. Forslaget handler i sin kerne om at sikre hurtigere og mere effektiv behandling til patienterne, aflaste vores sygehuse og skære ned på unødigt bureaukrati. Det er en tilgang, som vi faktisk mener ligger i naturlig forlængelse af den retning, regeringen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og aftaleparterne allerede har bevæget sig i med aftalen om sundhedsreformen for 2024. Her understreges behovet, som vi også har hørt tidligere, for at omstille sundhedsvæsenet, så mere behandling og pleje foregår hos egen læge og tæt på eller i eget hjem. Det indebærer en styrkelse af det nære sundhedsvæsen for at reducere behovet for hospitalsindlæggelser. Og netop det at reducere hospitalsindlæggelser mener vi faktisk at kunne med det her forslag.

Jeg vil gerne uddybe. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har flere gange understreget vigtigheden af at styrke og optimere den præhospitale indsats. Det har vi set i en række initiativer og strategier. I rapporten »De danske akutmodtagelser - status 2016« fremhæves det, at en styrket præhospital indsats er en forudsætning for at sikre hurtig behandling og transport til specialiserede akutmodtagelser. Ministeriet anerkender altså her, at en robust præhospital indsats er afgørende for patienternes sikkerhed og for at aflaste hospitalerne.

I status for regionernes præhospitale indsats og akutmodtagelser beskrives den graduerede responsmodel, hvor opkald til 112 prioriteres ud fra behov. Det er også et eksempel på, hvordan man strategisk arbejder med at sikre en bedre ressourceudnyttelse. Det er en målsætning, som det her beslutningsforslag forsøger at understøtte. Sundhedsministeriets seneste opdatering om akutberedskabet peger ligeledes på behovet for en mere effektiv sammenhæng mellem de præhospitale enheder og resten af sundhedsvæsenet, herunder øget brug af teknologi og optimering af samarbejdet mellem de relevante aktører.

Vi ser også, hvordan Region Midtjylland og andre aktører aktivt arbejder med at reducere unødige indlæggelser ved at lade ambulancepersonalet tage flere beslutninger og henvise patienter til andre behandlingstilbud end hospitalet. Netop den her praksis er et konkret eksempel på den udvikling, som vi med det her beslutningsforslag ønsker at styrke og systematisere.

Endelig har vi set en voksende satsning på teknologiske løsninger som telemedicin og elektroniske patientjournaler, som allerede i dag kan understøtte ambulancepersonalet i at handle mere selvstændigt. Vi har også tidligere landet en fælles beretning om at give ambulancecedere og paramedicinere adgang til FMK og CAVE. Men uden et formelt forbeholdt virksomhedsområde for ambulancebehandlere og paramedicinere mener jeg altså ikke, at det her potentiale bliver udnyttet fuldt ud.

Når vi ser på de tiltag, som ministeriet allerede har iværksat, synes jeg, det er tydeligt, at retningen er sat. Vi skal optimere den præhospitale indsats, mindske de unødige indlæggelser og sikre, at patienterne får den rette behandling hurtigst muligt. Forslaget her bygger jo bare videre på den eksisterende linje og undersøger, hvordan vi så kan tage det næste skridt ved at give ambulancepersonalet større beslutningskompetence. Det mener vi vil styrke den præhospitale indsats og også være med til at realisere ministeriets egne ambitioner på området.

Når vi taler med ambulancebehandlere og paramedicinere, fortæller de os, at de er parate til at tage mere ansvar og afslutte behandlinger i det præhospitale felt. Det kunne f.eks. være måling af infektionstal, måling af blodgas og det at lave blodgasanalyser, der kan give oplysninger om pH, respiratorisk status, metabolisk status, kuldioxid, oxygen, elektrolytter og hæmoglobin m.m. Eller det kan f.eks. være opstart af antibiotika i hjemmet. Det gør man allerede, som vi har hørt, i nogle regioner, men det er kun i de særlige enheder, der kaldes PHV-biler. Det kunne man jo sagtens udbrede til alle paramedicinere. Så undgår vi i øvrigt også ulighed imellem regionerne.

Lad os derfor nu tage det her naturlige næste skridt og se på, hvordan vi bedst understøtter ambulancebehandlere og paramedicinere i at tage mere ansvar og afslutte behandlinger i det præhospitale felt. Det ville være til gavn for patienterne, for sundhedsvæsenets effektivitet og for hele vores akutte beredskab. Tak for ordet.

Kl. 14:23

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til Liberal Alliance. Vi går til Det Konservative Folkeparti, og det er hr. Per Larsen som ordfører.

Kl. 14:24

(Ordfører)

Per Larsen (KF):

Tak for det, formand. Vi har jo et rigtig godt sundhedsvæsen i Danmark, og tak for det. Jeg føler mig i hvert fald tryk, hvis der skulle indtræde en sygdom eller man kom til skade. Anderledes var det i 1800-tallet, hvor de første hospitaler opstod. Det var jo dengang, hvor man sandsynligvis selv skulle bringe sig hen til hospitalet på en eller anden måde. Eventuelt kunne man måske blive kørt med en hestevogn, kan jeg forestille mig. Men der kom jo så en udvikling, hvor man i 1908 indførte automobilambulanter. For at kunne føre en automobilambulance skulle man selvfølgelig have et kørekort, og det var sådan på den tid, at kørekort blev tildelt dem, der var vant til at køre bil. Den 15. maj 1903 indførte man nemlig kravet om kørekort, så det har man selvfølgelig skullet erhverve sig. Yderligere kompetencer ud over det her med at fragte patienterne frem med den her automobilambulance har nok været begrænsede.

Så er der sket en enorm udvikling, og vi ved jo godt, at ambulancebehandlerne og paramedicinere har enormt store kompetencer. De har jo opnået en kompetence, som gør, at de ofte kan afslutte ting i ambulancen. Det virker sommetider lidt mystisk på dem, som ser til, hvis der er nogle, der ser, at nu kommer der en ambulance, og at naboen bliver båret ud, og at de så kører igen, fordi de har fået stabiliseret situationen. Det er jo kun ganske glimrende.

Men helt indledningsvis vil jeg sige, at formålet med det her beslutningsforslag er at få undersøgt, hvordan man kan tildele am-

balancebehandlere og paramedicinere forbeholdte virksomhedsområder, således at disse faggrupper på egen hånd kan tage flere beslutninger og afslutte patientbehandling i den præhospitale indsats. Ifølge den passus, som ministeren kom med, er det faktisk blevet undersøgt, kan jeg forstå.

Jeg forestiller mig måske ikke, at det bliver helt lagt ned, for der vil nok stadig væk være et ønske, men nu er det i hvert fald blevet undersøgt, og man må jo så tage til efterretning, at styrelsen har betæneligheder ved at give en videre mulighed for, at de pågældende kan have et større ansvarsområde end det, de har p.t., og så fortsat stadig væk skal virke under delegation af en læge. Det må jo så være sådan, det er, men jeg forestiller mig ikke, at ønsket forsvinder af den grund. Tak for ordet.

Kl. 14:27

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til Det Konservative Folkepartis ordfører. Der er ingen korte bemærkninger. Næste ordfører er Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 14:27

(Ordfører)

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, formand. Jeg bliver nødt til lige at starte med at komplimentere den tidligere ordfører, hr. Per Larsen fra Det Konservative Folkeparti, for den historiske gennemgang i forhold til ambulanceberedskabet. Det er altid interessant, når ting bliver sat ind i en historisk kontekst. Og hvis vi endelig er i den boldgade, vil jeg sige, at jeg tror, at sygehusene i starten vel egentlig var nogle steder, hvor folk blev transporteret hen, fordi de kunne få lov til at dø i god ro og orden dér. Så der er nogle ting, der gør, at man historisk i hvert fald godt kan sige, at den tid ønsker vi ikke at vende tilbage til.

Men jeg vil også gerne rose forslagsstillerne for at fremsætte det her forslag, for det rejser jo en meget aktuel debat og en debat, der med tiden bliver mere og mere aktuel, netop spørgsmålet om, hvordan vi bedst muligt sikrer opgavefordelingen i sundhedsvæsenet, når vi ved, at vi har et sundhedsvæsen, som er presset, og hvor det er nødvendigt at foretage prioriteringer, og hvor vi hele tiden skal have som mål, at vi skal bruge de ressourcer, vi nu engang har, til at behandle de patienter med størst behandlingsbehov. Der er det klart, at der spiller den præhospitale indsats en meget stor rolle, og den indsats, som både ambulancebehandlere og paramedicinere yder, er jo fuldstændig afgørende i forhold til at sikre, at der både bliver sat tidligt ind, men at der også bliver lavet en tidlig visitation, så man også der sikrer, at det bliver den rigtige behandling, der tilbydes, når man kommer ind på sygehuset.

Derfor er vi i Enhedslisten sådan set også positive over for forslaget. Andre har også tidligere nævnt, at der i dag allerede foregår en rammedelegation – det sker i hvert fald i mange regioner på sygehusene netop i forhold til paramedicinere og ambulancebehandlere – som jo indikerer, at de faglige kompetencer er til stede, og det synes jeg netop taler for, at man godt kunne lave sådan et forbeholdt virksomhedsområde for paramedicinere og ambulancebehandlere. Men jeg er sådan set også enig i de betragtninger, som fru Kirsten Normann Andersen gjorde sig, i forhold til at det jo ikke kun lige er en problemstilling på det her område. Der kunne måske godt være behov for at få set lidt bredere på det og se, om der er mulighed for at lave forbeholdte virksomhedsområder på flere områder inden for sundhedsvæsenet, altså ikke kun i forhold til ambulancebehandlere og paramedicinere, men at vi kunne se på det bredere.

Som sagt er vi positive over for forslaget, men jeg synes, at man måske godt i udvalgsbehandlingen kunne prøve at se, om man kunne lave en fælles beretning, som kunne målrette den problemstilling. Forslagsstillerne lægger jo også allerede lidt op til det, i og med at beslutningsforslaget ikke går på, at der skal laves et forbeholdt virksomhedsområde, men at man pålægger regeringen at afdække, under

hvilke forhold det ville kunne lade sig gøre. Derfor synes jeg, at vi i udvalgsarbejdet skal prøve at undersøge, om man måske kunne lande en fælles beretning. Og med baggrund i det, der er ordlyden i beslutningsforslaget, vil Enhedslisten ellers godt kunne bakke op omkring det, men vi synes faktisk, at man bør brede problematikken yderligere ud. Tak.

Kl. 14:31

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er en kort bemærkning fra fru Louise Brown.

Kl. 14:31

Louise Brown (LA):

Tak. Tak for talen. Jeg vil bare anerkende ordføreren for at pointere det her med rammedirektionerne og netop det her med, at så eksisterer kompetencerne der jo allerede, altså hvis man er i stand til at give de her rammedelegationer.

Så har jeg noget, jeg ved ordføreren og ordførerens parti også er optaget af, nemlig ulighed i vores sundhedsvæsen. Når nogen netop giver rammedelegationer i én region og det er anderledes i en anden region, opstår der jo netop den her ulighed. Og når vi nu ved, at kompetencerne er der, vil det jo give mening, hvis man netop gjorde det ens for alle og sagde, at det her kan de, og det må de gerne gøre. Det er også det, jeg hører ordføreren sige her.

Kl. 14:31

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:31

Peder Hvelplund (EL):

Det synes jeg er et væsentligt argument. Når jeg også synes, at der er brug for en grundig undersøgelse af det, er det klart, at det er med baggrund i den indstilling, der ligger fra Styrelsen for Patientsikkerhed, som jeg bestemt mener man skal tage alvorligt. Men som jeg forstår den, er det jo heller ikke en decideret advarsel, i forhold til at der kan være konkrete risici i forbindelse med patientsikkerheden, men netop det, at når vi skal lave forbehold på virksomhedsområdet, skal det være noget, der helt konkret kan styrke patientsikkerheden. Og der mener jeg, at vi godt kan have et bredere sigte på, hvad baggrunden er for, at vi tildeler et forbehold på virksomhedsområdet. Med det er klart, at det ikke må gå ud over patientsikkerheden, og derfor synes jeg, at det kunne være fornuftigt at få undersøgt, hvad muligheden er for at gøre det, og under hvilke betingelser det i så fald skulle være.

Kl. 14:32

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren fra Enhedslisten. Så er det hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:32

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det, og tak til forslagsstillerne for et meget sympatisk beslutningsforslag, der sigter efter at ville mange af de rigtige ting. Jeg synes, at der er flere spørgsmål, der trænger sig på med det her beslutningsforslag, og et par ordførere før mig har været inde på det. Handler det her i virkeligheden om det her konkrete område, eller er der måske tale om, at der er et bredere potentiale i sundhedsvæsenet for, at man kan se på, hvordan vi bringer kompetencer fra det dygtige fagpersonale, der er i vores sundhedsvæsen, i spil, måske på langt flere områder end på det her meget isolerede område, som forslaget her sigter efter. Jeg er i øvrigt enig i både det, ministeren sagde, men også i det, som nærmest alle ordførere har sagt, om, at vi har nogle

meget dygtige medarbejdere i den offentlige sektor, også på det her område. Så jeg ser ikke forslaget som nogen form for kritik af dem, men snarere, at man gerne vil bringe flere kompetencer bedre i spil til glæde for borgerne. Det er i udgangspunktet også rigtig fornuftigt, men jeg synes, at vi skal undersøge, om ikke der er mulighed for at se langt bredere på det, for der kunne godt være mange steder i vores sundhedsvæsen, hvor man gør det. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at det her jo også spiller ind i en dagsorden om, hvor meget vi vil centralisere beslutningsgangene i vores sundhedsvæsen. Som det er nu, er der fem, men snart er der kun fire regioner, der har nogle forskellige tilgange til det her spørgsmål, og hvor der er noget regional selvbestemmelse. Guderne skal vide, at jeg er en af dem, der har kritiseret det regionale demokrati rigtig meget, fordi jeg ikke mener, det er særlig velfungerende, men det skal dog respekteres, at vi har en tilgang til det her regionalt, og at der godt kunne være nogle forskelle i vores regioner, som gør, at det ikke bare lige er noget, som vi ud fra et enkelt beslutningsforslag skal bestemme. Så det er vi nødt til at forholde os til, altså om vi ønsker, at det her er et spørgsmål, hvor vi centralt skal sætte nogle retningslinjer fra Christiansborg side, eller om det et område, hvor vi synes regionerne også i fremtiden har en rolle at spille i at lægge en eller anden form for snit, en eller anden form for serviceniveau. Så det synes jeg man skal forholde sig til som det første.

Forslaget opfatter jeg som sagt ikke på nogen måde som negativt, og jeg er nok enig i det, fru Kirsten Normann Andersen foreslog, med, om ikke man skulle prøve at lande en beretning i Sundhedsudvalget og se, om ikke vi kunne lave noget, som mange kunne se sig selv i, og hvor vi kunne komme videre ad den her vej. Så det vil være vores indstilling i første omgang. Tak for ordet, formand.

Kl. 14:35

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Selv tak. For en god ordens skyld skal jeg sige til hr. Peter Kofod, at hvis guderne skal vide noget, må hr. Peter Kofod sende dem et link til Folketingets tv-kanal eller den app, der findes. Vi går videre til Alternativets ordfører, fru Helene Brydensholt. Værsgo.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Helene Brydensholt (ALT):

Tak, og jeg skal prøve at lade være med at henvende mig til guderne i min tale her. I Alternativet ønsker vi et dansk sundhedsvæsen, hvor patientsikkerhed og hurtig, kvalificeret behandling altid er i fokus. Vi mener, det er afgørende, at vores sundhedspersonale har de rette muligheder for at handle hurtigt og effektivt, især i situationer, hvor tid er en kritisk faktor for patientens helbred. Derfor imødekommer vi intentionen bag det her beslutningsforslag, og vi deler forslagstillernes ønske om at finde kloge tiltag, der kan styrke ambulancedernes og paramedicinernes rolle og sikre, at patienter modtager den bedst mulige behandling fra starten af mødet med sundhedsvæsenet.

Vi har dog endnu ikke lagt os fast på en endelig stilling til forslaget, men vi er åbne over for at medvirke til en beretning, der undersøger mulighederne for de potentielle fordele ved, at ambulancebehandlere og paramedicinere og eventuelt også flere faggrupper, får flere muligheder for at udføre og afslutte patientbehandling i den præhospital indsats og andre steder i sundhedsvæsenet, hvad SF's ordfører og andre ordførere også har åbnet op for. Tak.

Kl. 14:36

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak, og der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren fra Alternativet. Så går vi videre til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Mike Fonseca, uden for grupperne.

Kl. 14:37

(Ordfører for forespørgerne)

Mike Villa Fonseca (UFG):

Tak for det til formanden, og tak til Folketingets partier samt ikke mindst til sundhedsministeren for en rigtig god debat. Vi må prøve at se – sådan som jeg fornemmer det lidt på de øvrige partier, som ikke støtter forslaget, men alligevel er positive over for det – om vi ikke kan arbejde lidt videre med det i udvalget. Det er vi selvfølgelig meget åbne over for, så der måske kan landes en beretning. For det er jo rigtigt nok, at der også er andre vigtige faggrupper i sundhedspersonalet og i vores sundhedssektor, men det her var lidt ment som et skridt på vejen i den rigtige retning. Formålet var at sikre patienterne i højere grad og en mere effektiv behandling præhospitalt og at reducere det unødvendige pres på hospitalerne og mindske bureaukratiet i sundhedssektoren.

Vi kommer nok også til – enten fra forslagsstillernes side eller i udvalget – at spørge ministeren om en indsigt i forhold til udtalelsen fra Styrelsen for Patientsikkerhed, og så må vi jo prøve at arbejde videre med det i udvalget og se på, om vi ikke kan lande et rigtig godt sted. Det synes vi selvfølgelig er positivt, og vi tager det positivt ned, for der er mange ting, vi skal have kigget på, også i form af den reform, der ligesom er landet fra ministeriet.

Der er mange spørgsmål, også i forhold til sammenlægningen af regioner. Der er nogle avancerede paramedicinere, der ikke rigtig ved, om de skal det ene, eller om de skal det andet, når deres region skal lægges sammen til én stor region. Så der er jo en del udestående spørgsmål, som vi selvfølgelig også godt kunne tænke os at få nogle svar på. Tak for en rigtig god debat til Folketingets partier, og tak til ministeren. Vi ser frem til behandlingen i Folketingets Sundhedsudvalg og det videre arbejde der. Tak for det, formand.

Kl. 14:39

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger, og dermed siger vi tak til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Mike Fonseca.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget, og hvis ingen gør indsigelser, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 14:39

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ikke mere at foretage i dette møde. Tak for ordet, tak for ordene og også tak til baglandet, hvad enten I har siddet deroppe eller har kigget med hjemme foran skærmen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 4. februar klokken 13.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside, og jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 14:39).